

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PRÁVNICKÁ

Katedra správního práva

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace
podle § 65 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky,
aneb Je postup policie za každých okolností správný?

Michal Diviš

Plzeň

2021

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Mgr. Michal DIVIŠ**
Osobní číslo: **R16M0039P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace podle § 65 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, aneb Je postup policie za každých okolností správný?**
Zadávací katedra: **Katedra správního práva**

Zásady pro vypracování

1. Komparace právní úpravy ve vybraných zemích
2. Činnosti vykonavatele veřejné správy vůči adresátům právní normy shrnuté v ust. § 65 odst. 1 – 4 zákona o policii
3. Činnosti vykonavatele veřejné správy při zpracovávání, uchovávání a likvidaci osobních údajů shrnuté v ust. §§ 60, 65 odst. 5, 79 a násl. zákona o policii a jednotlivých ustanovení zákona o zpracování osobních údajů (účel, povaha a vedení databází)
4. Vývoj a současná judikatura týkající se problematiky
5. Soulad ustanovení § 65 zákona o policii s ústavním pořádkem
6. Vývoj a současný stav služebních předpisů upravujících problematiku
7. Role ústředního správního úřadu – kontrola ministerstva vnitra nad činností vykonavatele veřejné správy na úseku dané problematiky
8. Role jiných ústředních správních úřadů
9. Názory de lege ferenda k problematice z hlediska dodržování přiměřenosti vykonavatelem veřejné správy
10. Statistické ukazatele využívání ust. § 65 zákona o policii v činnosti bezpečnostního sboru PČR

Rozsah diplomové práce: **50**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

- Ústava České republiky
- Listina základních práv a svobod České republiky
- Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, v tehdy účinném znění, včetně komentáře
- Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů, včetně komentáře
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, včetně komentáře
- Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. et PhDr. Karel Šimka, Ph.D., LL.M.**
Katedra správního práva

Datum zadání diplomové práce: **22. června 2020**

Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2021**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Doc. JUDr. Martin Kopecký, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 10. září 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci na téma „*Získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace podle § 65 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, aneb Je postup policie za každých okolností správný?*“ vypracoval samostatně a s použitím uvedených pramenů a literatury.

V Plzni dne 29. srpna 2021

.....

Michal Diviš

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval mému vedoucímu diplomové práce JUDr. et PhDr. Karlu Šímkovi, Ph.D, LL.M., soudci Nejvyššího správního soudu, za podporu při volbě individuálního tématu kvalifikační práce, užitečné a cenné rady, podněty a připomínky.

Poděkování též směřuje k mé rodině za ohromující trpělivost po celou dobu studia.

Obsah

Úvod.....	1
1 Komparace právní úpravy ve vybraných členských státech EU	4
1. 1 Slovensko.....	6
1. 1. 1 Zákon o policejním sboru	6
1. 1. 2 Zákon o ochraně osobních údajů	8
1. 1. 3 Zákon o analýze DNA.....	10
1. 2 Polsko	10
1. 2. 1 Zákon o policii	11
1. 2. 2 Zákon o ochraně osobních údajů I	12
1. 2. 3 Zákon o ochraně osobních údajů II.....	12
1. 3 Rakousko	13
1. 3. 1 Zákon o ochraně osobních údajů (DSG).....	14
1. 3. 2 Zákon o bezpečnostní policii (SPG)	14
1. 4 Německo	16
1. 4. 1 Zákon o ochraně osobních údajů (BDSG)	17
1. 4. 2 Zákon o federální policii (BPolG)	18
1. 4. 3 Zákon o policii spolkové země Bádensko-Württembersko	19
1. 4. 4 Zákon o federálním úřadu kriminální policie (BKA-G)	20
1. 5 Shrnutí.....	21
2 Činnost vykonavatele veřejné správy podle § 65 odst. 1-4 ZOPČR	23
2. 1 Oprávnění policie pohledem nauky správního práva	23
2. 2 Stručně k předchozí právní úpravě v pZOPČR	24
2. 3 Obecná ustanovení o zpracování informací policií	26
2. 4 K § 65 odst. 1 ZOPČR.....	27
2. 4. 1 Účel oprávnění	28
2. 4. 2 Podmínky a kritéria užití oprávnění	28
2. 4. 2. 1 Okruh speciálních subjektů	28
2. 4. 2. 2 Policie jako správní orgán	31
2. 4. 2. 3 Správní uvážení a přiměřenost při provádění úkonu.....	32
2. 4. 2. 4 Identifikační úkony.....	34
2. 4. 2. 5 Subsidiární použití správního řádu.....	34
2. 5 K § 65 odst. 2 ZOPČR.....	35
2. 6 K § 65 odst. 3 ZOPČR.....	36

2. 7 K § 65 odst. 4 ZOPČR.....	37
3 Zpracování osobních údajů získaných v souvislosti s identifikačními úkony	39
3. 1 Zpracování osobních údajů dle ZOZOÚ	39
3. 2 Zpracování osobních údajů podle § 79 ZOPČR.....	41
3. 3 Likvidace osobních údajů podle § 65 odst. 5 ZOPČR.....	43
4 Soudní judikatura týkající se problematiky	44
4. 1 Judikatura k získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace	44
4. 2 Judikatura k dalšímu zpracování osobních údajů	52
4. 3 Návrh na zrušení jednotlivých ustanovení § 65 ZOPČR.....	59
5 Služební předpisy upravující oblast získávání a dalšího zpracování osobních údajů pro účely budoucí identifikace	61
5. 1 Závazný pokyn policejního prezidenta č. 88/2002 ze dne 29. 5. 2002, k naplňování, provozování a využívání Národní databáze DNA	62
5. 2 Závazný pokyn policejního prezidenta č. 67/2009 ze dne 19. 5. 2009, o identifikačních úkonech a provozování zkušebního provozu informačního systému FODAGEN	63
5. 3 Pokyn policejního prezidenta č. 250/2013 ze dne 3. 12. 2013, o identifikačních úkonech, pokyn policejního prezidenta č. 250/2014 ze dne 2. 12. 2014, o identifikačních úkonech.....	64
5. 4 Pokyn policejního prezidenta č. 275/2016 ze dne 15. 12. 2016, o identifikačních úkonech.....	65
6 Krátce k některým činnostem ministerstva vnitra, Úřadu pro ochranu osobních údajů a nevládních organizací v dané problematice.....	68
7 Provádění identifikačních úkonů u útvaru policie zřízeného v rámci Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy v roce 2019	71
Závěr.....	79
Resumé	84
Zdroje	89
Prameny	89
České.....	89
Cizojazyčné.....	90
Literatura.....	91
Česká.....	91
Odborné články.....	92

Judikatura.....	94
Česká.....	94
Cizojazyčná.....	95
Jiné zdroje.....	95
Kvalifikační práce.....	95
Služební předpisy.....	95
Jiné.....	96
Internetové zdroje.....	96
Přílohy.....	I
Seznam příloh.....	I
Příloha č. 1 – Předvolání k provedení identifikačních úkonů (anonymizováno)	II
Příloha č. 2 – Vzor Žádosti o provedení identifikačních úkonů.....	III
Příloha č. 3 – Předvolání k provedení identifikačních úkonů (anonymizováno)	V
Příloha č. 4 – Předvolání k provedení identifikačních úkonů (anonymizováno)	VI
Příloha č. 5 – Předvolání k provedení identifikačních úkonů (anonymizováno)	VII
Příloha č. 6 – Zjištění systémových nedostatků – nesoulad § 65 odst. 1 písm. a) ZOPČR a čl. 3 písm. b) PPP č. 275/2016.....	VIII
Příloha č. 7 - Sdělení Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky k nesouladu § 65 odst. 1 písm. a) ZOPČR a čl. 3 písm. b) PPP č. 275/2016 (anonymizováno).....	X
Příloha č. 8 – Žádost o provedení identifikačních úkonů (anonymizováno)	XIII
Příloha č. 9 – Žádost o provedení identifikačních úkonů (anonymizováno)	XIV

Seznam použitých zkratek

Ústava	Ústavní zákon České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
Listina	Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky
ZOOÚ	Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, v tehdy platném znění
ZOZOÚ	Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů
pZOPČR	Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, v tehdy platném znění
ZOPČR	Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
ZOSP	Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů
SŘS	Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů
SŘ	Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
TŘ	Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů
TZ	Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Úvod

Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, jež slouží (*pouze a jedině!*) veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu.¹

Veřejné sbory jsou coby vykonavatelé veřejné správy nadány pestrou škálou mocenských právních prostředků, které jim umožňují v daném místě a čase naplňovat zákonem vymezenou působnost, tj. okruh úkolů, které mohou, respektive musí řešit. Adresát konkrétní právní normy poté očekává, že výkon jednotlivých oprávnění bude vůči němu činěn jen na základě zákona, v jeho mezích, a způsobem, který zákon stanoví. Jedině tak bude dbáno na ochranu jeho soukromého a osobního života.

Sběr a práce s informacemi zaujímají v činnosti policie nezastupitelné místo. Jsou to právě informace různého druhu a charakteru, jež umožňují policii řádně plnit úkoly uložené jí zákonem. Bez možnosti takové informace zajišťovat a dále zpracovávat by činnost policie, její samotná podstata, byla pouze „formou bez obsahu.“ Lze však bez dalšího připustit postup policie sledující sice na jedné straně veřejný zájem, avšak na straně druhé směřující k plošnému shromažďování identifikačních údajů? Jako příslušník bezpečnostního sboru Policie České republiky má autor možnost zblízka nahlédnout „pod pokličku“ jednoho z nejvíce využívaných, diskutovaných a kriticky hodnocených oprávnění policie na úseku zpracování osobních údajů. Vzhledem ke svému služebnímu zařazení se student/policista dostával do situací, kdy v jednotlivých případech řešil podání občanů směřující proti tvrzenému nezákonnému a nesprávnému úřednímu postupu policistů při využívání oprávnění k získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace.

Stěžejním záměrem pro zpracování základního vhledu do problematiky ve formě této diplomové práce bylo tedy nejenom aktivní využívání a hodnocení postupů policie při získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace,

---

¹ §1 a §2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „ZOPČR“ nebo „zákon o policii“*).

ale zejména bližší zájem o zmíněnou specifickou oblast správního práva a možnost hodnocení zvolené problematiky v jejím komplexním pojetí.

Ochrana osobních údajů a jejich zpracování byla v nedávně době – nejenom v České republice – ovlivněna přijetím obecného nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679, o ochraně osobních údajů, a směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680. V souvislosti s uvedeným se autor v práci zaměřil na komparaci totožných právních úprav vybraných členských států Evropské unie, zejména s cílem poukázat na eventuální rozdíly v činnosti spravujících orgánů, klady a zápory jednotlivých vnitrostátních právních úprav.

Z hlediska struktury diplomové práce je v její následující části blíže analyzována činnost vykonavatele veřejné správy týkající se sběru informací – stanovení podmínek a rozsahu výkonu oprávnění při plnění úkolů policie pro účely budoucí identifikace, otázka správního uvážení a subsidiárního použití správního řádu, a dále navazující činnost vykonavatele veřejné správy při dalším zpracování a likvidaci osobních údajů. Za podstatné a velmi přínosné se pro účely práce jevílo zhodnotit příslušné služební předpisy policie a aktuální vývoj soudní judikatury týkající se zkoumané problematiky. Zároveň byla rozvedena úvaha o souladu ustanovení § 65 odst. 1 ve slovech „*a odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení*“ a § 65 odst. 5 ZOPČR s ústavním pořádkem a mezinárodními smlouvami ve světle projednávaného návrhu na zrušení citované části zákona o policii (*věc je dosud projednávána Ústavním soudem pod sp. zn. Pl. ÚS 7/18*).

Pro účely zkoumané problematiky autor dále hodnotil a v práci rozebírá relevantní informace, názory, připomínky a náměty od ústředních správních úřadů či tzv. jiných ústředních správních úřadů, a taktéž od institucí nestátních, zabývajících se předmětnou problematikou.

Cíl práce přitom není spatřován toliko ve vymezení a shrnutí dané problematiky *de lege lata*, ale zejména v kritickém zhodnocení, prezentaci názorů a možnosti využití úvah, zjištěných skutečností a závěrů získaných v praktické činnosti policie, a s tím související „nastavení zrcadla“ zaběhnutému systému. K tomuto účelu též směřuje analýza informací získaných od jednoho z útvarů policie zřízeného v rámci Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy při výkonu předmětného oprávnění.

V neposlední řadě musí být rovněž zmíněna i jistá ambice autora/studenta/policisty směřující ke zkvalitnění právního prostředí v Policii České republiky, neboť činnost policie jako orgánu moci výkonné při využívání oprávnění k získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace je v poslední době kriticky hodnocena a vnímána, a to nejenom veřejností, ale i jinými orgány veřejné moci podílejícími se na vnější kontrole veřejné správy.

1 Komparace právní úpravy ve vybraných členských státech EU

Právní řády členských států Evropské unie prošly v nedávné době v souvislosti s ochranou osobních údajů, respektive pravidly pro jejich zpracování, podstatnými změnami. Tyto změny byly zapříčiněny přijetím dvou právních aktů EU, konkrétně přijetím Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679² (dále též „GDPR“), a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680³ (dále též „směrnice“ či „směrnice 2016/680“).

Z komparativního hlediska posuzovaného obsahem uvedených právních aktů je pro účely zkoumané problematiky podstatnější přijetí směrnice 2016/680. Jak již z jejího oficiálního názvu („...o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů...“) vyplývá, směřuje do oblasti ryze veřejné (policejní), v pojetí trestně i správněprávním. Obsahově směrnice koresponduje s ochranou osobních údajů pro oblast spravedlnosti a vnitřních věcí. Cílem směrnice 2016/680 je především zachovat vysokou úroveň veřejné bezpečnosti při zaručení ochrany osobních údajů subjektů údajů.⁴

V oblasti sběru identifikačních údajů nebyla směrnice podstatným hybatelem právních změn. Členské státy si ve svých příslušných národních úpravách zpravidla ponechaly jednotlivá oprávnění zajišťující sběr informací prostřednictvím orgánů veřejné moci.

V oblasti dalšího zpracování osobních údajů se podstatné změny promítly v národních (vnitrostátních) úpravách. Jednotlivé členské státy cíle vymezené ve směrnici zahrnuly do svého právního řádu buď přijetím nové právní úpravy,

---

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) [online]. Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1-88, české znění [cit.2020-10-15]. Dostupné: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0679>. ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV [online]. Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 89-131, české znění [cit.2020-10-15]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32016L0680>. ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/680/oj>

⁴ VLACHOVÁ, B., MAISNER, M. *Zákon o zpracování osobních údajů: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2019. Beckovy komentáře. s. 54-58.

jako tomu bylo v případě Česka, Slovenska, Polska, či Německa, jiné státy (Rakousko) naopak původní příslušné zákony novelizovaly.

Pro obecné pochopení postavení policie v moderním světě, pochopení její práce s informacemi, jsou v následujících kapitolách stručně popsány a vymezeny relevantní právní předpisy zabývající se problematikou sběru identifikačních údajů⁵ a jejich dalšího zpracování v členských státech EU vycházející primárně ze shora uvedených právních aktů EU. Pro účely této práce jsou vybrána relevantní ustanovení uvedených právních předpisů. Vzhledem ke srovnávání právní úpravy členských států EU je přitom zřejmé, že z důvodu harmonizace evropského práva půjde mnohdy o právní úpravy co do struktury a obsahu totožné.

Právní úprava týkající se provádění identifikačních úkonů v České republice, zejména tedy co se týče odběru biologického materiálu a jeho dalšího zpracování, je častým terčem kritiky.^{6 7} Požadované legislativní změny jsou odůvodňovány údajnou přísnější a restriktivnější úpravou zahraniční, aniž by taková údajná přísnější právní úprava byla blíže rozvedena. Podobné komparativní analýzy, byť se týkaly bytostně problematiky DNA, byly ve větší či menší míře v České republice provedeny za již neplatné právní úpravy jednotlivých členských států (*a též za již neplatné právní úpravy české*). Jednalo se zejména o dvě srovnávací analýzy Parlamentního institutu Kanceláře Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky pro potřeby zákonodárců.^{8 9}

---

⁵ Komparované právní řády uvádí též pojem „identifikační opatření“. Materiálně nazíráno se jedná o totožný pojem.

⁶ Například Vesmír: Přírodovědecký časopis Akademie věd České republiky. *DNA v Poslanecké sněmovně*. 2011/12, Vesmír 90. Praha, 2011, str. 684.

⁷ Například Vesmír: Přírodovědecký časopis Akademie věd České republiky. *Kde jsou uloženy naše genetické profily? A kdo je hlídá a používá? A kdo hlídá hlídače samé?* 2010/11, Vesmír 89. Praha, 2011, str. 659.

⁸ ŘEBŘINA, J. *Odběr a uchování DNA identifikačních údajů v Evropě a USA: Informační podklad č. 5. 189*. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, Kancelář Poslanecké sněmovny [online]. Praha: Parlamentní institut. Publikováno březen 2003 [cit. 2021-3-26]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?lp=1>.

⁹ VESELÁ, H. *Odebírání vzorků DNA, nakládání s nimi a následná identifikace osob: Srovnávací studie č. 5. 286*. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, Kancelář Poslanecké sněmovny [online]. Praha: Parlamentní institut. Publikováno březen 2009 [cit. 2021-3-26]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=1&t=35>.

Vlastní analýza byla zpracována také nevládní organizací Iuridicum Remedium.¹⁰ Neméně zajímavá je analýza provedená dr. Kožinou.¹¹

1. 1 Slovensko

Právní úprava Slovenska v oblasti sběru a získávání osobních údajů doznala v souvislosti s přijetím směrnice 2016/680, respektive její implementací do národního právního řádu, několika změn. Z hlediska zkoumané problematiky je uvedená zákonná úprava citována v platném znění.¹² Blíže rozvedeny jsou zákon č. 171/1993 Z. z., Zákon Národnej rady Slovenskej republiky o Policajnom zbore (dále též „zákon o policejním sboru“), zákon č. 417/2002 Z. z., Zákon o používání analýzy deoxyribonukleovej kyseliny na identifikáciu osob (dále též „zákon o analýze DNA“), a zákon č. 18/2018 Z. z., Zákon o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (pouze v této kapitole 1. 1 a jejich podkapitolách dále též „zákon o ochraně osobních údajů“).

1. 1. 1 Zákon o policejním sboru

Slovenský zákon o policejním sboru charakterizuje v § 1 odst. 1 policii jako ozbrojený bezpečnostní sbor, který plní úkoly ve věcech vnitřního pořádku, bezpečnosti, boje proti zločinnosti včetně organizovaných a mezinárodních forem a úlohy, které pro policejní sbor vyplývají z mezinárodních závazků Slovenské republiky. Mezi úkoly policejního sboru patří dle § 2 odst. 1 téhož zákona (mimo jiné)¹³ odhalování trestných činů a jejich pachatelů, provádění vyšetřování, boj proti terorismu a organizovanému zločinu, pátrání po hledaných a pohřešovaných osobách, či provádění kriminalisticko-expertizní a znalecké činnosti.

Policista je při výkonu svých pravomocí (slovy zákona o policejním sboru „při provádění služebních činností“) dle § 8 odst. 1 zákona o policejním sboru povinen na základě zásady přiměřenosti nepřipustit, aby v souvislosti s touto jeho činností vznikla osobě bezdůvodná újma, a aby případný zásah do jejích práv

---

¹⁰ VOBOŘIL, J., FERJECKI, V. *DNA v policejní praxi: Analýza právní úpravy a praxe využívání DNA v sektoru policie*. Iuridicum Remedium [online]. Praha: Iuridicum Remedium, o. s., Publikováno 12. 12. 2014 [cit. 2021-4-27]. Dostupné z: <https://www.iure.org/d/15/942/vydali-jsme-unikatni-studii-o-vyuzivani-dna-v-policejni-praxi>

¹¹ KOŽINA, J. *Právní a kriminalistické aspekty identifikačních analýz DNA*. Praha, 2016. Rigorózní práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta, str. 54-98.

¹² Ke dni podpisu prohlášení autora o samostatném vyhotovení této diplomové práce.

¹³ § 2 odst. 1 zákona o policejním sboru je ustanovením s taxativním výčtem. Pro účely dané kapitoly není potřebné uvádět veškeré úkoly slovenské policie podle uvedeného zákona, autor se omezuje toliko na ustanovení relevantní z pohledu posuzované problematiky.

a svobod překročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného jeho služební činností. Policista je při provádění služební činnosti spojené se zásahem do práv nebo svobod osoby povinen tuto osobu, jakmile je to možné, poučit o jejích právech, které jsou stanoveny v tomto zákoně nebo v jiném obecně závazném právním předpisu. Služební činností se dle § 8 odst. 3 téhož zákona rozumí činnost policisty spojená s plněním úkolů podle tohoto zákona nebo jiných obecně závazných právních předpisů.

Pro oblast sběru identifikačních údajů¹⁴ je podstatné ustanovení § 20a zákona o policejním sboru stanovující podmínky, za nichž je policista oprávněn odebrat identifikační znaky osobě. Co se rozumí pod pojmem „identifikační znaky“, zákon neupravuje. Lze však dovodit, že se jedná o takové znaky (identifikační markanty), které jsou výsledkem řádně provedeného odběru, tj. otisky prstů, dlaní a plosek nohou, relevantní měřitelné údaje lidského těla, biologický materiál mající původ v lidském těle apod. Odběr je přípustný u zákonem vymezeného okruhu osob – u osoby předvedené, pokud na základě sdělených údajů ani v evidenci obyvatel nelze zjistit její totožnost podle § 18 odst. 3 a 4 zákona o policejním sboru, osoby zajištěné podle § 19 zákona o policejním sboru, osoby zadržené, osoby zatčené, osoby obviněné ze spáchání trestného činu, a u osoby nalezené nebo vypátrané.¹⁵ Zákon o policejním sboru řadí mezi úkony sloužící ke snímání identifikačních znaků odběr daktyloskopických otisků, zjišťování tělesných znaků, provedení měření těla, vyhotovení obrazových, zvukových a obdobných záznamů a odběr vzorků biologických materiálů. Provedení některých identifikačních znaků svěřuje zákon policistovi stejného pohlaví nebo odborně způsobilému zdravotnickému pracovníku, jiné úkony spojené s větším zásahem do soukromí provádí na základě písemné žádosti pouze odborně způsobilý zdravotnický pracovník. Odběr vzorků biologických materiálů se provádí způsobem, který nesmí ohrozit zdraví osoby.¹⁶

---

¹⁴ V bezpečnostně právním pojetí policie, nikoliv v úloze policejního orgánu dle trestního řádu.

¹⁵ Okruh osob je dle uvedeného ustanovení širší, nicméně pro naše účely postačí v textu uvedené. Podle § 20a zákona o policejním sboru je policista dále oprávněn snímat identifikační znaky i jiné osobě za účelem jejich vyhledávání a porovnávání v informačních systémech policie; takto pořízené identifikační znaky se neuchovávají. Podle téhož ustanovení je policista dále oprávněn snímat identifikační znaky cizinci za podmínek zde stanovených. Policista je také oprávněn odebrat daktyloskopické otisky osobě, která o to písemně požádala.

¹⁶ § 20a odst. 3 zákona o policejním sboru.

Oblast zpracování osobních údajů je v zákoně o policejním sboru upravena především v Hlavě čtvrté označené *Zpracování informací policejním sborem*. Policejní sbor zpracovává informace a osobní údaje podle právní úpravy uvedené v zákoně o policejním sboru a podle právní úpravy uvedené v zákoně o ochraně osobních údajů, a to v rozsahu nezbytném pro plnění úkolů policie (§ 69 odst. 1 zákona o policejním sboru). Získané informace a osobní údaje poté může policie předávat konkrétním subjektům (zpravidla orgánům veřejné moci pro plnění jejich úkolů); tyto subjekty mohou předané informace a osobní údaje předat třetím osobám pouze se souhlasem policie. Zákon dále stanoví (vcelku nadbytečně, z povahy věci je to dle mého názoru logické), že takovéto informace a osobní údaje nejsou veřejně přístupné.¹⁷

Specifickou oblastí je zpracování osobních údajů při plnění úkolů policie pro účely trestního řízení. Při plnění úkolů policie pro účely trestního řízení podle § 69a odst. 1 zákona o policejním sboru je policie zejména povinna písemně určit účel, na který se mají osobní údaje zpracovávat, shromažďovat osobní údaje odpovídající pouze stanovenému účelu a v rozsahu nezbytném pro určený účel, uchovávat osobní údaje pouze na čas, který je nezbytný pro účely jejich zpracování, a zpracovávat osobní údaje získané pro tyto účely odděleně od osobních údajů zpracovávaných při plnění jiných úkolů policie. Pro totožný účel je podle druhého odstavce téhož paragrafu policie oprávněna v rozsahu nezbytném pro plnění úkolů policie v souvislosti s trestním řízením slučovat osobní údaje, které byly získány na rozdílné účely, zpracovávat nepravdivé osobní údaje; tyto osobní údaje musí být takto označeny, či zpracovávat zvláštní kategorie osobních údajů, pokud je to vzhledem k povaze trestného činu nezbytné.

1. 1. 2 Zákon o ochraně osobních údajů

Právní úprava ochrany osobních údajů stejně jako v jiných členských státech Evropské unie doznala změn v souvislosti s přijetím nařízení GDPR a směrnice 2016/680. Slovenský zákonodárce nastalou situaci vyřešil přijetím nového zákona o ochraně osobních údajů, který nahradil předchozí právní úpravu¹⁸, ve kterém mimo jiné – z hlediska zkoumané problematiky - vymezil působnost příslušných orgánů (*legislativní zkratka užitá mimo jiné pro policii*) při zpracování osobních údajů pro účely prevence a odhalování trestné činnosti,

---

¹⁷ § 69 odst. 4, 5 zákona o policejním sboru.

¹⁸ Zákon č. 122/2013 Z. z., o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

zjišťování pachatelů trestných činů, stíhání nebo výkonu rozhodnutí v trestním řízení včetně ochrany před ohrožením veřejného pořádku a předcházení takovému ohrožení (souhrnné označení pro plnění úkolů policie pro účely trestního řízení). Zákon se vztahuje na zcela nebo částečně automatizované zpracování osobních údajů a na neautomatizované zpracování těch osobních údajů, které jsou obsaženy v evidenci nebo do ní mají být zařazeny.¹⁹

Zvláštní pravidla ochrany osobních údajů vymezená působností příslušných orgánů jsou ve vztahu speciálním vůči úpravě obecné. Pro účely trestního řízení jsou odlišně upraveny některé zvláštní zásady zpracování osobních údajů (jejich shromažďování, uchovávání aj.),²⁰ v některých případech jsou přebírány zásady základní, obecné.²¹ Nejinak je tomu i v případě práv subjektů údajů a práv a povinností provozovatele a zprostředkovatele.²² Zákon o ochraně osobních údajů vymezuje pojem osobní údaj a dále stanovuje základní pojmy. Je přitom zřejmé, že při uvedeném vychází primárně z článku 4 nařízení GDPR.

Z hlediska obsahového vymezení identifikačních úkonů je důležité ustanovení upravující zpracování zvláštních kategorií osobních údajů. Těmi se dle § 16 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů rozumí mimo jiné genetické či biometrické údaje. Příslušný orgán je v tomto případě oprávněn zpracovávat zvláštní kategorii osobních údajů pouze tehdy, pokud je prokazatelně poskytla dotyčná osoba, anebo je jejich zpracování nezbytné podle zvláštního předpisu.²³ Zvláštní kategorie osobních údajů vyžaduje vyšší stupeň ochrany, pro který stanoví zákon o policejním sboru povinnost příslušnému orgánu přijmout přiměřené záruky na ochranu práv dotčené osoby.²⁴ Pokud je to možné, příslušný orgán je povinen rozlišovat mezi osobními údaji různých kategorií dotčených osob, jakými jsou zejména osoby, u kterých se lze důvodně domnívat, že spáchali nebo mají v úmyslu spáchat trestný čin, osoby odsouzené za spáchání trestného činu nebo oběti trestného činu.²⁵

---

¹⁹ § 3 odst. 1, 3 a Část třetí zákona o ochraně osobních údajů.

²⁰ Zásada omezení účelu, minimalizace uchovávání a zákonnosti dle § 53–55 zákona o ochraně osobních údajů.

²¹ Zásada zákonnosti, minimalizace osobních údajů, správnosti, integrity a důvěrnosti a odpovědnosti dle § 52 téhož zákona.

²² Část druhá, Hlava druhá a třetí, a Část třetí, Hlava druhá a třetí zákona o ochraně osobních údajů.

²³ § 56 odst. 1 téhož zákona; zvláštním předpisem je zde zákon o policejním sboru, konkrétně jeho ustanovení § 69a odst. 3.

²⁴ § 56 odst. 2 zákona o ochraně osobních údajů.

²⁵ § 57 téhož zákona.

1. 1. 3 Zákon o analýze DNA²⁶

Slovenský právní řád disponuje relativně krátkým (9 paragrafových znění) zákonem o analýze DNA, nicméně již při prvním pohledu je zřejmé, že problematiku identifikační genetiky nemůže zcela vyčerpat. Proto je vhodné připomenout, že tam, kde zákon o analýze DNA zkoumanou oblast neupravuje, použije se zákon o ochraně osobních údajů, případně zákon o policejním sboru. Po vymezení základních pojmů²⁷ zákon stanoví okruh osob, jímž lze za splnění dalších podmínek odebrat vzorek pro účely analýzy DNA, a dále osoby oprávněné k odběru.²⁸ Zároveň obecně popisuje analýzu deoxyribonukleové kyseliny.²⁹ Zřízení databáze, její vedení a spravování svěřuje zákon policii. Stanoví přitom též její zákonný obsah, který je policie povinna chránit před odcizením, ztrátou, poškozením, zničením, neoprávněným přístupem, změnou nebo rozšiřováním. V zákonem stanovených případech jsou údaje z databáze likvidovány, respektive vymazány.³⁰

1. 2 Polsko

Problematika identifikačních úkonů je v právním řádu Polska blíže uvedena v následujících právních předpisech: *Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r., o Policji*,³¹ v českém znění zákon ze dne 6. května 1990, o Policii (*pouze v kapitole 1. 2 a dalších podkapitolách dále též „zákon o policii“*), *Ustawa z 10 maja 2018 r., o ochronie danych osobowych*,³² v českém znění zákon ze dne 10. května 2018, o ochraně osobních údajů (*dále též „zákon o ochraně osobních údajů I“*), *Ustawa z 14 grudnia 2018 r., o ochronie danych osobowych przetwarzanych w zw. z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości*,³³ v českém znění zákon ze dne 14. prosince 2019, o ochraně osobních údajů zpracovávaných

---

²⁶ Kriminalistické pojetí DNA například STRAUS, J., FÜRBAACH, M., SUCHÁNEK, J. In.: STRAUS, J. a kol. *Kriminalistická technika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, s. 78-110. Právní pojetí DNA například KOŽINA, J. *Právní a kriminalistické aspekty identifikačních analýz DNA*. Praha, 2016. Rigorózní práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta, str. 46-143.

²⁷ § 2 zákona o analýze DNA.

²⁸ § 3 téhož zákona.

²⁹ § 4 téhož zákona.

³⁰ Tamtéž, § 5-8.

³¹ Dziennik Ustaw 1990 Nr 30 poz. 179, USTAWA z dnia 6 kwietnia 1990 r., o Policji [online]. [cit. 2021-3-28]. Dostupné z:

<http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19900300179/U/D19900179Lj.pdf>

³² Dziennik Ustaw 2019 poz. 1781, USTAWA z dnia 10 maja 2018 r., o ochronie danych osobowych. [online]. [cit. 2021-3-28]. Dostupné z: <https://www.uodo.gov.pl/pl/395/1192>

³³ Dziennik Ustaw 2019 poz. 125, USTAWA z dnia 14 grudnia 2018 r., o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości. [online]. [cit. 2021-3-28]. Překlad: Dostupné z: <https://www.uodo.gov.pl/pl/395/896>

v souvislosti s prevencí a potíráním kriminality (*dále též „zákon o ochraně osobních údajů II“*).

1. 2. 1 Zákon o policii

Policie je v úvodním ustanovení zákona charakterizována jako uniformovaný ozbrojený sbor, který slouží veřejnosti, určený k ochraně bezpečnosti lidí a zachování veřejného pořádku. Mezi základní úkoly policie patří mimo jiné odhalování trestných činů a stíhání jejich pachatelů, preventivní činnost zaměřená na páchání trestné činnosti, zpracování kriminálních (trestních) informací, včetně osobních údajů, uchovávání datových sad obsahující informace shromážděných oprávněnými orgány o otiscích prstů neznámých osob, otiscích prstů z míst činu a výsledcích analýz deoxyribonukleové kyseliny (DNA).³⁴

Při plnění svých služebních povinností jsou policisté povinni respektovat lidskou důstojnost, dodržovat a chránit lidská práva a dbát zásady přiměřenosti.³⁵ Policisté jsou ve světle probíraného tématu zejména oprávněni odebírat otisky prstů nebo provést výtěr ze sliznice (bukální stěr) způsobem a v případech stanovených trestním řádem, nebo za účelem identifikace nebo odhalení pachatele trestného činu.³⁶ Takto získané informace, včetně osobních údajů, je policie oprávněna zpracovávat v rozsahu nezbytném pro plnění jejich úkolů,³⁷ a to i bez souhlasu a vědomí subjektu údajů. Konkrétně se jedná například o případy, kdy policie zpracovává osobní údaje o genetickém kódu DNA, údaje získané sejmutím otisků prstů, či fotografie.³⁸

Článek 21a–21e zákona o policii upravuje fungování databáze obsahující informace o výsledcích analýzy kyseliny deoxyribonukleové, zkráceně Databáze DNA. Zákon přitom vymezí, kdo se považuje za správce databáze DNA, dále specifikuje obsah databáze s ohledem na informace zde evidované (například osoby podezřelé nebo obviněné ze spáchání trestného činu, osoby nezletilé podezřelé ze spáchání trestného činu, k jejichž vložení do databáze dal podnět státní zástupce, stopy neznámých pachatelů trestných činů) a rozsah takto evidovaných informací. Databáze DNA slouží pro účely srovnávací,

---

³⁴ Článek 1 odst. 1, 2 bod 3, 4, 8, 10 zákona o policii.

³⁵ Článek 14 odst. 1, 3 zákona o policii.

³⁶ Článek 15 odst. 1 bod 3a, 3b, 4 zákona o policii.

³⁷ Článek 20 odst. 1 zákona o policii.

³⁸ Článek 20 odst. 2b zákona o policii.

identifikační, detekční a eliminační. Samostatnou pozornost zaslouží ustanovení o likvidaci (odstranění) souboru údajů o DNA v taxativně vymezených případech (např. zastavení řízení, pravomocné zproštění viny, uplynutí promlčecí doby trestného činu, úmrtí osoby, dožití věku 100 let). Likvidaci provádí komise jmenovaná policejním prezidentem; o likvidaci se pořizuje protokol.

V člancích 21h-21o zákona o policii je upravena činnost daktyloskopických sbírek a Centrálního daktyloskopického registru. Právní úprava z hlediska obsahu, účelu vedení databáze a likvidace odpovídá předchozí právní úpravě týkající se Databáze DNA.

1. 2. 2 Zákon o ochraně osobních údajů I

Zákon o ochraně osobních údajů I byl přijat v reakci na nařízení GDPR. Již z tohoto je zřejmé, že upravuje toliko obecnou část oblasti ochrany a zpracování osobních údajů, nemá tedy zdaleka relevantní přesah do zkoumané problematiky, vyjma případů, kdy je, resp. jsou jeho jednotlivá ustanovení aplikována příslušnými orgány jako právní norma obecná (*lex generalis*). Polský zákonodárce se zároveň musel zabývat situací vzniknuvší po nabytí platnosti a účinnosti zákona o ochraně osobních údajů I, neboť jeho přijetím došlo ke zrušení původní právní normy³⁹ bez náhrady. Pro zachování principů právní jistoty a legitimního očekávání adresátů právní normy zákon v závěrečném ustanovení⁴⁰ stanovil, že do přijetí zákona o ochraně osobních údajů II zůstávají účinná některá ustanovení původního zákona o ochraně osobních údajů týkající se působnosti zákona, základních zásad zpracování osobních údajů, vymezení pojmů, či kontroly ochrany osobních údajů ze strany státních orgánů.

1. 2. 3 Zákon o ochraně osobních údajů II

Obdobně jako v případě příslušných ustanovení slovenské právní úpravy je obsah a struktura zákona o ochraně osobních údajů II ovlivněn směrnicí 2016/680 natolik, že lze do jisté míry hovořit o určité totožnosti obou národních právních úprav.

---

³⁹ Dziennik Ustaw z 2016 r. poz. 922, USTAWA z dnia 29 sierpnia 1997 r., o ochronie danych osobowych [online]. [cit. 2021-3-28]. Překlad: Zákon ze dne 29. srpna 1997, o ochraně osobních údajů. Dostupné z:

<http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20160000922/O/D20160922.pdf>

⁴⁰ Článek 175 zákona o ochraně osobních údajů I.

Ve všeobecných ustanoveních je vymezen předmět zákona, působnost příslušných orgánů a základní pojmy.⁴¹ Osobní údaje mohou být příslušnými orgány zpracovávány pouze v nezbytném rozsahu pro výkon práv a plnění povinností, po dobu nezbytně nutnou k dosažení účelu jejich zpracování, přičemž z uvedeného lze na základě zákona připustit výjimky (například nezbytnost a přiměřenost zpracování osobních údajů pro jiný, zákonný účel). Zpracování citlivých údajů spadajících do zvláštní kategorie osobních údajů (například již zmíněné biometrické či genetické údaje) je povoleno v případě, kdy k takovému zpracování dal subjekt údajů souhlas nebo pokud to umožňuje zákon.⁴² Povinnost správce rozlišovat mezi jednotlivými kategorie osob je, stejně jako v případě právní úpravy slovenské, taktéž implementována do uvedené zákonné úpravy. Přirozeně zákon obsahuje ustanovení o právech subjektu údajů a povinnostech správce a zpracovatele osobních údajů.⁴³

1. 3 Rakousko

Problematikou zpracování osobních údajů se v Rakousku zabývá zejména *Bundesgesetz zum Schutz natürlicher Personen bei der Verarbeitung personenbezogener Daten Nr. 165/1999 (Datenschutzgesetz – DSG)*, v českém znění Federální zákon na ochranu fyzických osob při zpracování osobních údajů (zákon o ochraně osobních údajů – DSG)⁴⁴ (dále též „DSG“).

Získáváním informací (osobních údajů) pro plnění úkolů policie se zabývá zejména *Bundesgesetz über die Organisation der Sicherheitsverwaltung und die Ausübung der Sicherheitspolizei (Sicherheitspolizeigesetz – SPG)*, v českém znění Federální zákon o organizaci bezpečnostní správy a výkonu bezpečnostní policie (zákon o bezpečnostní policii – SPG)⁴⁵ (dále též „SPG“).

Autorem nesmí zůstat opomenuto, že Rakousko je zemí federativní, tj. má rozdělené zákonodárství na výlučně spolkové a zemské. Vztahy mezi uvedenými zákonodárnými pravomocemi upravuje Spolkový ústavní

---

⁴¹ Článek 1-4 zákona o ochraně osobních údajů II.

⁴² Článek 13 a 14 téhož zákona.

⁴³ Článek 22–45 zákona o ochraně osobních údajů II.

⁴⁴ Federal Law Gazette I No. 165/1999 (NR: GP XX RV 1613 AB 2028 p. 179. BR: 5992 AB 6034 s. 657.) [CELEX č.: 395L0046] [online]. Publikováno 2004. [cit. 2021-3-29]. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/Ergebnis.wxe?Abfrage=BgblAuth&Titel=DSG>

⁴⁵ BGBl. Nr. 566/1991 idF BGBl. Nr. 662/1992 (DFB) (NR: GP XVIII RV 148 AB 240 S. 41. BR: 4119 AB 4122 S. 545). [online]. Publikováno 2004. [cit. 2021-3-29]. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/Ergebnis.wxe?Abfrage=BgblAuth&Titel=SPG>

zákon.⁴⁶ To znamená, že na federativní úrovni jsou vydávány zákony federální s působností v celém Rakousku, pro jednotlivé země jsou těmito (nevyklučuje-li tak Spolkový ústavní zákon nebo příslušný federální zákon) vydávány zákony státní. Zjednodušeně řečeno, vedle SPG existuje i státní zákon o policii, ku příkladu státní zákon o policii federativního státu Tyrolsko.⁴⁷ Tyto zákony však nemají žádný přímý vliv na předmětnou problematiku.

1. 3. 1 Zákon o ochraně osobních údajů (DSG)

Rakouský zákonodárce na rozdíl od jiných vnitrostátních úprav nešel v případě implementace příslušných právních aktů EU cestou přijetí nového zákona, ale novelizoval právní úpravu původní.⁴⁸ Zákon tak co do rozsahu působnosti přejímá nařízení GDPR, samostatně je upravena působnost příslušných orgánů při zpracování osobních údajů dle směrnice 2016/680.⁴⁹ Ochrana osobních údajů požívá v Rakousku vyšší (ústavní) právní ochrany. DSG v úvodním (ústavním) ustanovení charakterizuje ochranu osobních údajů jako základní právo každého.

Z hlediska struktury, obsahu, základních principů a pojmů je DSG právní normou srovnatelnou (lépe řečeno totožnou) s jinými vnitrostátními zákony členských států EU v oblasti (obecné) ochrany osobních údajů. V relevantních ustanoveních týkajících se předmětné problematiky se tedy neliší způsobem podstatným pro jeho bližší charakteristiku.

1. 3. 2 Zákon o bezpečnostní policii (SPG)

Provádění identifikačních opatření policií a zpracování takto získaných osobních údajů upravuje SPG rozsáhle a velmi podrobně. Pro samotná identifikační opatření a zpracování osobních údajů je důležité vymezení pojmů

---

⁴⁶ K rozdělení mocí blíže: Gesetz, womit die Republik Österreich als Bundesstaat eingerichtet wird (Bundes-Verfassungsgesetz) StGBI. Nr. 450/1920, BGBl. Nr. 1, zuletzt geändert durch Bundesgesetz BGBl. I Nr. 102/2014 [online]. Publikováno 2004. [cit. 2021-3-29]. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10000138>

⁴⁷ LGBl.Nr. 60/1976 zuletzt geändert durch LGBl.Nr. 161/2020, Landes-Polizeigesetz. [online]. Publikováno 2004. [cit. 2021-3-29]. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/Landesnormen/LTI30000177/LTI30000177.html>

⁴⁸ Novela zákona DSG viz BGBl. I Nr. 120/2017 (NR: GP XXV RV 1664 AB 1761 s. 190. BR: 9824 AB 9856 s. 871.) [CELEX č.: 32016L0680]. [online]. Publikováno 2017. [cit. 2021-3-29]. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/eli/bgbl/I/2017/120>

⁴⁹ Kapitola 3, § 36-59 DSG.

„Obecné nebezpečí“⁵⁰, „Nebezpečný útok“⁵¹ a „Jednání ohrožené značným trestem“.⁵²

Bezpečnostní orgány jsou povinny dodržovat mimo jiné zásadu přiměřenosti stanovenou § 29 SPG, podle které je možné zasáhnout do lidských práv pouze v nezbytných případech, je-li to přiměřené situaci a žádoucímu výsledku. Přitom je zejména zapotřebí zvažovat volbu takového oprávnění, které bude proporcionální výsledku a bude mít co nejmenší dopad na osobu, proti které směřuje. Dále je povinen dbát, aby nevznikla újma třetí osobě.

Zpracování osobních údajů je upraveno ve čtvrté části SPG. Obecné ustanovení uvádí, že při zpracování osobních údajů musí být dodržována zásada přiměřenosti a dále vymezuje vztahy mezi SPG a DSGVO; není-li výslovně stanoveno jinak, při zpracování osobních údajů se užije příslušných ustanovení zákona o ochraně osobních údajů. Bezpečnostní orgány smějí zpracovávat osobní údaje pro plnění svých úkolů.⁵³

V rámci problematiky zákon o bezpečnostní policii dále charakterizuje tzv. identifikační službu. Jedná se o určování osobních údajů prostřednictvím identifikačních opatření a jejich další zpracování.⁵⁴ Mezi identifikační opatření (*označení pro technické postupy pro stanovení biometrických nebo genetických údajů*) řadí § 64 odst. 2 SPG zejména odebírání otisků prstů, odběr stěrů z ústní dutiny, provádění měření nebo shromažďování hlasových vzorků, určování vnějších fyzických charakteristik a shromažďování vzorků rukopisu osoby za účelem rozpoznávání. Bezpečnostní orgány jsou oprávněny provést identifikační opatření u osoby, která je podezřelá ze spáchání úmyslného trestného činu, pokud je z důvodu povahy nebo provedení činu nebo osobnosti dotčené osoby nezbytné zabránit a předcházet nebezpečným útokům.⁵⁵ Tato osoba je povinna se opatřením podrobit, k čemuž může být i v určitých případech donucena silou.⁵⁶

---

⁵⁰ § 16 odst. 1 SPG „Allgemeine Gefahr“. Může se jednat buď o sročení tří a více osob za účelem spáchání trestného činu anebo o nebezpečný útok.

⁵¹ § 16 odst. 2 SPG „Gefährlicher Angriff“. Nebezpečným útokem se rozumí ohrožení chráněného zájmu, kdy dochází k naplnění skutkové podstaty úmyslného trestného činu a nejedná se o trestný čin stíhaný pouze na žádost poškozeného.

⁵² § 17 SPG „Mit beträchtlicher Strafe bedrohte Handlung“. Trestné činy s trestem odnětí svobody větším než 1 rok.

⁵³ § 53 SPG.

⁵⁴ § 64 odst. 1 SPG.

⁵⁵ § 65 odst. 1 SPG.

⁵⁶ § 65 odst. 4 a § 78 SPG.

Za specifické identifikační vyšetření (identifikační analýzu) je považováno vyšetření DNA. Takové vyšetření je přípustné, pokud je dotyčná osoba podezřelá ze spáchání trestného činu proti sexuální integritě a sebeurčení nebo z úmyslného trestného činu s trestem odnětí svobody na nejméně jeden rok, a vzhledem k povaze nebo provedení činu nebo osobnosti dotyčné osoby existuje důvodná obava, že spáchá nebezpečné útoky a zanechá tím stopy, které by umožnily jí identifikovat.⁵⁷ Pravidla uvedená v § 73 SPG stanoví rozdílné zákonné lhůty pro výmaz osobních údajů získaných prostřednictvím identifikačních opatření, při jejichž dosažení (splnění) musí být zpracovávané osobní údaje z moci úřední zlikvidovány. O provedené likvidaci musí být dotyčná osoba informována.

Právní úprava SPG v oblasti identifikační genetiky byla předmětem přezkumu rakouského Ústavního soudu. Ten ve svém rozhodnutí⁵⁸ zrušil první větu § 67 odst. 1 SPG ve znění Federálního zákona č. 104/2002⁵⁹ a § 73 odst. 1 bod 4 a § 74 odst. 1 a 2 SPG. V odůvodnění soud konstatoval, že práva stěžovatele byla poškozena paušálním sběrem jeho osobních údajů bez zákonného důvodu. S ohledem na uvedené si lze položit řečnickou otázku – jak se zachová Ústavní soud ve věci vedené pod sp. zn. Pl. ÚS 7/18?⁶⁰

1. 4 Německo

Posledním z komparovaných právních řádů v posuzované oblasti je právní řád Německa. Předně je třeba uvést, že stejně jako je tomu ve všech předchozích státech, i právní úprava německá je, co se týče obecné úpravy ochrany osobních údajů, ovlivněna uvedenými právními akty EU.

Obecnou úpravu osobních údajů představuje *Bundesdatenschutzgesetz* (BDSG), v českém znění Federální zákon o ochraně osobních údajů (BDSG)⁶¹ (*dále též „BDSG“*).

---

⁵⁷ § 67 odst. 1 SPG.

⁵⁸ Rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. G 76/12-7 ze dne 12. března 2013. [online]. Publikováno 2013. [cit. 2021-3-29]. Dostupné z: https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/Vfgh/JFT_20130312_13G00076_00/JFT_20130312_13G00076_00.pdf

⁵⁹ BGBl. I č. 104/2002 (NR: GP XXI RV 1138 AB 1170 p. 106. BR: 6666 AB 6672 p. 689.) [online]. Publikováno 2004. [cit. 2021-3-29]. Dostupné z: https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/BgblPdf/2002_104_1/2002_104_1.pdf

⁶⁰ K projednávanému návrhu na zrušení části zákona blíže viz kapitola 4.3.

⁶¹ Bundesdatenschutzgesetz vom 30. Juni 2017 (BGBl. I S. 1858), das durch Artikel 10 des Gesetzes vom 23. Juni 2021 (BGBl. I S. 1858) geändert worden ist. [online]. Publikováno 22. 9. 2020. [cit. 2021-3-30]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/bdsg_2018/BJNR209710017.html#BJNR209710017BJNG000100000

Činnost policie na úseku identifikačních úkonů a získávání osobních údajů upravuje zejména *Gesetz über die Bundespolizei* (Bundespolizeigesetz – BPolG), v českém znění Zákon o federální policii (BPolG)⁶² (dále též „BPolG“), a *Gesetz über das Bundeskriminalamt und die Zusammenarbeit des Bundes und der Länder in kriminalpolizeilichen Angelegenheiten* (Bundeskriminalamtgesetz - BKAG), v českém znění Zákon o federálním úřadu kriminální policie a spolupráci mezi federací a spolkovými zeměmi v záležitostech kriminální policie (zákon o federálním úřadu kriminální policie - BKAG)⁶³ (dále též „BKAG“).

Stejně jako v případě Rakouska je i zde nutné připomenout, že Německo je federativním státem. Legislativní moc se tedy rovněž dělí mezi federaci a jednotlivé země (konkurující zákonodárství).⁶⁴ Lze tedy vedle (federálního) zákona BPolG vymezit i působnost (zemského, státního) zákona o policii, například ve spolkové zemi Bádensko-Württembersko.⁶⁵ Výkon veřejné moci v daném případě zpravidla nepřesahuje hranice dané spolkové země.

1. 4. 1 Zákon o ochraně osobních údajů (BDSG)

Podobně jako jiné obecné právní úpravy členských států EU ani BDSG není zákonem, který by se významně odlišoval co do obsahu a struktury. Lze spatřovat určité výjimky, které německý zákonodárce do zákona prosadil,⁶⁶ nicméně z pohledu předmětné problematiky se jedná o výjimky nepodstatné, směřující nad rámec nařízení GDPR. Oblast vymezená transpozicí směrnice 2016/680 zůstává pro orgány veřejné moci odpovědné za prevenci, vyšetřování,

---

⁶² Bundespolizeigesetz vom 19. Oktober 1994 (BGBl. I S. 2978, 2979), das zuletzt durch Artikel 8 des Gesetzes vom 23. Juni 2021 (BGBl. I S. 1982) geändert worden ist. [online]. Publikováno 22. 9. 2020. [cit.2021-3-30]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/bgsg_1994/BJNR297900994.html#BJNR297900994BJNG000100000

⁶³ Bundeskriminalamtgesetz vom 1. Juni 2017 (BGBl. I S. 1354; 2019 I S. 400), das zuletzt durch Artikel 2 des Gesetzes vom 25. Juni 2021 (BGBl. I S. 2099) geändert worden ist. [online]. Publikováno 22. 9. 2020. [cit. 2021-3-30]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/bkag_2018/BJNR135410017.html

⁶⁴ K dělbě moci blíže: Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland in der im Bundesgesetzblatt Teil III, Gliederungsnummer 100-1, veröffentlichten bereinigten Fassung, das zuletzt durch Artikel 1 u. 2 Satz 2 des Gesetzes vom 29. September 2020 (BGBl. I S. 2048) geändert worden ist. [online]. Publikováno 2020. [cit.2021-3-30]. Dostupné z: <https://www.gesetze-im-internet.de/gg/BJNR000010949.html>

⁶⁵ Polizeigesetz vom 6. Oktober 2020 (GBl. 2020, 735, ber. S. 1092, G-Nr. 2050) [online]. Publikováno 2020. [cit.2021-3-30]. Dostupné z: <https://www.landesrecht-bw.de/jportal/?quelle=jlink&query=PolG+BW&psml=bsbawueprod.psml&max=true&aiz=true>

⁶⁶ ŠKORNIČKOVÁ, E. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů prakticky. *Německý parlament schválil nový zákon o ochraně osobních údajů* [online]. Praha. Publikováno 28.6.2017 [cit. 2021-3-30]. Dostupné z: <https://www.gdpr.cz/blog/nemecky-parlament-schvalil-novy-zakon-o-ochrane-osobnich-udaju/>

odhalování, stíhání nebo trestání trestných činů v obsahu BDSG reálně totožnou oproti dalším (26) členským státům EU.

1. 4. 2 Zákon o federální policii (BPolG)

Úkoly federální policie jsou vymezeny v § 1-7 BPolG. Z uvedených ustanovení je zřejmé, že se týkají spíše vnější ochrany (ochrana hranic, železnice, moře, letectví apod.). Ochrana vnitřní je v jednotlivých spolkových zemích ponechána do působnosti policie státní. Existenci výjimek (§ 11 BPolG) je zajištěna podpora spolkových zemí při nastalých rizikových situacích. Federální policie plní své povinnosti v oblasti trestního stíhání u vyjmenovaných trestných činů (§ 12 BPolG). Stejně jako v předchozích případech i federální policie je v souvislosti s plněním svých úkolů povinna dodržovat zásadu proporcionality a subsidiarity (§ 15 a § 16 BPolG).

BPolG umožňuje federální policii provádět identifikační opatření, je-li to nezbytné k prevenci trestných činů ve smyslu § 12 odst. 1 téhož zákona, a to tehdy, je-li dotyčná osoba podezřelá ze spáchání takového trestného činu a vzhledem k povaze nebo závažnosti trestného činu existuje riziko jeho opakování (§ 24 odst. 1). Mezi identifikační opatření se řadí zejména snímání otisků prstů a dlaní, pořizování fotografií včetně obrazových záznamů, či provádění a popisování vnějších fyzických charakteristik osoby. BPolG tedy neumožňuje federální policii při plnění jejich úkolů odebrat biologické vzorky a provádět analýzu takto získaných vzorků.⁶⁷

Pokud je to nezbytné pro plnění jejich příslušných úkolů, může federální policie zpracovávat osobní údaje (§ 29 odst. 1 BPolG). Limity takovému zpracování dává § 29 odst. 2 téhož zákona, který mimo jiné stanoví, že v případě, je – li obviněný pravomocně zproštěn viny nebo není – li řízení pouze dočasně zastaveno, je další uchování osobních údajů nepřípustné. V případě plnění určitých úkolů se na postup federální policie nevztahuje obecná úprava zpracování osobních údajů.⁶⁸

---

⁶⁷ § 24 odst. 3 BPolG.

⁶⁸ § 37 BPolG.

1. 4. 3 Zákon o policii spolkové země Bádensko-Württembersko

Zákon o policii (*dále též „PolG“*) spolkové země Bádensko-Württembersko byl pro účely této kapitoly vybrán náhodně. Autor jej zvolil pro účely pochopení rozdílného zákonodárství Spolkové republiky Německo, neboť i právo jednotlivých spolkových zemí může mít důležitou roli v předmětné problematice.

Úkoly policie stanovené v § 1 PolG jsou definovány pojmy jako je ochrana veřejného pořádku a bezpečnosti, ochrana bezpečnosti osob, zajištění ochrany ústavního pořádku a nerušeného výkonu občanských práv. Pro plnění svých úkolů přijímá policie v mezích zákona opatření, která považuje za nezbytná. Standardem je dodržování zásad přiměřenosti.⁶⁹

Je-li to nezbytné pro předcházení trestné činnosti, disponuje policie (v organizačním vymezení služba pořádkové policie) oprávněním provést u osoby podezřelé ze spáchání trestného činu identifikační opatření spočívající zejména v pořizování fotografií, popisu, snímání otisků prstů a dlaní, pokud okolnosti jednotlivého případu odůvodňují předpoklad, že se v budoucnu tato osoba dopustí trestného činu.

Osobní údaje shromážděné prostřednictvím identifikační služby musí být vymazány, pokud již požadavky kladené na jejich zpracování podle shora uvedeného ustanovení neplatí, anebo pokud není jejich další uchovávání povoleno podle jiných zákonných ustanovení,⁷⁰ přičemž zákon odkazuje na § 75 odst. 3 PolG. Z uvedeného ustanovení se přitom podává, že takové osobní údaje musí být uchovávány po dobu až dvou let za účelem předcházení trestné činnosti, pokud na základě konkrétních okolností stále existuje podezření, že se dotyčná osoba v budoucnu trestného činu dopustí. PolG dále v tomtéž ustanovení uvádí, že konkrétní okolnosti musí vyplývat zejména z druhu, provedení a závažnosti trestného činu. Riziko recidivy přitom musí být ve vztahu k jednotlivému případu zdokumentováno. Získané údaje pro preventivní boj proti trestným činům mohou být dokonce uchovávány po dobu delší než dva roky.⁷¹

Sama policie je podle § 76 odst. 1 PolG povinna v přiměřených pravidelných intervalech kontrolovat, zda mají být osobní údaje vymazány.

---

⁶⁹ § 3-9 PolG.

⁷⁰ § 41 PolG.

⁷¹ § 75 odst. 3 *in fine* PolG.

Přitom podle § 76 odst. 2 téhož zákona nesmí překročit interval kontrol 10 let u dospělých a 5 let u dětí a mládeže. Ve vyjmenovaných případech (například u sexuálních trestných činů) nemusí být nutně přihlíženo k uvedeným intervalům, ale kontrola může být provedena i v intervalu maximálně 20 let, pokud věcné důkazy odůvodňují předpoklad, že osoba bude v budoucnu páchat právě některé vyjmenované trestné činy. V případech menšího významu by měly být stanoveny kratší lhůty. Pravidla pro běh lhůt stanoví § 76 odst. 3 PolG.

Oproti obecným zásadám o zpracování osobních údajů (§ 12-16 PolG) se jedná o úpravu speciální, která bude má v případě kolize aplikační přednost.

1. 4. 4 Zákon o federálním úřadu kriminální policie (BKA-G)

BKA-G má z pohledu vytváření databází a kriminalistických sbírek v právním řádu Německa nezastupitelné místo. Zákon vytváří federální úřad kriminální policie (*dále též „BKA“*) jako ústřední úřad pro policejní informace, zpravodajství a kriminální policii. Mezi nejdůležitější úkoly BKA při prevenci a stíhání trestných činů a při odvracení nebezpečí patří podle § 2 odst. 2 a odst. 7 BKA-G správa centrálních identifikačních forenzních databází a sbírek, zpracování odborných vyjádření a poskytování identifikačních oznámení na žádost policejního orgánu, státního zástupce a soudu. Právní základ pro vedení (jakýchkoliv) sbírek a databází představuje § 9 odst. 1 BKA-G umožňující BKA při plnění jejích úkolů v nezbytných případech shromažďovat osobní údaje.

BKA dále může pro plnění svých úkolů zpracovávat osobní údaje odsouzených, obžalovaných, a osob, u nichž je dáno podezření ze spáchání trestného činu, přičemž takové zpracování je nezbytné a zároveň existuje důvod se domnívat, že proti nim bude v budoucnu vedeno trestní stíhání z důvodu povahy a závažnosti trestného činu, osobnosti dotyčné osoby nebo dalších okolností. Takové zpracování je však dále nepřijatelné, pokud je obviněný pravomocně zproštěn viny, zahájení hlavního líčení proti němu je pravomocně zamítnuto, je prokázáno, že čin obviněný nespáchal anebo čin není nezákonný.⁷²

BKA-G v § 77 odst. 1 ukládá – s ohledem na dobu uchovávání osobních údajů – BKA povinnost při zpracování jednotlivých případů kontrolovat, zda je třeba uložené osobní údaje vymazat. Jednotlivé doby uchování nesmí u osobních údajů zpracovávaných v informačním systému překročit deset let

---

⁷² § 18 odst. 1, 5 BKA-G.

u dospělých, pět let u mladých lidí a dva roky u dětí. V jednotlivých případech je přitom nutné rozlišovat mezi účelem skladování, povahou a závažností skutečností. Uvedené lhůty začínají běžet dnem, kdy nastala poslední událost rozhodná k uchování údajů, nikoli však před propuštěním dotyčné osoby z nápravného zařízení nebo jiného opatření spojeného se zbavením osobní svobody (§ 77 odst. 3 BKA-G). Z hlediska běhu času je tedy relevantní ukončení výkonu trestu (nebo jiného opatření), po němž se pro účely výmazu osobních údajů začínají počítat shora uvedené lhůty.

1. 5 Shrnutí

Právní řády členských států EU dosahují ve zkoumané problematice značných podobností, zejména co se týče ochrany a zpracování osobních údajů. Lze vysledovat faktickou (obsahovou) podobnost příslušných právních norem ovlivněnou přijetím nejen nařízení GDPR, ale rovněž tak implementací směrnice 2016/680. Nejde přitom pouze o obecnou právní úpravu zákonů na ochranu osobních údajů, která do jisté míry vlivem přímé závaznosti nařízení může situaci zkreslovat, tato podobnost je zřejmá i v jednotlivých vnitrostátních úpravách týkajících se činnosti policie na úseku získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace. Je očividné, že právní řád každého komparovaného členského státu klade důraz nejen na samotnou činnost policie, ale stejným dílem též na ochranu soukromého života. Domnívám se, že shora uvedené právní normy upravující činnost policie jedna vedle druhé sledují jak veřejný zájem na ochraně bezpečnosti, zdraví, života, majetku či veřejného pořádku, tak respekt k veřejným subjektivním právům jednotlivce. Obé je dle mého názoru důkazem toho, že totožná právní úprava (přirozeně v obecném pojetí) bude zcela nepochybně dopadat i na předmětnou problematiku v České republice.

Je na místě se zabývat otázkami, do jaké míry je vhodné ponechat na národních úpravách komplexní pojetí ochrany a zpracování osobních údajů v případech předcházení trestné činnosti, a to především ve smyslu jednotného výkladu směrnice 2016/680. Na příkladu dalšího (*nezbytného*) uchovávání získaných osobních údajů jde přitom demonstrovat, že výklad slova *nezbytný* pro účely dalšího zpracování se jistojistě bude lišit stát od státu, zákon od zákonu. Rakouská a německá právní úprava nabízí v některých ustanoveních řešení v podobě konkrétně stanovených lhůt, úprava slovenská a polská naopak takové řešení nenabízí. Můžeme vysledovat, že uvedené se týká zejména těch

identifikačních opatření, která směřují k odběru biologického materiálu a následnému stanovení profilu DNA, nikoliv však v případě dalších osobních údajů získaných využitím v principu podobných oprávnění (např. snímání daktyloskopických otisků prstů). Je tomu tak zejména proto, že ze stanovených profilů DNA lze získávat nesrovnatelně větší množství informací, než ze sejmutých otisků prstů. Právní úprava DNA, s ohledem na možnosti jejího využití nejenom pro účely popisované problematiky, musí být přesnější a přísnější než právní úprava upravující jinou oblast identifikačních úkonů.

Právní řády členských států EU kladou rozdílné požadavky na sběr osobních údajů pro – můžeme-li tak říci obecně a souhrnně – účely budoucí identifikace. Zohledňována je nejen forma zavinění u trestných činů, ale též povaha a závažnost trestných činů, druhové vymezení trestné činnosti, recidiva či výše trestní sazby u jednotlivých trestných činů, pro kterou lze, či naopak nelze takové úkony provést.

2 Činnost vykonavatele veřejné správy podle § 65 odst. 1-4 ZOPČR

Oprávnění policie k získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace je ve struktuře zákona o policii systematicky zařazeno v Hlavě X. nazvané *Práce s informacemi*. V této kapitole se blíže zaměřím na uvedené ustanovení v otázkách týkajících se postupu policie při sběru informací, stanovení podmínek a rozsahu výkonu daného oprávnění při plnění úkolů policie, postavení policie v roli správního orgánu, otázku správního uvážení při aplikaci daného ustanovení a případné subsidiární použití správního řádu. Předchozí právní úprava stanovená v pZOPČR obsahovala ustanovení obdobné, nicméně co do rozsahu užší. Přirozeně se tedy nabízí obě ustanovení (původní a aktuální) mezi sebou porovnat.

2. 1 Oprávnění policie pohledem nauky správního práva

Správní činnosti, tj. projevy výkonu působnosti veřejné správy vůči jejím adresátům, lze členit do několika základních skupin.⁷³ Z uvedeného členění poté vyplývá, že předmětné oprávnění policie řadíme do skupiny tzv. faktických úkonů (reálných aktů), které představují bezprostřední správní činnosti s přímými právně závaznými účinky vůči jejich adresátům. Uskutečnění faktického úkonu nepředchází žádný formalizovaný proces, jsou činěny jednostranně a z úřední moci reagují na zjevný skutkový stav.⁷⁴

Obdobně k problematice uvádí Staša⁷⁵ (byť s rozdílným označením *faktické zásahy*), že takové úkony představují neformální správní činnost, která je uskutečňována na základě zákona a způsobem, který zákon stanoví, a jejímž prostřednictvím jednotlivé úřední osoby v konkrétních případech zasahují do správních poměrů fyzických osob. Jsou charakteristické především svou neformálností, pro adresáty poté jejich právní závazností. Úkon zde není přímým výsledkem nějakého formálního procesu. Platí, že právní úkony (tedy i správní úkony) nositelů veřejné správy, respektive vykonavatelů této správy, jsou typickým uplatňováním veřejné moci. S právní závazností faktických úkonů je spojen i princip presumpce jejich správnosti jakožto projevu státní moci.⁷⁶

⁷³ KOPECKÝ, M. *Správní právo: obecná část*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019. Beckovy právnické učebnice. s. 146-147.

⁷⁴ Tamtéž, str. 192-193

⁷⁵ STAŠA, J. In: HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání, Praha: C.H. Beck, 2016. Beckovy právnické učebnice. str. 185-186.

⁷⁶ KOPECKÝ, M. *Správní právo: obecná část*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019. Beckovy právnické učebnice. s. 193.

Vzhledem k situacím, které mohou při aplikaci předmětného oprávnění nastat, je potřeba faktické úkony dále konkrétněji rozdělit na faktické pokyny a bezprostřední zásahy.

Faktickým pokynem vykonavatele veřejné správy, provedeným zpravidla určenou úřední osobou (zde policistou), se rozumí úkon spočívající v přímém uložení příkazu k určitému jednání, kterým je jeho adresát povinen se řídit.⁷⁷ Může jím tedy být výzva policisty směřující k provedení měření těla, pořízení obrazových záznamů sejmutí otisku prstů, odběru biologického materiálu (srov. kapitolu 2. 4).

Naopak bezprostředním zásahem je úkon úřední osoby směřující k ochraně právem porušovaných chráněných zájmů, kterým je přímo zasahováno do práv adresáta.⁷⁸ V případě, kdy osoba, vůči níž směřuje některý ze shora uvedených faktických pokynů, klade odpor, a úkon tak z toho důvodu nelze realizovat, bude za bezprostřední zásah označeno (aktivní) překonání takového odporu policistou, který musí být v souladu s obecnou zásadou přiměřenosti.

2. 2 Stručně k předchozí právní úpravě v pZOPČR

Předchozí právní úprava ke dni nabytí účinnosti zákona (21. června 1991) neobsahovala žádné zvláštní oprávnění k získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace. Do právního řádu se uvedená oprávnění dostala až přijetím zákona č. 60/2001 Sb., kterým došlo ke změně pZOPČR. Provedenou změnou byla do právního řádu zakomponována ustanovení § 42d-42m obsahující oblast sběru a zpracování osobních údajů při předcházení a odhalování trestné činnosti, zjišťování pachatelů trestných činů a konání vyšetřování o trestných činech (*legislativní zkratka pro "plnění úkolů policie v souvislosti s trestním řízením"*).

Vymezenou legislativní zkratku *plnění úkolů policie v souvislosti s trestním řízením* bylo nutné vykládat toliko pro účely pZOPČR, nikoliv ji porovnávat s pojmem trestního řízení tak, jak jej měl (a vlastně dosud má) na mysli zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů (*dále též „trestní řád“ nebo „TR“*). Právní úprava v pZOPČR překračovala meze trestního řízení tak, jak byly věcně a časově ohraničeny v trestním řádu,

---

⁷⁷ KOPECKÝ, M. *Správní právo: obecná část*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019. Beckovy právnické učebnice. s. 194.

⁷⁸ Tamtéž, s. 196.

a umožňovala tedy shromažďování osobních údajů v souvislosti s prověřováním spáchaných trestných činů i tehdy, pokud shromažďované údaje nikdy nenalezly odraz v zahájeném trestním řízení. Zákonodárce zároveň naznačil, že zpracovávání osobních údajů může souviset jak s činností policie před zahájením trestního řízení, tak dokonce i po jeho pravomocném skončení.⁷⁹

Oprávnění policisty k provedení jednotlivých (identifikačních) úkonů bylo koncipováno jako oprávnění podpůrné, subsidiární. Nemohl-li policista při plnění úkolů policie získat osobní údaje umožňující budoucí identifikaci jiným způsobem, až teprve tehdy byl oprávněn přistoupit ke snímání daktyloskopických otisků, zjišťování tělesných znaků, provádění měření těla, pořizování obrazových, zvukových a obdobných záznamů, nebo k odběru biologických vzorků umožňujících získání informací o genetickém vybavení. Důvodová zpráva⁸⁰ k uvedenému ustanovení uvádí, že aplikace ustanovení je podmíněna tím, že nelze splnění úkolů uložených policii dosáhnout jinak, např. užitím stávajícího ustanovení § 13 odst. 7 pZOPČR. Uvedené ustanovení se týkalo oprávnění policisty vyzvat osobu k prokázání totožnosti, sledovalo však jiný účel – zjištění totožnosti „tady a teď“, nikoliv účel, který sledovalo ustanovení § 42e pZOPČR – získat osobní údaje za účelem ztotožnění osoby v budoucnu. Domnívám se proto, že právní úprava předchozí byla v tomto bodě do značné míry pochybná a zcela oprávněně vyvolávala značné otázky.

I přesto však byla právní úprava upravující oblast sběru osobních údajů podstatně širší co do okruhu subjektů povinných podrobit se identifikačním úkonům, neboť § 42e odst. 1 pZOPČR umožňoval odebrání vzorku u pachatelů jak úmyslných, tak nedbalostních trestných činů, přestože kriminologické riziko recidivy představují spíše právě pachatelé úmyslných činů.⁸¹

Oblast zpracování osobních údajů v pZOPČR byla ovlivněna přijetím zákona na ochranu osobních údajů (ZOOÚ). Zákonodárce na tuto situaci ve shora uvedené novele reagoval přijetím zcela nových pravidel pro zpracovávání osobních

---

⁷⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2009, sp. zn. 7 As 60/2007-63. Veškerá citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná též na <https://www.nssoud.cz>.

⁸⁰ Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 60/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, Dz k § 42e pZOPČR.

⁸¹ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 271-276.

údajů při plnění úkolů policie v souvislosti s trestním řízením obsažených v § 42g pZOPČR. Důležitým oprávněním z hlediska předmětné problematiky bylo vedle samotné existence možnosti sběru osobních údajů též zpracování citlivých údajů,⁸² bylo-li to s ohledem na povahu trestného činu nezbytné pro plnění úkolů policie v souvislosti s trestním řízením.

Výše uvedenou právní úpravou byl položen základní kámen nejen pro nové a efektivní získávání informací pro boj s trestnou činností, ale též pro vznik příslušných databází (např. Národní databáze DNA), o nichž je v obsahu této práce pojednáno dále.

2. 3 Obecná ustanovení o zpracování informací policií

Sběr a další zpracování osobních údajů získaných za účelem budoucí identifikace je nutné vnímat v širším kontextu práce policie s informacemi. Ostatně jak již bylo zmíněno v úvodu, práce s informacemi bezpečnostního a statistického charakteru, utajovanými informacemi či osobními údaji tvoří pravou podstatu policejní činnosti. Obecné ustanovení v § 60 ZOPČR představuje základní zmocnění pro policii zpracovávat informace v rozsahu nezbytném pro plnění jejich úkolů, tj. za využití zásady minimalizace dat.⁸³ Jedná se o základní právní titul ke zpracování osobních údajů, společný pro oblast upravenou směrnicí 2016/680 i GDPR.⁸⁴ Informací je zde třeba (na rozdíl od pojmu osobní údaj, který je pojmem užším než pojem informace) rozumět jakýkoliv zpracovávaný či zpracovatelný údaj. Výslovně je zdůrazněna obecná platnost tohoto ustanovení, které se tak vztahuje i na osobní údaje a pro všechny případy, kdy jsou zpracovávány informace podle ZOPČR.⁸⁵

Na základě uvedeného je třeba rozlišovat rozdílné režimy zpracovávání informací:⁸⁶

- a) režim obecný týkající se zpracovávání jakýchkoliv informací v působnosti policie (právě s odkazem na § 60 ZOPČR),

---

⁸² § 4 písm. b) ZOOU.

⁸³ Zásada minimalizace dat vyjádřená v § 25 odst. 1 ZOZOÚ.

⁸⁴ Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, Dz k § 79 ZOPČR.

⁸⁵ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 242-246.

⁸⁶ Tamtéž, s. 242-246.

- b) režim zpracování osobních údajů dle ZOZOÚ doplněný některými ustanoveními zákona o policii (např. § 66a ZOPČR),
- c) režim zpracování osobních údajů za účelem předcházení, vyhledávání a odhalování trestné činnosti, stíhání trestných činů, zajišťování bezpečnosti České republiky nebo zajišťování veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti, včetně pátrání po osobách a věcech (§ 65, § 79 a násl. ZOPČR), a
- d) režim nakládání s utajovanými informacemi podle zákona č. 412/2005, o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů, jehož zvláštní ustanovení se uplatní vždy, když půjde o utajovanou informaci.

V dalších částech této práce bude pozornost věnována režimu zpracování osobních údajů sub c).

2. 4 K § 65 odst. 1 ZOPČR

Policie může při plnění svých úkolů pro účely budoucí identifikace:

- a) osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu nebo osoby, které bylo sděleno podezření pro spáchání takového trestného činu,
- b) osoby ve výkonu trestu odnětí svobody za spáchání úmyslného trestného činu,
- c) osoby, jíž bylo uloženo ochranné léčení nebo zabezpečovací detence, nebo
- d) osoby nalezené, po níž bylo vyhlášeno pátrání a jejíž svéprávnost je omezena,

snímat daktyloskopické otisky, zjišťovat tělesné znaky, provádět měření těla, pořizovat obrazové, zvukové a obdobné záznamy a odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení.

Oproti předchozí úpravě (stručně) vymezené v kapitole 2.1 došlo k podstatným změnám týkajících se přesně vymezených mantinelů daného ustanovení, a to konkrétně v okruhu speciálních subjektů a v odklonu od subsidiárního pojetí získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace.⁸⁷ Změna v odklonu od podpůrného pojetí již tedy neumožňuje chápat dané ustanovení jako krajní prostředek, tj. možnost jeho využití až tehdy,

---

⁸⁷ ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. str. 213-214.

když jiné zákonné prostředky nedostačují. Na druhé straně však takovou absenci nelze automaticky opomíjet, uplatnění najde především v souvislosti se zásadou přiměřenosti (§ 11 ZOPČR).

2. 4. 1 Účel oprávnění

Zatímco smyslem a účelem prokázání totožnosti podle § 63 ZOPČR je umožnit zjistit identitu osob důležitých pro plnění úkolů policie (jako potenciální pachatelé, svědci, hledané osoby, jiná osoba, která může disponovat informacemi důležitými pro plnění úkolů policie apod.) povětšinou v reakci na určitou událost,⁸⁸ účelem úkonů podle § 65 odst. 1 ZOPČR je vytvořit předpoklad pro budoucí identifikaci pachatele trestného činu, včetně vypátrání osoby, a to na základě identifikačními úkony získaných osobních údajů. Předmětné oprávnění policie tedy slouží k eventuální bezpečné identifikaci budoucího pachatele trestného činu nebo pro účely vypátrání osoby. Tento institut je tak velmi účinnou prevencí recidivy, zejména v případě těch nejzávažnějších trestných činů, jako jsou trestné činy proti životu a zdraví.⁸⁹

2. 4. 2 Podmínky a kritéria užití oprávnění

Podmínky a kritéria užití oprávnění policie k získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace se formovaly (a v podstatě formují) od nabytí účinnosti ZOPČR dosud. Vliv nelze přičítat pouze výkladu předmětného ustanovení, v potaz musí být brán i vývoj relevantní judikatury⁹⁰. Jejich souhrn nemusí být vyčerpávající, jedná se však o nejdůležitější skutečnosti, které musí být v rámci aplikace daného oprávnění vzaty v potaz. Roli zde hrají i příslušné vnitřní předpisy policie.

2. 4. 2. 1 Okruh speciálních subjektů

Z hlediska obsahu daného oprávnění v oblasti sběru osobních údajů můžeme říct, že za primární kritérium je považována subjektivní stránka trestného činu, resp. obligatorní znak subjektivní stránky trestného činu – zavinění. Okruh speciálních subjektů je tedy oproti předchozí právní úpravě výrazně zúžen. Zaviněním se rozumí vnitřní (psychický) vztah člověka k určitým skutečnostem, jež zakládají trestný čin, ať již vytvořeným pachatelem nebo objektivně existujícím

---

⁸⁸ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 259-270.

⁸⁹ Tamtéž. V každém případě se přitom nutně nemusí jednat o trestnou činnost násilnou či majetkovou, užití institutu lze připustit i v případě hospodářské trestné činnosti.

⁹⁰ K tomu srov. kapitulu 4 této diplomové práce.

bez jeho přičinění již v době činu. Konkrétně se musí jednat o zavinění úmyslné, lhostejno, zda v podobě úmyslu přímého či nepřímého – eventuálního.⁹¹ Uvedené platí jak pro eventualitu sub a), tak pro eventualitu sub b) § 65 odst. 1 ZOPČR.

Podle § 65 odst. 1 písm. a) ZOPČR mohou být provedeny úkony s osobou obviněnou ze spáchání úmyslného trestného činu nebo osobou, které bylo sděleno podezření pro spáchání takového trestného činu. Jedná se o osoby, proti kterým bylo zahájeno trestní stíhání dle § 160 odst. 1 TŘ pro spáchání úmyslného trestného činu, nebo osoby, kterým bylo sděleno podezření podle § 179b odst. 3 TŘ.⁹² Znění příslušného ustanovení v části týkající se sdělení podezření může však být zavádějící. Zákonodárce nezvolil totožnou právní konstrukci jako v případě osoby obviněné ze spáchání *úmyslného* trestného činu, ale užil slovní spojení „...pro spáchání *takového* trestného činu.“ Byť v důvodové zprávě ke znění § 65 ZOPČR zákonodárce uvedl, že úmyslná forma zavinění se vztahuje jak na osoby obviněné, tak podezřelé (zde ve smyslu § 179b odst. 3 TŘ),⁹³ pro takový závěr plně nesvědčí interpretace práva, která dle mého názoru připouští dva možné (a naprosto rozdílné) výklady. První výklad podávaný zákonodárcem upřednostňující toliko úmyslnou formu zavinění, druhý výklad vztahující slovní spojení *takového trestného činu* k obsahu samotného sdělení podezření, respektive v něm uvedeného a právně kvalifikovaného skutku, bez ohledu na formu zavinění. Institut sdělení podezření se netýká toliko trestných činů spáchaných úmyslně, ale i trestných činů spáchaných z nedbalosti. Přitom by stačilo v tomto případě slovo *takového* vypustit a nahradit slovem *úmyslného* pro jasné a srozumitelné vyjádření záměru provádět úkony v případě osob podezřelých, respektive osob, kterým bylo sděleno podezření, pouze v případě úmyslné formy zavinění.

---

⁹¹ JELÍNEK, J. In: JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 7. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). s. 229-243.

⁹² VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 271-276. Sdělení podezření je institut zkráceného přípravného řízení trestního, který má věcně stejný význam jako zahájení trestního stíhání v (klasickém, nezkráceném) přípravném řízení trestním.

⁹³ Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, Dz k § 65 pZOPČR.

Podle § 65 odst. 1 písm. b) mohou být příslušné identifikační úkony provedeny u osob, které již jsou ve výkonu trestu odnětí svobody⁹⁴ pro úmyslný trestný čin. Tyto osoby jsou podle kriminologických statistik těmi, u kterých je právě výrazně zvýšená pravděpodobnost recidivy, a tedy je zvýšená pravděpodobnost budoucí potřeby jejich ztotožnění podle zanechaných stop. Toto ustanovení umožňuje vytvářet preventivní tlak proti recidivě úmyslných trestných činů.⁹⁵ Historicky k nejrozsáhlejšímu provedení identifikačních úkonů a sběru osobních údajů vůči osobám ve výkonu trestu odnětí svobody pro úmyslný trestný čin došlo krátce poté, co byl do předchozí právní úpravy pZOPČR včleněn zákonný institut umožňující takový odběr (*viz kapitola 2. 2*). V červnu roku 2007 došlo k odebrání bukálních stěrů (tj. stěrů ze sliznice ústní) a získání celkového počtu 16 930 vzorků (pouze 165 osob ve výkonu trestu či vazby odmítlo a u 9 osob bylo policií použito násilí k překonání odporu).⁹⁶ Dle názoru Veřejného ochránce práv JUDr. Otakara Motejla výtěrem z ústní dutiny (tzv. bukální stěr), jímž docházelo k odběru biologických vzorků, bylo zasaženo do tělesné integrity člověka, k čemuž by mělo docházet jen se souhlasem dané osoby.⁹⁷ Názor Veřejného ochránce práv JUDr. Motejla k problematice bukálního stěru a eventuálního zásahu do lidské integrity byl však překonán rozhodnutím Ústavního soudu.⁹⁸

Podle § 65 odst. 1 písm. c) ZOPČR lze provést identifikační úkony u osob, kterým bylo uloženo ochranné opatření ve formě ochranného léčení dle § 99 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „trestní zákoník“ nebo „TZ“*), a u osob, kterým byla uložena zabezpečovací detence dle § 100 TZ. Je zřejmé, že provedení identifikačních úkonů bude následovat až po uložení ochranného opatření ve formě ochranného léčení nebo zabezpečovací detence, nikoliv předtím. Lze však v daném případě

---

⁹⁴ Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁵ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 271-276.

⁹⁶ Veřejný ochránce práv. *Souhrnná zpráva o činnosti veřejného ochránce práv za rok 2007*. [online]. s. 53. Publikováno 1. 1. 2010 [cit.2021-4-2]. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/dokument/2010/Souhrnna_zprava_VOP_2007.pdf

⁹⁷ Veřejný ochránce práv. *Zpráva o šetření ve věci postupu Policie ČR při odběru biologických vzorků odsouzeným a obviněným*. Sp. zn.: 3181/2007/VOP. [online] Publikováno 2007. [cit.2021-4-2]. Dostupné z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/1844> nebo <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/1846>

⁹⁸ Stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 30. 11. 2010, sp. zn. Pl. ÚS-st. 30/10. Veškerá citovaná rozhodnutí dostupná též na <http://nalus.usoud.cz/Search/Search.aspx>

postupovat podle § 65 odst. 1 písm. a) ZOPČR a identifikační úkony provést u osoby obviněné z úmyslného trestného činu, které bude (může být) posléze soudem uloženo buď ochranné léčení nebo zabezpečovací detence.

Podle § 65 odst. 1 písm. d) ZOPČR je možné provést identifikační úkony u osoby nalezené, po které bylo policií vyhlášeno pátrání a jejíž svéprávnost je omezena, neboť je obecně zvýšená pravděpodobnost opakování útěku od zákonných zástupců nebo z ústavu, v jehož péči se osoba nachází.⁹⁹

2. 4. 2. 2 Policie jako správní orgán¹⁰⁰

V praktické činnosti se můžeme setkat (minimálně) s dvojí rolí policie. V prvním případě se přitom jedná o roli správněprávní, ve druhém o roli trestněprávní. Z hlediska předmětné problematiky jde o dělení zásadní. Ať už z pohledu ochrany adresáta právní normy, tak z pohledu samotného výkonu veřejné moci. K pochopení dělení na uvedené role nám poslouží rozlišení příslušné právní úpravy a účel, jaký sleduje ten který úkon prováděný orgánem veřejné moci – policií – a to buď v postavení správního orgánu nebo v postavení policejního orgánu.

Policejní orgán je vedle soudu a státního zástupce jedním z orgánů činných v trestním řízení (§ 12 odst. 1 TŘ.) V § 12 odst. 2 TŘ jsou posléze vyjmenované subjekty spadající pro účely trestního řízení pod termín *policejní orgán*. Nejedná se pouze o (útvary) policie.¹⁰¹ Úkolem policejních orgánů je pod dozorem státního zástupce prověřovat trestní oznámení a ostatní podněty k trestnímu stíhání, a vyšetřovat.¹⁰² Úkoly policejního orgánu jsou vnímány v širším kontextu účelu trestního řízení vymezeného v § 2 odst. 1 TŘ. Jako příklad v souladu se shora uvedeným lze uvést úkon policejního orgánu při výkonu působnosti orgánu činného v trestním řízení provést za podmínek § 114 TŘ odběr biologického materiálu.

Správní orgán je legislativní zkratka užitá pro orgány moci výkonné, orgány územních samosprávných celků a jiné orgány, právnické a fyzické osoby,

---

⁹⁹ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 271-276.

¹⁰⁰ S ohledem na vymezení postavení policie coby správního orgánu je zároveň nutné k dané problematice zdůraznit, že se jedná o postup podle části čtvrté správního řádu (blíže kapitola 2.4.2.6).

¹⁰¹ RABINSKÁ, I. In: JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 5. vydání. Praha: Leges, 2018. s. 225-228.

¹⁰² Tamtéž, s. 226.

pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy.¹⁰³ Dle profesora Kopecského¹⁰⁴ takové vymezení lze považovat za dostatečně široké pro to, aby za správní orgán byl považován jakýkoli vykonavatel vrchnostenské veřejné správy, kterému je zákonem nebo na základě zákona svěřeno oprávnění autoritativně zasahovat do právních poměrů osob. Právní úprava se nachází v § 1 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „správní řád“ nebo „SR“*).

Je důležité uvést, že v případě dané problematiky se v žádném případě nejedná o úkon trestního řízení, byť je s takovým řízením osobou obviněného či podezřelého ze spáchání trestného činu svým způsobem spjat. Při aplikaci tohoto oprávnění u případů uvedených ve shora citovaném ustanovení ZOPČR dochází ke správním úkonům, které vykonává policie (resp. jednotlivý policista) jako jeden z vykonavatelů veřejné správy, a tyto úkony směřují proti adresátům veřejné správy, kterými jsou osoby taxativně vyjmenované v ust. § 65 odst. 1 písm. a) - d) zákona o policii. Získává-li tedy policie osobní údaje pro účely budoucí identifikace, plní úkoly v oblasti veřejné správy. Úkonem provedeným podle § 65 ZOPČR nedochází k zajištění důkazů pro objasnění skutkového stavu věci, ale ke shromáždění informací o možných recidivujících osobách využitelných při budoucím jednodušším pátrání po pachateli.¹⁰⁵

2. 4. 2. 3 Správní uvážení a přiměřenost při provádění úkonu

Oprávnění k získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace dává policii při splnění zákonných podmínek možnost provést jednotlivé identifikační úkony, a to samostatně, v kombinaci, nebo všechny najednou. Gramatickým výkladem dospějeme k závěru, že se jedná o ustanovení, které dává policii možnost uvážít, jaký konkrétní (identifikační) úkon v konkrétním případě vůči konkrétní osobě učiní. Přitom musí mít neustále na paměti limity vytvořené zákonem pro takové správní uvážení, a to zejména užití zákonných kritérií pro správní uvážení, pravidla o předvídatelnosti a proporcionalitě

---

¹⁰³ KOPECKÝ, M. *Správní právo: obecná část*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019. Beckovy právnické učebnice. s. 340.

¹⁰⁴ Tamtéž, s. 340.

¹⁰⁵ MATZNER, J. In: GRIVNA, T., ŠIMÁNOVÁ, H. *Přípravné řízení dnes a zítra: sborník příspěvků z konference pořádané UOČR a FPR ZČU dne 20. června 2019*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. str. 222-223. K rozlišení postavení správního a policejního orgánu ve věci provádění identifikačních úkonů dále například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2015, sp. zn. 9 As 168/2015.

rozhodování, zákaz užití nepřijatelných kritérií správního uvážení, nutnost odůvodnit správní uvážení a zákaz zneužití správního uvážení k jinému účelu, než pro který je správnímu orgánu svěřeno.¹⁰⁶

Správní uvážení má svůj limit rovněž tak v zásadě přiměřenosti vyjádřené v § 11 ZOPČR. Ta mimo jiné stanoví, že policista je povinen dbát, aby žádné osobě v důsledku jeho postupu nevznikla bezdůvodná újma, a postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem. Za bezdůvodnou újmu je přitom považována zejména taková újma, jejíž vznik není nevyhnutelným následkem řádného plnění úkolů policie, a újma, která vznikla protiprávním postupem. Za bezdůvodnou újmu naopak nelze považovat takovou újmu, jejíž vznik v důsledku úkonu buď nebyl rozumně předvídatelný, nebo byl nevyhnutelným důsledkem (řádného) provedení úkonu, tak aby byly splněny jeho cíle (smysl), a současně není tato újma zjevně nepřiměřená vzhledem k cíli sledovanému úkonem.¹⁰⁷ Obecně platí, že k legálnímu využití určitého oprávnění nestačí fakt, že je k úkonu policie oprávněna. Policista musí mít v konkrétní situaci i nějaký racionální věcný důvod, proč dané oprávnění využívá, jinak by bylo takové bezdůvodné využití oprávnění jedním z případů bezdůvodné újmy.¹⁰⁸ Míra zásahu vůči konkrétní osobě nesmí být větší, než která je nezbytná k dosažení účelu úkonu.

Z uvedeného tedy vyplývá, že jak gramatickým výkladem (slovo může v § 65 odst. 1 ZOPČR), tak systematickým výkladem (§ 11 ZOPČR), který nepochybně musí přihlížet i k ústavně garantovaným právům člověka, je správní orgán před provedením identifikačních úkonů povinen provést správní uvážení a identifikační úkony provést pouze v případech, kdy je to odůvodněné cílem a smyslem aplikované právní úpravy.¹⁰⁹ Pochybnosti v případě uvedené diskreční pravomoci správního orgánu vzbuzuje vnitřní předpis policie,

---

¹⁰⁶ KOPECKÝ, M. *Správní právo: obecná část*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019. Beckovy právnické učebnice. s. 53-55.

¹⁰⁷ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 63-66.

¹⁰⁸ Tamtéž, s. 63-66. Z judikatury Ústavního soudu například Nález Ústavního soudu ze dne 18. 11. 2008, sp. zn. I. ÚS 1835/07, nález Ústavního soudu ze dne 18. 2. 2010, sp. zn. I. ÚS 1849/08.

¹⁰⁹ Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 5. 11. 2015, sp. zn. 48 A 57/2015-63. Veškeré citované rozhodnutí (krajských) soudů ve správním soudnictví dostupná též na <https://www.nssoud.cz>.

konkrétně Pokyn policejního prezidenta č. 275/2016 ze dne 15. prosince 2016, o identifikačních úkonech (*dále jen „PPP č. 275/2016“ nebo „Pokyn“*).¹¹⁰

2. 4. 2. 4 Identifikační úkony

Zákon o policii neobsahuje definici pojmu „identifikační úkon“, ani s tímto pojmem nijak blíže nepracuje. Předmětná právní úprava vymezuje pojem úkon obecně v § 10 odst. 1 ZOPČR, kdy stanoví, že v případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, jehož odstranění spadá do úkolů policie, je policista ve službě povinen provést úkon v rámci své pravomoci. Úkonem tedy zákon o policii rozumí jakýkoliv úkon, který spadá do pravomoci policie, tedy využití některého ze zákonných oprávnění, výkon některé konkrétní pravomoci policie jako orgánu veřejné správy vůči adresátům právní normy.¹¹¹ V souvislosti s uvedeným lze poté vymezit pojem „identifikační úkony“ jako úkony prováděné policií při plnění svých úkolů pro účely budoucí identifikace vůči konkrétnímu okruhu subjektů spočívající ve snímání daktyloskopických otisků, zjišťování tělesných znaků, provádění měření těla, pořizování obrazových, zvukových a obdobných záznamů a odebírání biologických vzorků umožňujících získání informací o genetickém vybavení.

Specifičtěji lze na pojem „identifikační úkony“ nahlížet optikou PPP č. 275/2016. Jak uvádí čl. 2 písm. a) Pokynu, v rozsahu vymezeném předmětem úpravy se za identifikační úkony považuje popis osoby, pořízení kriminalistických fotografií osoby, kterými se (pro účely Pokynu) rozumí fotografie třídílné kriminalistické, celé postavy, portrétní, a zvláštních znamení (např. tetování, piercing), dále snímání daktyloskopických otisků prstů a dlaní osoby a odebírání biologického materiálu osoby pro účely stanovení profilu DNA. Identifikační úkony jsou vymezeny detailněji a úžeji, nerozšiřují výčet oprávnění jednotlivých úkonů nad rámec zákona.

2. 4. 2. 5 Subsidiární použití správního řádu

Jak již bylo uvedeno, policie v daném případě postupuje jako správní orgán dle části čtvrté správního řádu. Část čtvrtá správního řádu pro činnost policie znamená, že se uvedená právní norma nevztahuje pouze na „klasická“ formální řízení, tedy řízení v užším slova smyslu, správní řád dnes dopadá na veškeré

---

¹¹⁰ K uvedenému pokynu blíže viz podkapitola 5.4

¹¹¹ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 53-63.

postupy v oblasti veřejné správy, které jsou výkonem veřejné moci. Podle judikatury Ústavního soudu se veřejnou mocí rozumí taková moc, která „*autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech subjektů, ať již přímo nebo zprostředkovaně*“, přičemž „*subjekt, o jehož právech nebo povinnostech rozhoduje orgán veřejné moci, není v rovnoprávném postavení s tímto orgánem a obsah rozhodnutí tohoto orgánu nezávisí od vůle subjektu.*“¹¹² Takovým postupem, kdy dochází k výkonu veřejné moci, je pak pochopitelně nejen „formální“ správní řízení podle části druhé, resp. třetí správního řádu, ale rovněž další činnosti v oblasti veřejné správy. Tento postup správních orgánů spadá do správního práva procesního v širším smyslu, jehož cílem není vydání rozhodnutí ve správním řízení, provádí se méně neformálně, popřípadě podle ustanovení jiných právních předpisů. Díky ust. § 154 SŘ (a nepřímo i ust. § 158 odst. 1 a ust. § 177 odst. 2 SŘ) se tak úprava „formálního“ správního řízení na prvním stupni uplatní také při postupu podle části čtvrté správního řádu. Rovněž v těchto případech musí být totiž dodržena zásada legality zakotvená v čl. 2 odst. 3 Ústavy, resp. čl. 2 odst. 2 Listiny, a stanoveny určité minimální požadavky pro provádění těchto úkonů.¹¹³ Z uvedeného je poté pro činnost správního orgánu (tedy i policii v daném případě) nejdůležitější a podstatné, že ve smyslu ust. § 158 odst. 1 SŘ ve vztahu k ust. § 154 *in fine* téhož zákona lze při provádění jiných úkonů přiměřeně použít i další ustanovení (správního řádu), pokud jsou přitom potřebná. Dle názoru autora není ani takový postup v problematice získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace (např. předvolání k provedení identifikačních úkonů podle § 59 SŘ)¹¹⁴ v judikatuře správního soudnictví vyvracen či rozporován.¹¹⁵

2. 5 K § 65 odst. 2 ZOPČR

Úspěšné provedení identifikačních úkonů předpokládá součinnost osoby, vůči které úkon směřuje. V případě, kdy taková součinnost poskytnuta není a identifikační úkon tak nelze provést, je policista oprávněn takto kladený odpor překonat. Co se takovým jednáním – odporem – rozumí, zůstává na uvážení

---

¹¹² Usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 11. 1993, sp. zn. II. ÚS 75/1993.

¹¹³ JEMELKA, L., PONDĚLÍČKOVÁ, K., BOHADLO, D. *Správní řád. Komentář*. 6. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019. Beckovy texty zákonů s komentářem. str. 824-837.

¹¹⁴ Například Příloha č. 1 této diplomové práce. Zajišťovací úkon v podobě předvolání dle § 59 SŘ správní orgán užije pouze v případech, kdy to vyžaduje, a v rozsahu, v jakém to vyžaduje zajištění průběhu a účelu řízení (§ 58 SŘ).

¹¹⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2018, sp. zn. 3 As 335/2017.

policisty po vyhodnocení konkrétních okolností (může jít o odpor pasivní i aktivní). Policista má v daném případě povinnost postupovat subsidiárně.¹¹⁶ Nejprve musí uvážit o tom, že některý z identifikačních úkonů specifikovaný v § 65 odst. 1 ZOPČR pro odpor osoby nelze provést. Této osobě musí být následně adresována výzva, aby od svého (protiprávního) jednání (odporu) upustila a úkonu se podrobila. V případě, že předchozí výzva bude marná, tj. osoba jí nerespektuje, neřídí se jí, a v jednání po obsahové stránce vyhodnoceném jako „odpor“ pokračuje, může policista posléze takto kladený odpor překonat.

Obsah výzvy je dán podmínkami v ust. § 65 odst. 2 ZOPČR, pro účely této práce si jej lze představit v následném znění, například: „*Vážený pane/Vážená paní, Jménem zákona!*¹¹⁷ *Vás vyzývám, abyste přestal/a klást odpor spočívající v uzavření ruky v pěst a podrobil/a se identifikačnímu úkonu dle § 65 odst. 1 zákona o policii spočívajícímu v sejmutí daktyloskopických otisků z článků Vašich prstů. Nebude-li výzva uposlechnuta, bude Vámi kladený odpor překonán za užití donucovacích prostředků.*“¹¹⁸ Výzva policisty vůči osobě, která klade odpor, je v daném případě *conditio sine qua non* pro výkon práva takový odpor překonat.

V souladu se zásadou přiměřenosti (§ 11 ZOPČR) zákon výslovně stanoví, že způsob překonání odporu musí být přiměřený intenzitě tohoto odporu.¹¹⁹ Odpor však nelze překonat v případech, kdy by přímým vynucováním docházelo k zásahu do tělesné integrity osoby. Jako příklad zásahu do tělesné integrity zákon o policii uvádí odběr krve nebo jiný obdobný úkon. Stěr z dutiny ústní provedený vatovou tyčinkou (tzv. bukální stěr) nelze považovat za zásah do tělesné integrity.¹²⁰

2. 6 K § 65 odst. 3 ZOPČR

Předmětné ustanovení představuje omezení osobní svobody *sui generis*. Za účelem provedení identifikačních úkonů opravňuje policistu předvést osobu v případě, kdy takové úkony nelze provést na místě. Bude se jednat zejména

---

¹¹⁶ ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. str. 215.

¹¹⁷ Podle § 10 odst. 5 ZOPČR je policista před provedením úkonu, při němž dochází k přímému vynucování splnění právní povinnosti, povinen použít slov „Jménem zákona!“ a odpovídající výzvy.

¹¹⁸ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 271-276.

¹¹⁹ Tamtéž.

¹²⁰ ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. str. 215. Dále též Stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 30. 11. 2010, sp. zn. Pl. ÚS-st. 30/10.

o případy, kdy pro nemožnost provedení identifikačních úkonů na jednom útvaru policie bude nutné osobu předvést na útvar jiný, zpravidla z hlediska dostupných technických prostředků k provedení úkonů vyhovující. V praxi jsou takovými útvary příslušná pracoviště kriminalistické techniky.¹²¹

Podmínkou pro uvedené omezení osobní svobody je zároveň dodržení zásady přiměřenosti, dle názoru autora co do výběru jiného vhodného místa a doby předvedení. Konkrétní délka přiměřené lhůty předvedení záleží na okolnostech daného případu, nicméně řádově by se zřejmě měla obvykle pohybovat v hodinách.¹²² Obdobně tomu bude v případě volby jiného místa. Mělo by se jednat o nejbližší možné místo vhodné k provedení identifikačních úkonů od místa původního, nevhodného.

2. 7 K § 65 odst. 4 ZOPČR

Provedení identifikačních úkonů, případné překonání odporu a případné předvedení osoby musí mít odraz v obsahu povinně sepsaného úředního záznamu. Obsahové (materiální) náležitosti stanoví § 109 odst. 1 ZOPČR; jedná se minimálně o uvedení času, důvodu, průběhu a okolností úkonu. Zároveň musí být splněna podmínka bezprostřednosti vyhotovení takového záznamu. Je tomu tak proto, že zákonodárce (stejně jako v dalších případech přímo stanovených v ZOPČR) považuje provedení shora uvedených úkonů za intenzivní zásah do práv a svobod osob, kterých se taková činnost policie dotýká. Spolu s minimální dobou uchování takto sepsaných úředních záznamů se jedná o významnou pojistku proti případným šikanózním, svévolným či jiným nezákonným zásahům policie. Podotýkám, že uvedený prvek administrativy nelze přeceňovat, ale zároveň jej pro shora uvedený účel ani nelze podceňovat.

Pro administrativní účely sběru osobních údajů a případných dalších provedených souvisejících úkonů je podstatné uvést, že za úřední záznam sepsaný podle § 65 odst. 4 ZOPČR je ve smyslu čl. 7 odst. 4 PPP č. 275/2016 považována

---

¹²¹ Čl. 6 odst. 11 PPP č. 275/2016. Důvodová zpráva k uvedené části pokynu uvádí: „Mnohdy dochází k tomu, že jsou kriminalističtí technici nuceni objíždět jednotlivá oddělení v rámci svého územního odboru, kde provádějí identifikační úkony v nevhodných podmínkách. Tato situace má negativní vliv na kvalitu prováděných identifikačních úkonů (zejména fotografování a snímání daktyloskopických otisků) a také na službu kriminalistických techniků (jejichž personální stavy jsou často podhodnocené), neboť stráví více času cestováním, než vlastní kriminalistickotechnickou činností.“

¹²² VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 271-276.

písemnost věcně označená jako „*Žádost o provedení identifikačních úkonů*.“¹²³ Z obsahového hlediska spatřuji v uvedené písemnosti nedostatky mající vliv na podmínky zákonné úpravy úředního záznamu. Takové nedostatky se očividně projevují v až strojově zpracovávaných písemnostech (žádostech o provedení identifikačních úkonů),¹²⁴ ze kterých prakticky nelze vyčíst ničeho k úvahám o nutnosti individualizace posuzování každého jednotlivého případu za současného respektování nezbytné podmínky v podobě spáchání úmyslné trestné činnosti.

---

¹²³ Vzor „*Žádosti o provedení identifikačních úkonů*“ je uveden v příloze č. 6 PPP č. 275/2016, a tvoří přílohu č. 2 této práce.

¹²⁴ Přílohy č. 8-9 této práce.

3 Zpracování osobních údajů získaných v souvislosti s identifikačními úkony

Další zpracování osobních údajů, jejich uchování a likvidace se řídí rozdílnou právní úpravou. Tvoří ji zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů (*dále též „ZOOÚ“*), konkrétně ustanovení obsažená v Hlavě III, dále speciální ustanovení § 65 odst. 5 ZOPČR upravující pravidla pro likvidaci získaných osobních údajů pro účely budoucí identifikaci, a ustanovení § 79 ZOPČR týkající se zpracování osobních údajů při plnění některých úkolů policie. Mezi ZOOÚ a ZOPČR v oblasti ochrany a zpracování osobních údajů je vztah speciality.

3.1 Zpracování osobních údajů dle ZOOÚ

Hlava III ZOOÚ jako právní norma upravující obecnou ochranu osobních údajů částečně implementuje ustanovení směrnice 2016/680. Zákon v obecné rovině shrnuje povinnosti zainteresovaných subjektů (například Generální inspekce bezpečnostních sborů, Policie České republiky nebo Vojenské policie České republiky). Implementace dílčích povinností jednotlivých orgánů se pak nacházejí ve zvláštních zákonech, na které se v ustanoveních odkazuje.¹²⁵ Obdobně jako v případech právních úprav jiných členských států je i česká právní úprava nositelkou víceméně totožného obsahu a struktury (obecného) zákona o ochraně a zpracování osobních údajů.

Hlava III ZOOÚ přejímá prostřednictvím § 24 odst. 2 i některá ustanovení GDPR. Z pohledu problematiky zpracování osobních údajů policií jsou důležité definice pojmů obsažené v čl. 4 GDPR – osobní údaj, zpracování osobních údajů, genetický údaj, biometrický údaj.

Osobními údaji se dle čl. 4 odst. 1 GDPR rozumí jakékoli informace týkající se identifikované nebo identifikovatelné fyzické osoby; identifikovatelná fyzická osoba je osoba, kterou lze přímo nebo nepřímo identifikovat, zejména odkazem na identifikátor, jako je jméno, identifikační číslo, lokalizační údaje, online identifikátor nebo na jeden nebo více faktorů specifických pro fyzické,

---

¹²⁵ VLACHOVÁ, B., MAISNER, M. *Zákon o zpracování osobních údajů: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2019. Beckovy komentáře. s. 54-58.

fyziologické, genetická, mentální, ekonomická, kulturní nebo sociální identita této fyzické osoby.

Zpracováním se dle čl. 4 odst. 2 GDPR rozumí jakákoli operace nebo soubor operací, které se provádějí na osobních údajích nebo na souborech osobních údajů, ať již automatizovanými prostředky, jako je shromažďování, zaznamenávání, organizace, strukturování, uchovávání, přizpůsobování nebo pozměňování, získávání, konzultace, použití, zveřejnění přenosem, šířením nebo jiným zpřístupněním, sladění nebo kombinace, omezení, vymazání nebo zničení.

Čl. 4 odst. 13 GDPR upravuje definici pojmu genetický údaj. Je jím osobní údaj týkající se zděděných nebo získaných genetických vlastností fyzické osoby, které poskytují jedinečné informace o fyziologii nebo zdravotním stavu této fyzické osoby a které vyplývají zejména z analýzy biologického vzorku z přirozeného dotyčná osoba.

Čl. 4 odst. 14 GDPR následně definuje biometrické údaje jako osobní údaje vyplývající ze specifického technického zpracování týkajícího se fyzických, fyziologických nebo behaviorálních charakteristik fyzické osoby, které umožňují nebo potvrzují jedinečnou identifikaci této fyzické osoby, například snímky obličeje nebo daktyloskopické údaje.

Policie České republiky jako spravující orgán¹²⁶ postupuje v případě plnění svých úkolů za účelem předcházení, vyhledávání a odhalování trestné činnosti, stíhání trestných činů, výkonu trestů a ochranných opatření, zajišťování bezpečnosti České republiky nebo zajišťování veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti, včetně pátrání po osobách a věcech, způsobem specifikovaným v Hlavě III. Přitom zejména musí být dodržovány zásady zpracování osobních údajů (§ 25 ZOZOÚ), rozlišovány kategorie subjektů a dodržována kvalita osobních údajů (§ 26 ZOZOÚ), respektována práva subjektu údajů na přístup k osobním údajům (§ 28 ZOZOÚ), respektováno a dodržováno právo subjektu údajů na opravu, omezení zpracování nebo výmaz osobních údajů (§ 29 ZOZOÚ), dodržovány obecné povinnosti týkající se přijetí technických a organizačních opatření s cílem co nejúčinněji chránit osobní údaje, omezovat nepřiměřené zpracování osobních údajů, omezovat zpracování osobních údajů,

---

¹²⁶ § 24 odst. 3 ZOZOÚ: Spravujícím orgánem se rozumí orgán veřejné moci příslušný k plnění úkolu uvedeného v odstavci 1, který není zpravodajskou službou nebo obecní policií.

kteří není nezbytné kvůli svému rozsahu, množství údajů, době jejich uložení nebo jejich dostupnosti (§ 32 ZOZOÚ). Takové instituty nemají odraz v zákonech speciálních, respektive (zde) v ZOPČR, proto se v případě potřeby použije právní úprava obecné.

3. 2 Zpracování osobních údajů podle § 79 ZOPČR

Platná a účinná právní úprava¹²⁷ před nabytím účinnosti zákona č. 111/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím ZOZOÚ, umožňovala zpracování osobních údajů bez souhlasu jejich subjektu v případě, že to bylo nezbytné pro plnění úkolů, tj. působnosti policie (§ 2 ZOPČR), přičemž reflektovala pravidlo stanovené v § 5 odst. 2 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů (*dále též "ZOOÚ"*).¹²⁸

Ustanovení § 79 ZOPČR doznalo změn v souvislosti s přijetím zákona č. 111/2019 Sb. Právní úprava zde uvedená se nyní vztahuje na zpracování osobních údajů za účelem předcházení, vyhledávání a odhalování trestné činnosti, stíhání trestných činů, zajišťování bezpečnosti České republiky nebo zajišťování veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti, včetně pátrání po osobách a věcech, a obsahově tak odpovídá předmětům a cílům směrnice 2016/680.

Policie může zpracovávat osobní údaje, je-li to nezbytné pro shora uvedené účely. Z pohledu dalšího zpracování osobních údajů je důležité poukázat na podstatu rozdílu mezi § 65 ZOPČR a § 79 ZOPČR. Jak již bylo uvedeno, v prvním případě jsou stanoveny podmínky pro provedení identifikačních úkonů a získání (sběr, odběr) osobních údajů, ve druhém pak podmínky pro jejich další zpracování. Zatímco provedení úkonů směřujících k získání osobních údajů je možné pouze u (domnělých) pachatelů úmyslné trestné činnosti (přesněji řečeno u osob z takových trestných činů obviněných nebo jimž bylo sděleno podezření z jejich spáchání), rozsah a povaha kritérií, jejichž naplnění je nutné k dalšímu zpracování osobních údajů takto získaných, je širší.¹²⁹

---

¹²⁷ § 79 odst. 1 ZOPČR, ve znění zákona č. 304/2017 Sb.: Policie může zpracovávat osobní údaje včetně citlivých údajů bez souhlasu osoby, jíž se tyto údaje týkají, pokud je to nezbytné pro plnění jejích úkolů.

¹²⁸ § 5 odst. 2 písm. a) ZOOÚ: Správce může zpracovávat osobní údaje pouze se souhlasem subjektu údajů. Bez tohoto souhlasu je může zpracovávat, jestliže provádí zpracování nezbytné pro dodržení právní povinnosti správce.

¹²⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2020, sp. zn. 2 As 164/2019-30, bod 20.

Klíčovou roli zde přitom hraje pojem „nezbytnost zpracování osobních údajů pro účely uvedené v § 79 odst. 1 ZOPČR.“ Pojem „nezbytný“ je naukou správního práva označován jako neurčitý právní pojem. Povinností veřejné správy je takový neurčitý pojem interpretovat, vyložit jeho obsah a význam pro rozhodování v konkrétní věci.¹³⁰ Při interpretaci se správní orgán musí zabývat konkrétní věcí a alespoň rámcově takový obsah a význam objasnit. Při své interpretaci může být správní orgán usměrňován zejména kasační závazností (např. soudů), vnitřními předpisy vyšších správních úřadů či ustálenou správní praxí.¹³¹

Význam pojmu „nezbytný“ může být rozdílný z hlediska právního a z hlediska jazykového výkladu. Jazykový výklad jako jeden ze způsobů interpretace práva může představovat způsob, kterým se lze právnímu výkladu přiblížit. Dle Slovníku spisovné češtiny je význam slova „nezbytný“ vykládán jako „(naprosto) nutný, potřebný, nepostradatelný“.¹³² Slovník spisovného jazyka českého význam slova vykládá jako „takový, který nemůže chybět, naprosto nutný, potřebný, nevyhnutelný, nepostradatelný“.¹³³

Rozhodujícím posouzením, co vše je na místě zvážit, aby bylo možné učinit závěr o oprávněnosti dalšího zpracovávání osobních údajů z pohledu „nezbytnosti“, je zohlednění - kromě subjektivní stránky trestného činu - povahy a závažnosti trestného činu,¹³⁴ způsobu jeho spáchání, okolností, za nichž byl spáchán, rizika recidivy (s čímž souvisí i posouzení osobnosti pachatele), konkrétního stupně společenské škodlivosti, ať již v podobě výše způsobené újmy, mající za následek naplnění znaků kvalifikované skutkové podstaty, nebo páčání násilné trestné činnosti, jakož i povahy trestné činnosti, ale hlavně též zohlednění nutnosti individualizace posuzování každého jednotlivého případu za současného respektování nezbytné podmínky v podobě spáchání úmyslné trestné činnosti.¹³⁵

---

¹³⁰ KOPECKÝ, M. *Správní právo: obecná část*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019. Beckovy právnické učebnice. s. 52.

¹³¹ Tamtéž, s. 53.

¹³² Akademie věd České republiky. Ústav pro jazyk český. *Internetová jazyková příručka (IJP)*. [online]. Publikováno 2008–2020. [cit. 2021-4-7]. Dostupné z: <https://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=nezbytn%C3%BD>

¹³³ Tamtéž.

¹³⁴ Povaha a závažnost trestného činu jsou podle § 39 odst. 2 TZ určovány zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou, záměrem nebo cílem.

¹³⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2020, sp. zn. 2 As 164/2019-30, bod 21-22.

Je zřejmé, že vymezení pojmu „nezbytný, nezbytnost“ ve smyslu dalšího zpracování osobních údajů musí nutně vést k úvahám o individualizaci každého jednotlivého případu. Nelze tedy připustit postup správního orgánu vedoucí k plošnému zpracování osobních údajů bez dalšího, respektive s úvahou o oprávněnosti zpracování osobních údajů toliko za podmínky spáchaného úmyslného trestného činu. Ačkoli § 79 ZOPČR nepoužívá jako omezující kritérium pro zpracování osobních údajů povahu trestného činu, jako to činila předchozí právní úprava,¹³⁶ toto kritérium je stále nejvýznamnějším hlediskem, na základě něhož lze definovat okruh osob, jejichž osobní údaje jsou dále (v různých podobách, například v Národní databázi DNA) zpracovávány tak, aby se nejednalo o zcela svévolný a náhodný postup.¹³⁷

3. 3 Likvidace osobních údajů podle § 65 odst. 5 ZOPČR

V zájmu právní jistoty obsahuje § 65 odst. 5 ZOPČR úpravu podmínek pro zlikvidování (výmaz) osobních údajů získaných pro účely budoucí identifikace. Oproti obecné úpravě uvedené v § 25 odst. 1 písm. c) ZOZOÚ a základním ustanovením o zpracování osobních údajů v § 79 ZOPČR se jedná o úpravu speciální. V případě likvidace osobních údajů získaných postupem dle § 65 odst. 1 ZOPČR se tedy užije této úpravy speciální.

Osobní údaje musí být zlikvidovány, jakmile jejich zpracovávání není nezbytné pro účely předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti anebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti. Právní úprava tedy nestanovuje obecně povinnost likvidace, pokud již netrvá účel, ke kterému byly zpracovávány, nýbrž konkrétně vyjmenovává účely, pro něž, jsou-li dány, lze osobní údaje dále zpracovávat. Tyto účely jsou totožné s důvody dalšího zpracování osobních údajů dle § 79 ZOPČR.¹³⁸ Proto je možné aplikovat na *nezbytnost* zpracování totožné úvahy jako v případě uvedeného § 79 ZOPČR.

Uvedenou právní úpravou nejsou specifikovány přesné limity časové, ale limity pro likvidaci osobních údajů jsou dány věcnou potřebou.¹³⁹

¹³⁶ § 42g odst. 3 pZOPČR, srov. Kapitola 2. 2, s. 29 této práce.

¹³⁷ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 9. 2013, sp. zn. 10 A 30/2010, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2014, sp. zn. 4 As 168/2013.

¹³⁸ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 271-276.

¹³⁹ ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. str. 215.

Z hlediska věcné potřeby například nejsou údaje pro výše uvedené účely potřebné, když pachatel zemřel.

4 Soudní judikatura týkající se problematiky

Soudní judikatura ve věcech získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace a jejich dalšího zpracování je v této kapitole pro logickou strukturu a přehlednost rozčleněna do dvou podkapitol, jež obsahují relevantní rozhodnutí soudů ve správním soudnictví. Třetí podkapitolu tvoří relativně samostatné pojednání o ústavnosti § 65 ZOPČR ve světle návrhu na zrušení části předmětného právního předpisu vedeného u Ústavního soudu pod sp. zn. Pl. ÚS 7/18.

4. 1 Judikatura k získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace

- **Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, sp. zn. 2 Aps 2/2004**

Z hlediska rozdílu v činnosti správního orgánu v oblasti veřejné správy a postupu orgánu činného v trestním řízení se jedná o často citovaný rozsudek, a to zejména v souvislosti s vyčerpáním (či spíše nevyčerpáním) všech procesních prostředků, které zákon k ochraně práv osob dotčených zásahem orgánu veřejné moci (zde správního orgánu) poskytuje.¹⁴⁰ Obsah rozhodnutí zároveň umožňuje pochopení zásadního rozlišení mezi úkony policejního orgánu v trestním řízení a zásahy (též) policejního orgánu (lépe řečeno správního orgánu) při výkonu působnosti ve veřejné správě.

Nejvyšší správní soud projednával kasační stížnost žalobců proti rozhodnutí krajského soudu,¹⁴¹ jímž byla odmítnuta jejich žaloba na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu spočívající v neumožnění nahlédnutí do trestního spisu ze strany policejního orgánu v rámci trestního řízení vedeného Policií České republiky, Správou Jihomoravského kraje, Službou kriminální policie a vyšetřování.

Krajský soud v předchozím řízení dospěl k závěru, že s ohledem na povahu „napadeného úkonu“ není splněna jedna z podmínek řízení, kterou je nezákonný

---

¹⁴⁰ Například Usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 9. 2013, sp. zn. I. ÚS 2661/13, usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 7. 2014, sp. zn. IV. ÚS 1202/14.

¹⁴¹ Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2003, sp. zn. 29 Ca 163/2003.

zásah správního orgánu, a že tento nedostatek je neodstranitelný. Dovodil, že ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu jen ve věcech subjektivních práv a povinností veřejnoprávního charakteru a rozhodují i v dalších věcech veřejného práva, ale jen tehdy, jestliže soudní řád správní¹⁴² takovou ochranu výslovně a konkrétně zakládá. Pravomoc správního soudu k poskytování ochrany před nezákonným zásahem správního orgánu je však dána jen tam, kde podle předpisů správního práva hmotného je založena pravomoc správního orgánu rozhodovat ve věcech veřejnoprávních. V této věci tomu tak nebylo, protože „napadený úkon“ byl úkonem orgánu činného v trestním řízení.

Nejvyšší správní soud tedy konstatoval, že nezákonným zásahem ve smyslu § 82 SŘS nemůže být úkon policejního orgánu při výkonu působnosti orgánu činného v trestním řízení, avšak zásahem podrobeným přezkoumání ve správním soudnictví může být zásah policejního orgánu při výkonu působnosti ve veřejné správě.

- **Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2009, sp. zn. 3 Aps 8/2009¹⁴³**

Jak již bylo v kapitole 2. 1 uvedeno, identifikační úkony prováděné dle § 65 odst. 1 ZOPČR řadí teorie správního práva mezi tzv. faktické úkony. Na faktické úkony lze poté vztáhnout určité vymezení, které k pojmu „zásah“ (legislativní zkratka pro nezákonný zásah, pokyn nebo donucení správního orgánu) podle § 82 SŘS podal Nejvyšší správní soud. V uvedeném rozsudku kasační soud uvádí, že pod pojem zásah spadá velké množství faktických činností správních orgánů, ke kterým jsou různými zákony oprávněny. Jedná se o úkony neformální, pro které mohou a nemusí být stanovena pravidla (např. faktické pokyny, bezprostřední zásahy, zajišťovací úkony, exekuční úkony); tedy obecně úkony, které nejsou činěny formou rozhodnutí, ale přesto jsou závazné pro osoby, vůči nimž v jednotlivém případě směřují, a ty jsou poté povinny na jejich základě něco konat, nějaké činnosti se zdržet nebo nějaké jednání strpět, a to na základě jak písemného, tak i faktického (ústně či jinak vyjádřeného) pokynu či příkazu.

---

¹⁴² Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (*dále též „SŘS“*).

¹⁴³ Obdobně k pojmu zásah ve smyslu § 82 SŘS například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2005, sp. zn. 8 Aps 1/2005, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 11. 2009, sp. zn. 6 As 34/2009. Dále též KOPECKÝ, M. *Správní právo: obecná část*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019. Beckovy právnické učebnice. s. 193.

Kromě neformálnosti samotného zásahu je neformální i donucení v případě nerespektování pokynu či příkazu.

- **Usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2014, sp. zn. Nad 224/2014**

Jádrem sporu v projednávané věci je právní otázka, jak se v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle § 82 SŘS určí, kdo je ve smyslu § 83 téhož zákona žalovaným – zda je žalovaným správní orgán, který byl jako žalovaný takto označen žalobcem, anebo správní orgán, který podle skutečností známých soudu (zejména podle skutečností uvedených žalobcem v samotné žalobě či patrných z jím označených listin) měl jednat způsobem, který žalobce považuje za nezákonný zásah, pokyn či donucení.

V judikatuře Nejvyššího správního soudu existoval rozpor v dosavadní judikatuře k právní otázce, zda žalovaným v případě žalob na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem či donucením je správní orgán, jež žalobce v žalobě jako žalovaného označí, nebo správní orgán, který zásah provedl dle dostatečně určitého popisu zásahu v žalobě, a to i v případě, že žalobce vychází z nesprávného právního názoru, že policie (která dle popisu v žalobě fakticky zásah provedla) při provádění zásahu jednala jako ozbrojený sbor, ačkoli jednala jako správní orgán. První linie judikatury vychází striktně z toho, že označení žalovaného je v dispozici žalobce a soud je tímto dispozičním úkonem vázán. Naopak druhá linie judikatury považuje za žalobní tvrzení o správním orgánu, jež zásah provedl, popis žalovaného zásahu, z něhož je zřejmé, který správní orgán zásah fakticky provedl, a nikoliv formální označení žalovaného.

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu posoudil předloženou spornou otázku a rozhodl, že v řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle § 82 a násl. SŘS je třeba vykládat § 83 SŘS tak, že soud na základě tvrzení žalobce, eventuálně doplněného na výzvu soudu, a s přihlédnutím k dalším informacím, které má soud případně k dispozici, po právní stránce posoudí, kterému správnímu orgánu je s ohledem na tato tvrzení přiřitatelné jednání, jež má být podle žalobce nezákonným zásahem. Liší-li se tento závěr soudu od projevu vůle žalobce označujícího žalovaného,

upozorní soud žalobce na svůj závěr a vyzve jej, aby případně reagoval úpravou označení žalovaného. Pokud žalobce i poté, co byl soudem upozorněn na jiný právní závěr soudu ohledně otázky, kdo má být v dané věci žalovaným, setrvá na svém původním názoru na tuto otázku a neuzpůsobí patřičně označení žalovaného a návrh výroku rozhodnutí soudu, nemůže být jeho žalobě vyhověno.¹⁴⁴

- **Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 5. 11. 2015, sp. zn. 48 A 57/2015¹⁴⁵**

Uvedený soud projednával žalobu na ochranu proti nezákonnému zásahu spočívajícímu ve výzvě k podrobení se identifikačním úkonům podle § 65 odst. 1 ZOPČR. V průběhu řízení bylo zjištěno, že příslušný policejní orgán zahájil trestní stíhání žalobce coby obviněného pro pokračující zvláště závažný zločin podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 5 písm. a) TZ. Dále soud zjistil, že ačkoli byl žalobce (obviněný) písemně vyzván¹⁴⁶ k dostavení se za účelem provedení identifikačních úkonů, tento tak neučinil, z plánovaného termínu se omluvil, a zároveň proti shora uvedenému zásahu podal žalobu. Krajský soud žalobu zamítl.

Při posuzování daného případu se řídil právní úpravou uvedenou v § 11 a § 65 ZOPČR. V úvodu posouzení věci samé se věnoval kolizi práv garantovaných čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod¹⁴⁷ a příslušné vnitrostátní právní úpravě uvedené právě v § 11 a § 65 ZOPČR v souvislosti s rozsudkem ESLP ze dne 4. 12. 2008 ve věci *S. a Marper proti Spojenému království*,¹⁴⁸ přičemž nedospěl k závěru o rozporu mezi uvedenou

---

¹⁴⁴ Uvedené rozhodnutí Nejvyššího správního soudu má přesah i do předmětné problematiky. Proti „zásahům“ správního orgánu ve smyslu § 65 ZOPČR se podává žaloba dle § 82 a násl. SŘS vůči jednotlivým krajským ředitelstvím policie, která jsou podle § 8 ZOPČR organizační složkou státu, tj. proti správnímu orgánu, který zásah provedl, nikoliv vůči ministerstvu vnitra ve smyslu § 5 odst. 1 ZOPČR. Z další judikatury například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020, sp. zn. 7 As 389/2019, usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2020, sp. zn. Nad 22/2020.

¹⁴⁵ Proti uvedenému rozsudku nebyla podána kasační stížnost ve smyslu § 102 a násl. SŘS.

¹⁴⁶ Příloha č. 3 této diplomové práce.

¹⁴⁷ Sdělení č. 209/1992 Sb., Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících (*dále též „Úmluva“*).

¹⁴⁸ *S. a Marper proti Spojenému království*, č. 30562/04 a 30566/04, rozsudek velkého senátu ze dne 4. 12. 2008. [online]. Publikováno 2012. [cit. 2021-4-8]. Dostupné z: http://eslp.justice.cz/justice/judikatura_eslp.nsf/WebSearch/EA8CFA7D862952D2C1258487002E9626?openDocument&Highlight=0. Velký senát Soudu jednomyslně rozhodl, že uchováváním buněčných vzorků, profilů DNA a otisků prstů stěžovatelů i poté, co bylo jejich trestní stíhání zastaveno, resp. odloženo, aniž by příslušný zákon stanovil odlišný režim uchovávání těchto údajů v závislosti zejména na povaze a závažnosti vyšetřované trestné činnosti a věku dotčené osoby, došlo k porušení článku 8 Úmluvy.

vnitrostátní právní úpravou a podstatnými skutečnostmi vyplývajícími z daného rozsudku ESLP.¹⁴⁹

Z hlediska dané problematiky dále soud v rámci svých úvah o aplikaci relevantní právní úpravy na zjištěný skutkový stav věci mimo jiné uvedl, že příslušný policejní orgán je povinen před provedením identifikačních úkonů provést správní uvážení a identifikační úkony provést pouze v případech, kdy je to odůvodněné cílem a smyslem aplikované právní úpravy. Ve věci sice není prováděno správní řízení a vydáváno správní rozhodnutí, v jehož odůvodnění by bylo třeba úvahu žalovaného jakožto správního orgánu vysvětlit, nicméně i při provádění faktických úkonů je třeba dbát zásady přiměřenosti a neprovádět identifikační úkony bezhlavě v každém případě podezření z úmyslného trestného činu. Jaká kritéria je třeba v této úvaze zvažovat, uvádí krajský soud, že nepochybně musí být odlišováno mezi trestními řízeními vedenými proti mladistvým a dospělým. Je třeba také zvažovat závažnost trestného činu, a to jak typově (podle trestní sazby stanovené trestním zákoníkem), tak individuálně (podle konkrétních okolností skutku). Zároveň je nutné zvažovat a rozlišovat mezi jednotlivými identifikačními úkony. K činnosti správního orgánu soud dále uvádí, že musí zvažovat přiměřenost provádění identifikačních úkonů okolnostem konkrétního případu a rozhodně nemá povinnost k nim přistoupit u každého obviněného z úmyslného trestného činu. K zásahu do práva na informační sebeurčení může tedy dojít za předpokladu, že půjde o trestný čin odpovídající závažnosti (v případě mladistvých pak velmi závažný).

Krajský soud se neztotožňuje s tvrzením žalobce, že účelem identifikačních úkonů je případná budoucí identifikace při recidivě pachatele takových trestných činů, u nichž lze identifikaci dle získaných osobních údajů předpokládat a skutečně využít, což se týká především pachatelů závažné násilné trestné činnosti. Takový závěr by se totiž zakládal na předpokladu, že existuje pouze speciální či druhová recidiva, tj. je zde předpoklad, že se potenciální pachatel dopouští opakovaně jen shodného trestného činu, případně trestných činů proti témuž druhovému objektu). Takové tvrzení však vylučuje existenci recidivy nestejnorodé a nelze jej proto přijmout. Identifikační úkony tedy mají za účel umožnit

---

¹⁴⁹ Uvedený rozsudek se objevuje ve všech soudních rozhodnutích použitých v této práci, zejména jako součást argumentace žalobce v souvislosti se sběrem a zpracováním osobních údajů. Příslušné soudy jej aplikují na zjištěný skutkový stav a vypořádávají se s ním v rámci odůvodnění rozsudků.

identifikaci osob, které se vyskytovaly u skutkových dějů spjatých se spáchanou trestnou činností, a to především v budoucnu (popř. v minulosti v případě činů dosud neobjasněných), nicméně nejsou omezeny jen na trestnou činnost násilnou, a navíc nelze bez dalšího tvrdit, že by se osoby podezřelé ze spáchání hospodářské trestné činnosti nemohly účastnit i trestné činnosti jiné, například právě násilné.¹⁵⁰

Závěrem se soud vyjadřuje taktéž k obsahu interní normativní instrukce (služebního předpisu) – Pokynu policejního prezidenta č. 250/2013, ze dne 3. 12. 2013, o identifikačních úkonech, a to v souvislosti se stanovením případné povinnosti provádět veškeré identifikační úkony u každého úmyslného trestného činu. Bylo-li by tomu tak, pak by tento vnitřní předpis odporoval zákonu a správní orgán by jím v dané části nebyl vázán pro zjevný rozpor se shora uvedenou právní úpravou. Soud zároveň podotýká, že se v obecné rovině plošná aplikace § 65 ZOPČR nepochybně jeví jako problematická.

- **Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 12. 2017, sp. zn. 1 As 13/2017**

Nejvyšší správní soud v daném případě rozhodoval v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích.¹⁵¹ Kasační soud v úvodu rekapituluje řízení před krajským soudem. Žalobci bylo dne 18. 12. 2015 příslušným policejním orgánem sděleno podezření pro spáchání přečinu poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 TZ a pro spáchání přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 1 TZ. Příslušná státní zástupkyně vydala dne 28. 12. 2015 usnesení, kterým bylo podle § 179g odst. 1 TŘ podmíněně odloženo podání návrhu na potrestání ve vztahu k výše uvedeným trestným činům, přičemž byla současně stanovena zkušební doba v délce osmnácti měsíců. Dne 3. 2. 2016 byl žalobce předvoláním¹⁵² vyzván k provedení identifikačních úkonů podle § 65 ZOPČR.

---

¹⁵⁰ Novinky.cz. *Velké případy české kriminalistiky: Nechtěl do vězení, tak vraždil.* [online]. Publikováno 22. 7. 2018. [cit. 2021-4-8]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/velke-pripady-ceske-kriminalistiky-nechtel-do-vezeni-tak-vrazdil-276608>. Případně Novinky.cz. *Recidivista uskrtil v Olomouci majitelku domu, do něhož se vloupal.* [online]. Publikováno 30. 7. 2021. [cit. 2021-4-8]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/recidivista-uskrtil-v-olomouci-majitelku-domu-do-nehoz-se-vloupal-40367700>

¹⁵¹ Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 14. 12. 2016, sp. zn. 10 A 21/2016.

¹⁵² Příloha č. 4 této diplomové práce.

Krajský soud žalobu posoudil jako nedůvodnou, neboť výzvou nedošlo k přímému zkrácení práv žalobce, protože takový postup nelze považovat za nezákonný.

Nejvyšší správní soud v projednávaném případě považuje za klíčové vyřešení otázky, zda je správní orgán oprávněn požadovat identifikační úkon podle § 65 ZOPČR v případě osob, u kterých došlo k podmíněnému odložení podání návrhu na potrestání. Po shrnutí relevantní právní úpravy § 179g odst. 1 TR a § 65 ZOPČR dospívá k závěru, že ačkoli momentálně neprobíhá trestní stíhání stěžovatele, sdělením podezření pro úmyslný trestný čin byla naplněna zákonná podmínka k provedení identifikačních úkonů. Podmíněné odložení návrhu na potrestání na tomto nic nemění, neboť teprve po uplynutí zkušební doby státní zástupkyně rozhodne, zda se podezřelý (*ve smyslu osoby, které bylo sděleno podezření*) osvědčil a nastanou tak právní účinky zásady *ne bis in idem*.

V obecné rovině směřuje oprávnění shrnuté v § 65 ZOPČR ke generální prevenci a rovněž k posílení schopnosti státu odhalovat a potírat trestnou činnost. Argumentovat přitom porušením zásady presumpce nevinoty, jež mělo být způsobeno předvoláním k provedení identifikačních úkonů, není na místě. Ani zmíněná zásada nebrání tomu, aby osoba podezřelá, resp. obviněná ze spáchání trestného činu byla podrobena některým omezením (jako v případě strpení provedení identifikačních úkonů).

Nejvyšší soud však dále uvedl, že ačkoliv byla zákonná podmínka (úmyslná forma zavinění) naplněna, je třeba rovněž zvážit proporcionalitu potenciálního zásahu do práva na informační sebeurčení předvolané osoby, a to s ohledem na specifické okolnosti každého jednotlivého případu. Policie (coby žalovaná strana) jako správní orgán postupující podle části čtvrté správního řádu musí zvažovat přiměřenost provádění identifikačních úkonů okolnostem konkrétního případu a rozhodně k nim nemá přistoupit u každého případu podezření z úmyslného trestného činu, neboť nelze obecně připustit postup správních orgánů směřující k plošnému shromažďování těchto údajů. Důsledné provedení testu proporcionality nelze za všech okolností požadovat přímo po žalované; nicméně toto uvážení v užším slova smyslu musí v každém případě provést soud ke správní žalobě.

Vzhledem k tomu, že se krajský soud v předchozím řízení omezil toliko na naplnění subjektivní stránky, veden přesvědčením, že právě subjektivní stránka představuje jediný předpoklad zákonnosti zásahu, byl rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích vedený v této věci Nejvyšším správním soudem zrušen, a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. V dalším řízení se krajský soud bude zabývat rovněž zmíněnou proporcionalitou zásahu s ohledem na konkrétní okolnosti případu. Zohlední přitom zejména dosavadní trestnou činnost žalobce i závažnost shora uvedených spáchaných trestných činů, na základě které byl předvolán k provedení úkonů, přičemž vezme v potaz, že se jedná o přečiny, k nimž se podezřelý doznal a uhradil vzniklou škodu. V souvislosti s tím musí krajský soud v dalším řízení zohlednit tvrzení žalobce o tom, že není recidivistou.

- **Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2018, sp. zn. 3 As 335/2017**

Nejvyšší správní soud v tomto případě projednával kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Brně.¹⁵³

Krajský soud v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím ve výzvě (předvolání)¹⁵⁴ k provedení identifikačních úkonů podle § 65 ZOPČR dospěl k závěru, že odběr a zpracování osobních údajů pro účely budoucí identifikace představuje sice zásah do soukromí, nicméně v daném případě nelze jednání policie považovat za nezákonný zásah. V řízení před krajským soudem bylo prokázáno splnění podmínek uvedených v § 65 odst. 1 písm. a) ZOPČR, neboť žalobce byl obviněn ze spáchání trestného činu pojistný podvod podle § 210 odst. 1 písm. c), odst. 4 TZ.

Jádrem sporu v projednávané věci je, zda postupem policie (žalované) podle § 65 ZOPČR došlo k nezákonnému zásahu do práv stěžovatele. Nejvyšší správní soud přitom uvážil, že výzvu k provedení identifikačních úkonů, která směřovala proti žalobci (stěžovateli), lze bezpochyby považovat za závazný a přímo vynutitelný úkon, a tedy i za zásah ve smyslu § 82 SŘS, neboť v případě jejího nerespektování může správní orgán vymoci osobní účast stěžovatele předvedením. Nejvyšší správní soud uvádí, že se krajský soud ve svém rozsudku omezil toliko na zjištění naplnění formálních znaků stanovených v § 65 ZOPČR,

---

¹⁵³ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. 9. 2017, sp. zn. 31 A 122/2017.

¹⁵⁴ Příloha č. 5 této práce.

jsa veden přesvědčením, že se jedná o jediné předpoklady, které je nutno pro zákonnost zásahu naplnit, kdy nelze souhlasit s jeho argumentací, že je možné při splnění těchto podmínek přistoupit k realizaci identifikačního úkonu „*vždy, pokud nepředstavují zjevně nepřiměřený zásah do práv a svobod osob, vůči nimž tyto úkony směřují.*“ Krajský soud se vůbec nevěnoval otázce proporcionality potenciálního zásahu s ohledem na konkrétní okolnosti případu tak, jak byla zmíněna v předchozím rozsudku vedeném pod sp. zn. 1 As 13/2017. Předvolání obsahuje toliko parafrázi citovaného ustanovení zákona o policii a příslušná poučení podle správní řádu. Neobsahuje správní úvahu, která by dostatečnou měrou individualizovala předmětné předvolání a odůvodnila potřebu provedení identifikačních úkonů u stěžovatele, a to z hlediska proporcionality potenciálního zásahu. Z obdobných důvodů jako v případě rozsudku vedeného pod sp. zn. 1 As 13/2017 byl tedy i tento rozsudek krajského soudu Nejvyšším správním soudem zrušen a vrácen k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud dále uvedl, že se v otázce přiměřenosti zásahu zabýval (stejně jako krajský soud) tím, zda je PPP č. 275/2016 v souladu se zákonem. Aby mohly být z takového interního předpisu vyvozovány důsledky, respektive aby podle něj mohlo být postupováno, je třeba posoudit, zda je takový předpis vydán na základě zákona a v jeho mezích. Použit jej lze v uvedeném smyslu jen tehdy, pokud konkretizuje zákazy, příkazy a povinnosti, které zákon stanoví a upřesňuje. Čl. 3 písm. b) Pokynu však překračuje meze zákona, konkrétně § 65 odst. 1 písm. a) ZOPČR, tím, že stanovuje povinnost (nikoliv oprávnění) policejního orgánu vyžádat u všech osob obviněných i podezřelých ze spáchání úmyslného trestného činu všechny identifikační úkony. Z uvedeného důvodu je citovaný pokyn v rozporu se zákonem.

4. 2 Judikatura k dalšímu zpracování osobních údajů

- **Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2014, sp. zn. 4 As 168/2013**

Nejvyšší správní soud rozhodoval v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze.¹⁵⁵ Jedná se o jeden z nejčastěji citovaných rozsudků týkající se dané problematiky, a to nejen v rozhodovací činnosti soudů ve správním

---

¹⁵⁵ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 9. 2013, sp. zn. 10 A 30/2010.

soudnictví, ale též ve správní (rozhodovací) praxi ústředních správních úřadů v oblasti ochrany osobních údajů. Kasační stížnost byla zamítnuta.

Předmětným rozsudkem městského soudu bylo zrušeno rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu osobních údajů (*dále též „ÚOOÚ“*), kterým byla ministerstvu vnitra jako správci osobních údajů za porušení povinnosti podle ZOOÚ v souvislosti se zpracováním citlivých údajů (profilu DNA) v Národní databázi DNA vedené Policií České republiky bez souhlasu subjektu údajů uložena pokuta ve výši 35.000,- Kč. Zpracovávané informace v databázi DNA se týkaly subjektu údajů odsouzeného pro trestný čin kráčení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, 4 tehdy platného zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, pro trestný čin kráčení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 2 téhož zákona, a pro trestný čin porušování autorského práva podle § 152 odst. 1 téhož zákona, k trestu odnětí svobody v délce 6 let.

Městský soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí předsedy ÚOOÚ uvádí, že základním omezením pro zpracování osobních údajů je jejich potřebnost pro plnění úkolů policie, a to pouze v nezbytném rozsahu. Ačkoli právní úprava v § 79 ZOPČR nepoužívá jakožto omezující kritérium pro zpracování (citlivých) osobních údajů povahu trestného činu, jako to činila předchozí právní úprava, je toto kritérium stále nejvýznamnějším hlediskem, na základě kterého lze definovat okruh osob, jejichž profil bude do databáze DNA zařazen. Při hodnocení povahy trestného činu budou kritériem typový stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost¹⁵⁶ a faktická využitelnost databáze pro odhalení pachatele daného trestného činu (druhově vymezeného), jakož i další kritéria pro posouzení povahy trestného činu a nezbytnosti zařazení profilu odsouzené osoby do databáze (např. recidiva, způsob spáchání trestného činu, opakování trestné činnosti nebo řada dílčích útoků). Nelze přitom paušálně tvrdit, že tento důvod zpracování osobních údajů nebude shledán u hospodářských trestných činů, protože genetické údaje nebudou nikdy použitelné, nýbrž je nutné zásah posuzovat ve vztahu k postavení dotčeného subjektu, a to i v širším vymezení

---

¹⁵⁶ JELÍNEK, J. In: JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 7. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). s. 135-140. Nyní podle platné a účinné právní úpravy se jedná o pojem společenská škodlivost, tvořící materiální korektiv trestného činu, který představuje zásadu subsidiarity trestní represe (ultima ratio) vyjádřenou v § 12 odst. 2 TZ. Kritérii společenské škodlivosti budou prakticky hlediska povahy a závažnosti činu, které zákonodárce uvádí demonstrativně jako hlediska pro ukládání trestů v § 39 odst. 2 TZ.

pojmu trestní řízení.¹⁵⁷ Sama skutečnost, že v případě trestných činů násilných je zde relativně vyšší pravděpodobnost zanechání biologických stop na místě činu, a tudíž je zpracování a uchování profilu DNA významné pro ztotožnění pachatele budoucích trestných činů, neznamená, že u trestných činů hospodářské povahy význam využití biologických stop při odhalování těchto trestných činů a jejich pachatelů je marginální.

Městský soud zároveň přisvědčuje žalobci, že není na místě zpochybňovat samotný důvod zřízení Národní databáze DNA, neboť pokud je policie ze zákona zmocněna odebírat genetické vzorky a pro účely budoucí identifikace uchovávat profil DNA, je na základě toho povinna vést příslušnou evidenci.

Nejvyšší správní soud z pohledu předmětné problematiky odkazuje na (dle jeho názoru) správné, úplné a výstižné odůvodnění shora uvedeného rozsudku městského soudu. Pro úplnost s ohledem na projednávanou věc dodává, že v rozhodnutích ESLP a Ústavního soud, na které stěžovatel (ÚOOÚ) poukazoval, nebyl nikdy posuzován případ, kdy ke zpracování osobních a citlivých údajů došlo v případě pravomocně odsouzeného pachatele trestného činu. Přitom uvádí, že pravomocně odsouzení pachatelé úmyslných trestných činů, kteří vědomě a cíleně porušili právo, mají mít nižší stupeň ochrany nežli ti, kteří se ničeho protiprávního nedopustili, respektive je u nich dán intenzivní veřejný zájem na prevenci a odhalování trestné činnosti, který odůvodňuje tento zásah do jejich soukromého života a ochrany osobních údajů. Dovolává-li se stěžovatel ochrany práv jednotlivce, nemůže přehlížet práva ostatních, tj. musí zvážit, že práva jedince (zde pravomocně odsouzených pachatelů úmyslných trestných činů) začínají a končí tam, kde jsou práva druhého, která jsou chráněna mimo jiné i prostřednictvím policie. Nejvyšší správní soud neshledal, že by právní úprava zákona o policii, o niž ministerstvo vnitra opírá zpracování citlivého osobního údaje v podobně vzorku DNA, nevyhovovala minimálním požadavkům na zákonný podklad zásahu do práva na ochranu soukromého života, jak je formuloval ESLP.

K předmětu řízení dále uvádí, že řízení o kasační stížnosti jako mimořádném opravném prostředku proti pravomocným rozhodnutím krajských soudů slouží

---

¹⁵⁷ Srov. k širšímu vymezení pojmu trestní řízení rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2009, sp. zn. 7 As 60/2007.

k přezkumu zákonnosti a správnosti rozhodnutí krajských soudů; nevytváří novou instanci k přednesu další skutkové a právní argumentace, která je nadto mimo předmět přezkumu provedeného krajským soudem a mimo předmět rozhodnutí správního orgánu. Za dané procesní situace se tedy nemůže věcně vyjádřit k argumentaci ohledně samotné zákonnosti vedení Národní databáze profilů DNA, protože to zcela vybočuje z rámce předmětu řízení, a protože by vyřešením této otázky nahradil nejen činnost krajského soudu, ale i samotného správního orgánu, přičemž jeho rozhodnutí by bylo konečné a nebyl by proti němu přípustný řádný opravný prostředek. O pár bodů dále však uvádí, že shledává za souladné s právem, aby stát disponoval profily DNA v případě pachatelů trestných činů, u kterých právě vzhledem k jejich minulosti existuje nepoměrně větší pravděpodobnost páchání další trestné činnosti. Nejvyšší správní soud přitom považuje za spravedlivé a přiměřené, aby stát disponoval evidencí, která by umožnila odhalovat pachatele trestné činnosti mezi recidivisty. V opačném případě i kdyby orgány činné v trestním řízení zajistily na místě činu řadu důkazů, nemusely by přesto dojít k žádnému pachateli, neboť by nedisponovaly evidencí, jejímž prostřednictvím by pachatele takových trestných činů našly.

- **Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2017, sp. zn. 8 As 134/2016**

V daném případě kasační soud projednával kasační stížnost podanou ÚOOÚ proti rozsudku Městského soudu v Praze.¹⁵⁸ Ten zrušil pro nezákonnost rozhodnutí předsedy ÚOOÚ, podle nějž žalobce (ministerstvo vnitra) spáchal správní delikt podle § 45 odst. 1 písm. e) ZOOÚ, neboť porušil povinnost stanovenou v § 9 ZOOÚ v souvislosti se zpracováním citlivých údajů (profilů DNA) 14 subjektů údajů v Národní databázi profilů DNA bez jejich výslovného souhlasu, aniž by byla naplněna některá z výjimek podle § 9 písm. b) až i) ZOOÚ. Za uvedenu správní delikt byla ministerstvu vnitra uložena pokuta ve výši 650.000, - Kč. Kasační stížnost byla zamítnuta.

Městský soud v obsahu svého rozsudku shledává, že Policie České republiky je oprávněna odebírat genetické vzorky a pro účely budoucí identifikace uchovávat profily DNA. Za tím účelem je oprávněna vést evidenci

---

¹⁵⁸ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 4. 2016, sp. zn. 3 A 86/2013.

(informační systém), v níž tyto údaje zpracovává. Přitom odmítá, že by policie při posuzování toho, zda může zpracovávat osobní údaje včetně citlivých údajů podle § 79 ZOPČR, měla při výkladu podmínky „nezbytnosti pro plnění jejich úkolů“ vycházet pouze z textu Doporučení Rady Evropy č. r (92) 1 Výboru ministrů členským státům o využívání analýzy deoxyribonukleové kyseliny (DNA) v rámci systému trestní justice,¹⁵⁹ a za oprávněné zpracování osobních údajů považovala jenom trestné činy násilné povahy. Městský soud dále dospívá k názoru, že v případě zpracování osobních údajů osob, které byli zproštěny obžaloby, nebo jejichž trestní stíhání bylo zastaveno a jsou tedy osobami, které jsou z hlediska trestné činnosti nevinné, anebo osob, které se dopustí trestné činnosti nikoli závažné (např. trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí), není dán zákonný důvod pro zpracování takových údajů bez souhlasu subjektů údajů. V opačných případech má za to, že další zpracovávání osobních údajů je zákonné, ospravedlnitelné a přiměřené vzhledem k účelu sledovanému zpracováním profilů DNA.

Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem v otázce dostatečného právního podkladu pro provozování databáze DNA, přičemž (stejně jako městský soud) v řešení této otázky odkazuje na rozsudek vedený pod sp. zn. 4 As 168/2013. Nesouhlasí přitom s argumentací stěžovatele (ÚOOÚ), že městský soud nepřímou považuje kritérium užívané žalobcem (ministerstvo vnitra) při hodnocení oprávněnosti zpracování citlivých údajů v databázi, tj. hledisko spáchání úmyslného trestného činu, za nedostatečné, neboť soud zohledňoval i charakter spáchaného trestného činu. Ve svých úvahách dále podává výklad o rozdílnosti v postupu policie podle § 65 a § 79 ZOPČR a tento aplikoval na postup městského soudu. Zdůrazňuje, že městský soud zkoumal oprávněnost dalšího zpracovávání již získaných údajů a v tom případě bylo potřeba zvažovat podle § 79 ZOPČR i požadavek nezbytnosti uchovávání těchto údajů pro plnění dalších úkolů policie.

Ve shodě s vlastní judikaturou závěrem Nejvyšší správní soud shrnul, že právní úprava zákona o policii týkající se zpracovávání citlivých údajů vyhovuje minimálním požadavkům na zákonný podklad zásahu do práva na ochranu soukromého života.

---

¹⁵⁹ Jedná se o právně nezávazný dokument přijatý Výborem ministrů Rady Evropy v roce 1992.

- **Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2020, sp. zn. 2 As 164/2019**

Nejvyšší správní soud rozhodoval v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze,¹⁶⁰ kterým byla zamítnuta žaloba žalobce (ministerstvo vnitra) proti rozhodnutí předsedkyně žalovaného (ÚOOÚ), podle něhož se správce údajů dopustil spáchání správního deliktu podle § 45 odst. 1 písm. e) ZOOÚ v souvislosti se zpracováním citlivých osobních údajů bez právního titulu, čímž došlo k porušení povinnosti správce stanovené v § 9 ZOOÚ, za což byla žalobci uložena

pokuta ve výši 240.000, - Kč. Správní orgán (ÚOOÚ) dospěl k závěru, že není nezbytné uchovávat profil DNA v Národní databázi DNA u osob, které nebyly pravomocně odsouzeny, bez ohledu na způsob ukončení trestního stíhání, dále u osob, kde podmínka nezbytnosti dalšího uchovávání není naplněna s ohledem na povahu trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí, který nevykazuje dostatečnou míru společenské škodlivosti a nebezpečnosti pro společnost.

Městský soud žalobu proti uvedenému rozhodnutí zamítl, neboť osobní údaje subjektů údajů byly zpracovávány i přesto, že (u subjektů údajů) došlo k zastavení trestního stíhání z důvodu účinné lítosti, nebo ke zproštění obžaloby, dále jedna osoba (subjekt údajů) byl stíhán pro trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, což není trestná činnost svých charakterem tak závažná ve srovnání s trestnou činností násilnou či drogovou, nadto se nejednalo o recidivu.

Nejvyšší správní soud se v odůvodnění precizně vypořádává s námitkami stěžovatele (ministerstvo vnitra). Podotýká, že v případě uplatnění kritéria nezbytnosti u institutu účinné lítosti je za takové kritérium správně považováno pravomocné odsouzení pachatele trestného činu, podstatná je hlavně forma rozhodnutí – podmínkou aplikace účinné lítosti není jakákoli dohoda o vině, ale pouze dodatečné splnění povinnosti, jejíž porušení je obviněnému nebo obžalovanému, nikoli však ještě odsouzenému, kladeno za vinu. Touto optikou nelze na takové osoby nahlížet jako na pachatele. Soud souhlasí s úvahou městského soudu o povaze trestného činu maření výkonu úředního

---

¹⁶⁰ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 5. 2019, sp. zn. 6 A 88/2018.

rozhodnutí a o charakteru takového trestného činu ve srovnání s jinou (násilnou, drogovou) trestnou činností společensky závažnějšího charakteru. Ani obecné zařazení trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí do konkrétní hlavy trestního zákoníku¹⁶¹ spolu s dalšími závažnějšími trestnými činy nemá vliv na tvrzení o oprávněnosti dalšího zpracování osobních údajů.

Stejně jako ve svých předchozích relevantních rozsudcích Nejvyšší správní soud poukazuje na podstatu rozdílu mezi § 65 a § 79 ZOPČR, přičemž za klíčový pojem považuje pojem „nezbytnost pro plnění úkolů“, když je třeba podotknout, že jako podmínka dalšího zpracování osobních údajů není explicitně uvedena subjektivní stránka trestného činu. Vzhledem k tomu, že se jedná o pojem neurčitý, zvažuje, co vše je na místě posoudit, aby bylo možné učinit závěr o oprávněnosti dalšího zpracování osobních údajů.¹⁶² Oproti námitkám stěžovatele vyzdvihuje nutnost individualizace každého konkrétního případu. Závěry, jimiž se stěžovatel snaží podpořit svůj závěr o zákonnosti zpracování osobních údajů, se neopírají o žádné individuální prvky případu s výjimkou obecných poukazů na hrozící riziko recidivy u pachatelů úmyslné trestné činnosti, případně možnou eskalaci trestné činnosti od méně závažné k závažnější, aniž by ve vztahu k některému ze subjektů údajů snesl jakékoli argumenty, z nichž by bylo možné dovozovat, že takto obecná kritéria byla individualizována „na míru“ každému z nich. Přestože sám stěžovatel uvádí, že je třeba přihlížet ke kriminální minulosti subjektů údajů a dalším kritériím, nijak tam sám nečiní. Jeho argumentace se opírá pouze o kriminologické či kriminalistické zkušenosti nebo poznatky nebo obecné poukazy na usnadnění plnění úkolů policie; to je však málo na to, aby byl odůvodněn zásah do práva na soukromí za účelem posílení prvku ochrany společnosti před páčáním trestné činnosti.

Druhý senát Nejvyššího správního soudu rekapituluje, že soudní praxe neposuzuje naplnění kritéria nezbytnosti výhradně úmyslem trestný čin spáchat, jakkoli se jedná o podmínku nutnou, má-li se jednat o další zpracování osobních údajů a nikoli pouze o jejich sběr. Je to přitom osoba pachatele, způsob páčání trestné činnosti, jeho trestní minulost a konkrétně zjištěné okolnosti, které musí podpořit závěr o tom, že opakování trestné činnosti hrozí či je lze očekávat

---

¹⁶¹ Trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázaní podle § 337 TZ je zařazen v Hlavě X označené Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných.

¹⁶² K úvaze o tom, co vše je potřeba zvážit při dalším zpracování osobních údajů, bylo pojednáno v kapitole 3.2 této práce.

a uchování vzorků DNA či jiných osobních údajů je pro posouzení této hrozící trestné činnosti významné. Riziko opakování trestné činnosti či její eskalace nelze vyloučit nikdy, a to ani u pachatelů nedbalostní trestné činnosti. Kromě toho ne každý pachatel úmyslné trestné činnosti se dopustí recidivy, pročež je třeba učinit zcela logický závěr, že v případě takového pachatele další zpracování osobních údajů zcela jistě nezbytné pro plnění úkolů policie není.

4.3 Návrh na zrušení jednotlivých ustanovení § 65 ZOPČR

Ústavnímu soudu byl dne 16. 1. 2018 doručen návrh na zrušení § 65 odst. 1 ZOPČR ve slovech „a odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení“ a § 65 odst. 5 ZOPČR. Městský soud v Praze, za nějž jedná předsedkyně senátu 10 A JUDr. Ing. Viera Horčicová (dále též „navrhovatel“) navrhuje zrušení uvedených ustanovení zákona o policii pro rozpor s ústavním pořádkem. Návrhu byla přidělena spisová značka Pl. ÚS 7/18.¹⁶³

Navrhovatel uvádí, že v řízení vedeném pod sp. zn. 10 A 150/2015 projednává žalobu proti nezákonnému zásahu Policie České republiky, Policejního prezidia, spočívajícímu v předvolání žalobce za účelem zjišťování jeho tělesných znaků a odebíráním daktyloskopických a biologických vzorků podle § 65 odst. 1 písm. a) ZOPČR. Žalobce byl obviněn z pokračujícího trestného činu porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 248 odst. 2 alinea první a třetí, odst. 4 písm. b) TZ, jež měl spáchat jako pomocník. Vrchní státní zastupitelství v Praze usnesením zrušilo trestní stíhání žalobce pro deset z dvanácti vymezených skutků. Žalobce nebyl dosud v dané trestní věci pravomocně odsouzen.

Dále shrnul podmínky aktivní legitimace pro podání návrhu na zrušení zákona nebo jeho jednotlivých ustanovení, předmětnou právní úpravu a dosavadní judikaturu. Z té zmínil rozsudky Nejvyššího správního soudu vedené pod sp. zn. 4 As 168/2013 a sp. zn. 8 As 134/2016, a dále rozsudek Krajského soudu v Praze vedený pod sp. zn. 48 A 57/2015. Z obsahu uvedených rozsudků

---

¹⁶³ Ústavní soud. *Projednávané plenární věci Pl. ÚS 7/18*. [online]. Publikováno 30. 7. 2021. [cit. 2021-4-8]. Dostupné z: https://www.usoud.cz/projednavane-plenarni-veci?tx_odroom%5Bdetail%5D=2577&cHash=02057eae71001a7e70903c3162b3f864

přítom vyplývá, že uvedené soudy na rozdíl od navrhovatele nepovažují příslušnou právní úpravu v rozporu s ústavním pořádkem.

Navrhovatel popisuje širší kontext shromažďování profilů DNA státem, rozebírá, jaké informace lze z DNA získat, předkládá vlastní názor týkající se podmínek, za nichž je legitimní provádět sběr osobních údajů (DNA), podotýká, že metoda identifikace osob prostřednictvím analýzy DNA může vést v nezanedbatelném množství k nesprávným výsledkům. Dle městského soudu je tedy třeba trvat na jednoznačné a dostatečně konkrétní zákonné úpravě odebrání a uchování DNA státními orgány, a to včetně přiměřených omezení a procesních garancí. Předmětnou právní úpravu považuje navrhovatel v rozporu zejména s čl. 7 odst. 1 a čl. 10 odst. 3 Listiny, a čl. 8 Úmluvy.

Z důvodu shora učiněného návrhu byla některá soudní řízení přerušena.¹⁶⁴

Ke dni podpisu prohlášení této diplomové práce, tj. přibližně 3,5 roku od podání návrhu, nebyl návrh Ústavním soudem bohužel věcně projednán. Z pohledu popisu a rozboru dané problematiky je neprojednání návrhu na škodu věci. Nepochybně by se ve svém postupu v oblasti sběru a zpracování osobních údajů utvrdila (či naopak ze svých chyb poučila) nejenom policie, ale ve své rozhodovací činnosti i ÚOOÚ a příslušné soudy. Nezbyvá než vyčkat, jakým směrem se bude projednání návrhu ubírat.

Pro úplnost podotýkám, že návrh se netýká naprosto totožné právní úpravy uvedené v § 34 zákona č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (*dále též „zákon o GIBS“*), a v § 11a zákona č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (*dále též „zákon o VP“*). Zatímco v prvním případě bylo oprávnění správního orgánu známo navrhovateli již v době podání návrhu, oprávnění vojenské policie bylo do právního řádu vloženo až novelou provedenou zákonem č. 111/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů, tedy s časovým odstupem od podání návrhu. Generální inspekce bezpečnostních sborů i Vojenská policie má v § 34 odst. 1 zákona o GIBS, resp. v § 11a odst. 1 zákona o VP

---

¹⁶⁴ Například řízení o kasační stížnosti vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 5 As 241/2019 proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 6. 2019, sp. zn. 3 A 37/2019, nebo řízení o kasační stížnosti vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 5 As 254/2018 proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 6. 2019, sp. zn. 5 A 38/2019.

oprávnění při plnění svých úkolů získávat osobní údaje pro účely budoucí identifikace u osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu nebo osoby, které bylo sděleno podezření pro spáchání úmyslného trestného činu snímat daktyloskopické otisky, zjišťovat tělesné znaky, provádět měření těla, pořizovat obrazové, zvukové a obdobné záznamy a odebírat biologické vzorky umožňující zpracování genetických údajů fyzické osoby. Zpracování takto získaných osobních údajů je však odlišné oproti právní úpravě v § 65 odst. 5 ZOPČR – v obou případech jsou identifikačními úkony získané osobní údaje předány včetně všech souvisejících pravomocných rozhodnutí v trestním řízení Policii České republiky pro plnění jejích úkolů. Už jenom kvůli shora uvedené totožné právní úpravě bude zajímavé sledovat, jak Ústavní soud v dané věci s návrhem naloží.

5 Služební předpisy upravující oblast získávání a dalšího zpracování osobních údajů pro účely budoucí identifikace

Užití označení „služební předpis“ je z hlediska dané problematiky a této práce ryze záležitostí praktickou, spojenou s výkonem služby u bezpečnostního sboru.¹⁶⁵ Nauka správního práva užívá pro označení této správní činnosti pojmu „*vnitřní předpis*“,¹⁶⁶ případně se lze setkat s pojmem „*interní normativní instrukce*“.

Z hlediska členění podle znaků řadíme tyto předpisy do skupiny tzv. abstraktních aktů. Pro abstraktní akty jako druh správní činnosti je typická jejich jednostrannost, přímá právní závaznost a abstraktnost spočívající v neurčitě vymezeném okruhu adresátů a zpravidla i ve druhovém vyjádření upravované věci. Tyto akty je možné rozdělit do dvou základních skupin, a to na abstraktní akty, které jsou obecně závazné, a na interně závazné abstraktní akty.¹⁶⁷ Na základě výše uvedeného rozdělení nás budou dále zajímat interně závazné abstraktní akty, mezi které patří především vnitřní předpisy.

Vnitřní předpis (interní normativní instrukce) ve veřejné správě je abstraktním aktem, který zavazuje osoby uvnitř jedné nebo více organizačních jednotek nebo zařízení veřejné správy, a to na základě právně zakotveného vztahu

---

¹⁶⁵ U bezpečnostního sboru Policie České republiky se užívá pro totožný pojem označení „interní akt řízení“, slangově „*IAŘ*“.

¹⁶⁶ KOPECKÝ, Martin. *Správní právo: obecná část*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019. Beckovy právnické učebnice. s. 148.

¹⁶⁷ Tamtéž, s. 146-148.

podřízenosti k tomu, kdo vnitřní předpis vydal.¹⁶⁸ Je zřejmé, že vnitřní předpis, respektive jeho obsah, směřuje dovnitř veřejné správy vůči jejím organizačním složkám, úředním osobám a jednotlivým orgánům. Závaznost takového vnitřního předpisu se tedy neprojevuje vůči adresátům stojícím vně veřejnou správu.

Služební předpisy jsou druhem vnitřních předpisů. Jejich vydávání je z pohledu předmětné problematiky (a organizační struktury policie) upraveno, respektive lze je dovést z právní úpravy stanovené v § 5, § 6 a § 8 ZOPČR.¹⁶⁹ Rovněž tak z právní úpravy uvedené v § 5 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (*dále též „ZOSP“*). Tato úprava se dle mého názoru užije spíše při řešení otázek ve věcech služebního poměru, než při řešení otázek souvisejících s plněním úkolů policie dle citované úpravy v zákoně o policii. Pro předmětnou problematiku jsou relevantní níže uvedené služební předpisy.

5.1 Závazný pokyn policejního prezidenta č. 88/2002 ze dne 29. 5. 2002, k naplňování, provozování a využívání Národní databáze DNA

Uvedený pokyn byl průkopníkem na poli vedení databází obsahujících získané profily DNA. V návaznosti na provedení identifikačních úkonů a zpracování takto získaných osobních údajů podle § 42e a § 42g pZOPČR umožňoval další uchování a nakládání s osobními údaji. Obsahoval potřebnou materii bližšího vymezení pojmů a sjednotil postup policie v dané oblasti pro účely předcházení a vyšetřování trestné činnosti. Národní databázi DNA definoval jako policejní expertizní informační systém nakládající s osobními údaji s veškerým příslušenstvím nezbytným k provozování databáze profilů DNA. V účinnosti vydržel až do 31.12. 2013.

Obdobnou roli plnil Závazný pokyn policejního prezidenta č. 30/2005 ze dne 14. 3. 2005, který upravoval provozování informačních systémů AFIS 2000, C-AFIS a některé podmínky provozování daktyloskopických sbírek. Vycházel z totožné právní úpravy jako předchozí pokyn a jeho obsah byl prakticky podobný. Pro účely předcházení, odhalování a vyšetřování trestné činnosti

---

¹⁶⁸ KOPECKÝ, Martin. *Správní právo: obecná část*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019. Beckovy právnické učebnice. s. 148

¹⁶⁹ ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. s. 41-50.

upravoval problematiku sběru a nakládání s osobními údaji v podobě otisků prstů. V účinnosti byl rovněž do 31. 12. 2013.

5. 2 Závazný pokyn policejního prezidenta č. 67/2009 ze dne 19. 5. 2009, o identifikačních úkonech a provozování zkušebního provozu informačního systému FODAGEN

Uvedený pokyn tvořil určitý předěl, milník v oblasti získávání a zpracování osobních údajů pro účely budoucí identifikace. Vycházel již z jednotlivých ustanovení (nového) ZOPČR a z hlediska dané problematiky v sobě koncentroval veškeré relevantní informace pro účely předcházení, odhalování a vyšetřování trestné činnosti, ochranu vnitřního pořádku a bezpečnosti, pátrání po osobách. V informačním systému FODAGEN (*FO*tografie+*DA*ktýloskopie+*GEN*etika) byly zpracovávány veškeré o provedených identifikačních úkonech (popisování, fotografování, daktyloskopování, odebrání biologického materiálu) a v té souvislosti získaných osobních údajů. Do praxe uváděl do té doby neznámý pojem „identifikační úkon“, který se v určité podobě uplatňuje dodnes.

Z hlediska předmětné problematiky však byla významná ustanovení týkající se sběru a dalšího zpracování osobních údajů, včetně jejich likvidace.

V případě sběru osobních údajů za využití identifikačních úkonů (a právní úpravy § 65 odst. 1 ZOPČR) určoval za kritérium nejenom subjektivní stránku trestného činu, tj. zavinění ve formě úmyslu, ale kladl důraz i na povahu, závažnost, způsob spáchání a okolnosti (úmyslného) trestného činu. Přitom z hlediska diskrece správního orgánu uvedené v § 65 ZOPČR stanovil limity výkonu pravomoci pro vyjmenované trestné činy tím, že v určitých případech¹⁷⁰ bylo vyžadováno provedení všech identifikačních úkonů, v jiných případech¹⁷¹ bylo na uvážení policisty, jakou kombinaci identifikačních úkonů (právě s ohledem na povahu, závažnost, způsob spáchání a okolnosti trestného činu) zvolí. Nejednalo se o řešení nejšťastnější, i s ohledem na aktuální judikaturu můžeme říci, že takové řešení oporu v ZOPČR prostě nemá a nikdy nemělo. Ale jak bude dále

---

¹⁷⁰ Podle čl. 3 odst. 3 písm. a) uvedeného pokynu se jednalo o zvláště závažné zločiny, trestné činy proti životu a zdraví, trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství, trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, trestné činy proti rodině a dětem, trestné činy proti majetku, trestné činy obecně nebezpečných, trestných činů proti lidskosti, proti míru a válečných trestných činů, trestné činy spáchané ve prospěch organizované zločinecké skupiny, trestné činy páchané formou pokračování nebo souběhu.

¹⁷¹ Podle čl. 3 odst. 3 písm. b) uvedeného pokynu se jednalo o zbytkovou kategorii „ostatních trestných činů“ neuvedených v čl. 3 odst. 3 písm. a) téhož pokynu.

uvedeno, jednalo se o řešení, které se alespoň v části, zejména co se týče širšího užití kritérií v případě posuzování „ostatních trestných činů“, snažilo přiblížit k naplnění smyslu a účelu právní normy.

Oblast dalšího zpracování osobních údajů se týkala zejména prověřování potřebnosti a likvidace osobních údajů. Nastavovala různé délky uschovacích lhůt, aniž by takové časové úseky měly bližší relevantní opodstatnění z hlediska nezbytnosti pro plnění úkolů policie. Za stav „bijící do očí“ bylo možné označit likvidaci osobních údajů v případě, kdy bylo vlastním šetřením policie prokázáno, že se skutek nestal nebo skutek nebyl trestným činem a osobní údaje,¹⁷² anebo v případech, kdy bylo na základě pravomocného rozhodnutí státního zástupce nebo soudu zjištěno, že se skutek nestal,¹⁷³ byly ponechány v systému po dobu dalších 5 let (!) od tohoto zjištění. Pokud bylo na základě pravomocného rozhodnutí soudu zjištěno, že nebylo prokázáno, že se skutek stal, anebo na základě pravomocného rozhodnutí státního zástupce nebo soudu bylo zjištěno, že skutek není trestným činem, stanovila se uschovací lhůta osobních údajů v systému FODAGEN na 10 let (!) od tohoto zjištění.¹⁷⁴ Rozdílné lhůty byly stanoveny pro případy likvidace osobních údajů u dětí a mladistvých.¹⁷⁵ Uvedený pokyn ovlivňoval činnost policie do konce jeho účinnosti dne 31. 12. 2013.

5. 3 Pokyn policejního prezidenta č. 250/2013 ze dne 3. 12. 2013, o identifikačních úkonech, pokyn policejního prezidenta č. 250/2014 ze dne 2. 12. 2014, o identifikačních úkonech

Uvedené pokyny obsahují fakticky totožnou úpravu co do obsahu a struktury. Z tohoto důvodu nepovažuji za potřebné je blíže popisovat odděleně. Co je uvedeno o jednom, platí (respektive platilo) i o druhém.

Pokyny lze označit za vnitřní úpravu komplexní, zahrnující z hlediska problematiky celou právní úpravu § 65 ZOPČR. V tom je možné vnímat pozitivum oproti předchozí úpravě roztržité v několika různých služebních předpisech. Pohledem problematiky této práce se však nenaplnila očekávání, která za dobu účinnosti ZOPČR od 1. 1. 2009 do dne vydání tohoto pokynu mohla být

---

¹⁷² Čl. 17 odst. 1 písm. a) uvedeného pokynu.

¹⁷³ Čl. 18 odst. 3 uvedeného pokynu.

¹⁷⁴ Čl. 18 odst. 4, odst. 5 uvedeného pokynu.

¹⁷⁵ Čl. 19 uvedeného pokynu.

do příslušné úpravy vkládána. Konkrétně mám na mysli proběhnuvší správní či soudní řízení, které v mnohém poskytovaly odpovědi na nejasné otázky, ať už stran získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace, nebo jejich dalšího zpracování, aniž by na tyto odpovědi, možná lépe řečeno apely, bylo blíže ze strany policie při další tvorbě služebních předpisů v oblasti získávání a zpracování osobních údajů pro účely budoucí identifikace reagováno. Uvedené pokyny byly účinné do 31. 12. 2014, resp. do 31. 12. 2016.

5. 4 Pokyn policejního prezidenta č. 275/2016 ze dne 15. 12. 2016, o identifikačních úkonech¹⁷⁶

V uvedeném případě se jedná o aktuálně účinný služební předpis. Sjednocuje a přesně určuje role jednotlivých subjektů, stejně jako stanovuje zvlášť postupy v případě jednotlivých identifikačních úkonů a zásady pro jejich využívání, včetně dalšího zpracování takto získaných osobních údajů. Zásadně se neliší co do obsahu a struktury od svých předchůdců.

Pokyn upravuje předmětnou problematiku zejména v části druhé označené Provádění identifikačních úkonů u zájmových osob, v části čtvrté zabývající se dalším zpracováním osobních údajů získaných v souvislosti s identifikačními úkony, a v části desáté věnující se prověřování potřebnosti dalšího zpracování a likvidace osobních údajů. Pro úplnost uvádím, že v částech 5–8 PPP č. 275/2016 jsou upraveny jednotlivé databáze a systémy (systém FODAGEN, systém AFIS, a systémy databáze DNA – CODIS, INFO DNA, SHODA).

Jak již bylo uvedeno, v čl. 3 PPP č. 275/2016 je obsažena úprava provádění identifikačních úkonů. Stejně jako v případě pokynů uvedených v podkapitole 5. 3, i PPP č. 275/2016 v činnosti policie fakticky opouští podmínku stanovící rozsah dalších podstatných kritérií pro získávání osobních údajů (povaha a závažnost trestného činu, způsob provedení apod.), a upřednostňuje bez dalšího toliko podmínku subjektivní stránky trestného činu. V této souvislosti v čl. 3 písm. b) stanoví, že *„v případě obviněného, podezřelého, odsouzeného, osoby, již bylo uloženo ochranné léčení, a osoby s omezenou svéprávností příslušný útvar vyžádá pro účely předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti anebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti České republiky,*

---

¹⁷⁶ Pokyn je dostupný k žádosti o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (*dále též „zákon 106“*). Povinným subjektem je Policejní prezidium České republiky. Pokyn je poskytován bez omezení.

veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti provedení všech identifikačních úkonů.“ Tím se ale zcela naprosto očividně dostává do rozporu se zněním § 65 odst. 1 ZOPČR a zde vymezenou diskreční pravomocí správního orgánu.

Nejenom správní soudy¹⁷⁷ ve své činnosti poukazovaly na rozpor mezi uvedenou částí Pokynu a ZOPČR. Existuje shoda, že použití pokynu je možné pouze tehdy, pokud by konkretizoval zákazy, příkazy a povinnosti, které stanoví ZOPČR, a upřesňuje je. Čl. 3 písm. b) uvedeného pokynu však překračuje meze zákona tím, že stanovuje povinnost (nikoli toliko oprávnění) správního orgánu vyžádat u všech subjektů zde uvedených všechny identifikační úkony. Z uvedeného důvodu je citovaný pokyn v rozporu se zákonem. Lze přijmout názor, že policista není uvedeným pokynem pro rozpor se zákonem vázán. Naopak s částečným tvrzením Nejvyššího správního soudu¹⁷⁸ mi nezbyvá než nesouhlasit. I přesto, že jsou policisté povinni řídit se služebními předpisy, tak taková povinnost není absolutní; výjimku ze závaznosti takové interní normativní instrukce mohou totiž představovat nejenom zákonné výjimky, ale také případy, kdy je interní úprava na první pohled v očividném a extrémním rozporu se zákonem.¹⁷⁹ Domnívám se, že to je právě uvedená situace. K uvedenému je však nutno dále dodat, že provádění identifikačních úkonů na základě výše uvedeného pokynu bez dalšího považuje Nejvyšší správní soud za nezákonný zásah, neboť jde na rámec (mimo meze) pravomoci, která byla správnímu orgánu svěřena zákonem (§ 2 odst. 2 SŘ a čl. 2 odst. 2 Listiny). Předmětný pokyn policejního prezidenta by tedy měl být uveden do souladu s výše citovaným ustanovením zákona o policii tak, aby jeho prováděním nedocházelo k porušování práv dotčených osob.¹⁸⁰ Že se tak neděje ani po více než třech letech od vydání uvedeného rozsudku, svědčí o naprosté neúctě a pohrdání právním řádem České republiky.

Další zpracování osobních údajů probíhá v informačních systémech (databázích) policie. V systému FODAGEN jsou zpracovávány osobní údaje

---

¹⁷⁷ Příloha č. 6 této diplomové práce.

¹⁷⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2018, sp. zn. 3 As 335/2017, bod 24.

¹⁷⁹ § 46 odst. 2 ZOSP *per analogiam*. Platí-li uvedené pro rozkaz vedoucího příslušníka, tím spíš to bude platit pro služební předpis vydaný policejním prezidentem.

¹⁸⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2018, sp. zn. 3 As 335/2017, bod 24.

zájmových osob¹⁸¹ a mezinárodně zájmových osob, k nimž policie zpracovává popis osoby, kriminalistické fotografie, daktyloskopické otisky nebo profil DNA. V systému AFIS jsou zpracovávána zobrazení daktyloskopických otisků a daktyloskopických stop v elektronické podobě a který je využíván jako pomůcka při individuální identifikaci osob podle daktyloskopických otisků. Systémy databáze DNA se skládají ze systému CODIS, který je určen k porovnávání a uchovávání profilů DNA zejména zájmových osob a profilů získaných z biologických stop, dále ze systému INFO DNA určenému k uchovávání informací o laboratorním zpracování biologického materiálu, z něhož byl stanoven profil DNA, a ze systému SHODA, který je určen ke spojování jedinečných kódů (identifikátorů) shodných profilů DNA zpracovávaných v systému CODIS. Přístupy do uvedených systémů jsou přidělovány pouze minimálnímu množství osob na základě přístupových kont. Systémy jsou zabezpečené a evidují veškerý pohyb těchto osob v databázi.¹⁸²

Z hlediska prověřování další potřeby zpracování osobních údajů Pokyn uvádí,¹⁸³ že za potřebné se bez dalšího považuje další zpracování osobních údajů obviněného nebo podezřelého (ve smyslu sdělení podezření), jestliže tato osoba byla v minulosti pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin, nebo má v jiném trestním řízení vedeném pro úmyslný trestný čin postavení obviněného či podezřelého. Uvedené je zaměřeno na recidivu osob, pro kterou je automaticky u těchto osob zpracování osobních údajů stanoveno do 100 let věku osoby, aniž by se v budoucnu provádělo další prověřování potřebnosti takového zpracování.¹⁸⁴ Domnívám se, že takové zpracování osobních údajů rozhodně nelze označit za zákonné, zejména s ohledem na právní úpravu stanovenou v § 79 ZOPČR a nosné důvody týkající se „nezbytnosti“ uvedené v rozsudku Nejvyššího správního soudu, sp. zn. 2 As 164/2019. Je zřejmé, že postačí jakýkoliv záznam o úmyslné trestní recidivě osoby

---

¹⁸¹ Podle čl. 2 písm. c) PPP č. 275/2016 se zájmovou osobou rozumí zejména osoba obviněná ze spáchání úmyslného trestného činu, osoba, které bylo sděleno podezření ze spáchání úmyslného trestného činu, osoba, která je ve výkonu trestu odnětí svobody ze spáchání úmyslného trestného činu, osoba, jíž bylo uloženo ústavní ochranné léčení nebo zabezpečovací detence, a osoba nalezená, po níž bylo vyhlášeno pátrání a jejíž svéprávnost je omezena.

¹⁸² Srov. § 40 odst. 1, 2 ZOZOU.

¹⁸³ Čl. 75 odst. 5 písm. a), b) PPP č. 275/2016.

¹⁸⁴ Čl. 75 odst. 6 písm. a) PPP č. 275/2016. Podle čl. 75 odst. 6 písm. b) téhož pokynu se prověřování potřebnosti dalšího zpracování osobních údajů se provede znovu na základě rozhodnutí, kterým bylo jiné trestní řízení podle odstavce 5 písm. b) pravomocně skončeno.

v minulosti a policie dále osobní údaje zpracovává, aniž by vzala v potaz další relevantní okolnosti.

Za účelem prověřování potřebnosti dalšího zpracovávání osobních údajů, případně jejich likvidace, je útvar, který vede trestní řízení o úmyslném trestném činu, povinen poskytnout nebo zaslat příslušnému pracovišti pověřenému prověřováním údajů informace o průběhu a výsledku trestního řízení, a to z důvodu rozhodnutí tohoto pracoviště, zda mají být osobní údaje zlikvidovány, nebo zda mají být dále zpracovávány.¹⁸⁵ Pro tyto účely upravuje Pokyn tzv. přehled rozhodnutí,¹⁸⁶ jež obsahuje rozhodnutí státního zástupce a soudu, v případě kterých jsou osobní údaje zlikvidovány nebo dále zpracovávány.¹⁸⁷

6 Krátce k některým činnostem ministerstva vnitra, Úřadu pro ochranu osobních údajů a nevládních organizací v dané problematice

Vztahy mezi ministerstvem vnitra a Policií České republiky jsou určeny § 5 odst. 1 ZOPČR, podle kterého je policie (jako celek) ministerstvu podřízena. Tuto podřízenost nelze chápat tak, že resort vnitra policii ukládá konkrétní úkoly a vyžaduje jejich plnění. Vymezení vztahů je obecné, upřesněné tak, že ministerstvo vytváří pro plnění úkolů policie podmínky, konkrétní činnost policie řídí Policejní prezidium České republiky.¹⁸⁸ Stran předmětné problematiky jsou pro činnost policie významná stanoviska ministerstva vnitra, a to zejména odboru bezpečnostní politiky. Problematické je však jejich neveřejné publikování, adresátem jsou pouze dožadující útvary policie, stanovisko jako celek je následně zveřejněno prostřednictvím interní datové sítě k širšímu využití. V neposlední řadě lze v předmětné problematice vycházet i z odborných publikací zaměstnanců resortu vnitra.¹⁸⁹

---

¹⁸⁵ Čl. 76 odst. 1 písm. a) a čl. 79 PPP č. 275/2016.

¹⁸⁶ Příloha č. 7 PPP č. 275/2016.

¹⁸⁷ Čl. 76 odst. 2 PPP č. 275/2016.

¹⁸⁸ ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. s. 41-45.

¹⁸⁹ Například JAMBOROVÁ, K., ŠMÍD, M. *K právní úpravě zpracování DNA policií*. Právní rozhledy 23-24/2016. s. 841. Například MARTONÍK, J. *Ještě k právní úpravě zpracování DNA*. Právní rozhledy 7/2017. s. 256

Úřad pro ochranu osobních údajů je podle § 50 odst. 1 ZOZOÚ ústředním správním úřadem pro oblast ochrany osobních údajů, do jehož činnosti lze zasahovat jen na základě zákona. Při výkonu své působnosti v oblasti ochrany osobních údajů postupuje nezávisle¹⁹⁰ a řídí se pouze právními předpisy a přímo použitelnými předpisy Evropské unie. Ve vztahu ke zpracování osobních údajů podle hlavy III provádí ÚOOÚ podle § 54 odst. 2 ZOZOÚ zejména dozor nad dodržováním povinností stanovených zákonem při zpracování osobních údajů, ověřuje zákonnost zpracování osobních údajů na podnět subjektu údajů, přijímá podněty a stížnosti na porušení povinností stanovených zákonem při zpracování osobních údajů a informuje o jejich vyřízení, nebo projednává přestupky a ukládá pokuty. Součástí působnosti ÚOOÚ je též dozorová činnost.¹⁹¹ Získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace a další zpracování osobních údajů zařadil ÚOOÚ nejdůležitějších oblastí, kde právní předpisy poskytují právní základy zpracování osobních údajů podle článku 6 odst. 1 GDPR.¹⁹² Rovněž se tak podrobně vyjadřuje k fungování policejních databází.^{193 194}

Nevládní organizace Iuridicum Remedium vydala k problematice studii s názvem "*DNA v policejní praxi: Analýza právní úpravy a praxe využívání DNA v sektoru policie*".¹⁹⁵ Dospívá k závěru, že stávající úprava odběru DNA pro účely budoucí identifikace a fungování Národní databáze DNA odporuje Listině i Úmluvě, právní úprava v zákoně o policii je velmi vágní a upravuje pouze odběr biologických vzorků a povinnost likvidace osobních údajů v případě, že jejich další uchovávání již není nezbytné. V současné době¹⁹⁶ je dle názoru IuRe existence

---

¹⁹⁰ Blíže KOPECKÝ, Martin. *Správní právo: obecná část*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019. Beckovy právní učebnice. s. 83-84.

¹⁹¹ ÚOOÚ na svých internetových stránkách www.uouu.cz zveřejňuje provedené kontroly za jednotlivé roky.

¹⁹² Úřad pro ochranu osobních údajů. *Průřezové oblasti zpracování osobních údajů*. [online]. Publikováno 23. 9. 2019. [cit. 2021-4-11]. Dostupné z: https://www.uouu.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=200144&id_ktg=1267&n=prurezove%2Doblasti%2Dzpracovani%2Dosobnich%2Dudaju

¹⁹³ Úřad pro ochranu osobních údajů. *Policejní databáze*. [online]. Publikováno 13. 12. 2013. [cit. 2021-4-11]. Dostupné z: https://www.uouu.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=200144&id=6206&n=policejni%2Ddatabaze%2Ddna

¹⁹⁴ Úřad pro ochranu osobních údajů. *Informační bulletin 3/2006*. s. 12-14. Dostupné z: https://www.uouu.cz/files/zpravodaj/bulletin_2006_03.pdf

¹⁹⁵ VOBOŘIL, J., FERJECKI, V. *DNA v policejní praxi: Analýza právní úpravy a praxe využívání DNA v sektoru policie*. Iuridicum Remedium [online]. Praha: Iuridicum Remedium, o. s., Publikováno 12. 12. 2014 [cit. 2021-4-27]. Dostupné z: <https://www.iure.org/d/15/942/vydali-jsme-unikatni-studii-o-vyuzivani-dna-v-policejni-praxi>

¹⁹⁶ Ke dni publikace studie 12. 12. 2014.

databáze DNA nezákonná a neústavní, neboť neexistuje zákon, který by opravňoval policii databázi provozovat a zasahuje tak nepřiměřeně do základních lidských práv. Pravidla stanovená ve vnitřních předpisech policie a aplikovaná v praxi dle uvedené organizace odporují zákonu.

7 Provádění identifikačních úkonů u útvaru policie zřízeného v rámci Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy v roce 2019

V předešlých kapitolách této práce byla vymezena základní východiska pro uchopení institutu získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace a dalšího zpracování takto získaných osobních údajů. Autor si kladl otázku, zda postačí zaměření se na východiska teoretická, aniž by taková východiska či názory na problematiku měla odezvu v praktické činnosti vykonavatele veřejné správy. Z tohoto důvodu byla provedena analýza využívání předmětného oprávnění policie u jednoho z vybraných útvarů policie zřízených u Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy. Byly vyžádány informace¹⁹⁷ k celkovému počtu provedení identifikačních úkonů za rok 2019 a tyto následně posuzovány optikou relevantní právní úpravy a judikatury, se zaměřením na zákonný postup policie. Před samotným zajištěním informací byl kontaktován garant statistických údajů, odbor analytiky Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky, s dotazem na relevantnost požadovaných dat. Především z důvodu pandemické situace v České republice byl v roce 2020 zaznamenán zřetelný pokles trestné činnosti, v průměru o necelých 17%,¹⁹⁸ a případné informace o žádaných počtech za rok 2020 by tedy neodpovídaly širšímu horizontu vývoje trestné činnosti. Zejména z tohoto důvodu byly u útvaru policie vyžádány informace ke sběru osobních údajů za rok 2020. Konkrétní útvar policie provedl zajištění požadovaných informací z informačního systému Evidence trestního řízení užívaného policií podle Závazného pokynu policejního prezidenta č. 66/2014, o informačním systému ETR. Uvedený informační systém plní roli administrativní, nikoli analytickou, a nelze z něj tedy získávat informace prostým zadáním dotazu na žádanou věc. Informace byly tedy získány dotazem na konkrétní počet vyplněných formulářů „Žádost o provedení identifikačních úkonů“. Tato písemnost hraje důležitou roli v celém procesu vyžadování a provádění identifikačních úkonů, neboť pouze na jejím základě bude identifikační úkon osobou k tomu oprávněnou

---

¹⁹⁷ Žádosti jsou vedené pod sp. zn. KRPA-2802/ČJ-2021-0012KR a sp. zn. KRPA-195507/ČJ-2021-0012KR. Tam, kde je to nutné, jsou některé údaje v tabulkách či písemnostech anonymizovány.

¹⁹⁸ Policie České republiky. *Statistické přehledy kriminality za rok 2020*. [online]. Publikováno 2020. [cit. 2021-4-12]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2020.aspx>

proveden. Následující tabulky obsahují relevantní údaje zjištěné z poskytnutých informací od útvaru policie.

Obvodní ředitelství policie Praha za rok 2019¹⁹⁹		
	655	
odbor obecné kriminality		
	390	<u>počet případů</u>
	1271	50 případů
	1272	56 případů
	1273	43 případů
	1274	70 případů
	1275	18 případů
	1276	16 případů
	1277	49 případů
	1278	0 případů ²⁰⁰
	1279	88 případů
odbor hospodářské kriminality		
	16	
	1291	6 případů
	1292	2 případy
	1293	8 případů
vnější služba (uniformovaná policie)		
	249	
	1210	56 případů
	1211	37 případů
	1212	17 případů
	1213	45 případů
	1214	19 případů
	1215	16 případů
	1216	27 případů
	1217	17 případů
	1250	5 případů
	1251	10 případů

Tabulka č. 1 Počet provedených identifikačních úkonů podle § 65 odst. 1 ZOPČR za rok 2019

¹⁹⁹ Konkrétní Obvodní ředitelství policie (Praha I-IV) není z důvodu dohody mezi autorem a ředitelem příslušného útvaru policie uváděno.

²⁰⁰ Uvedené oddělení se zaměřuje na pátrání po hledaných a pohřešovaných osobách, nemá postavení policejního orgánu.

Z poskytnutých informací uvedených v tabulce č. 1²⁰¹ bylo zjištěno, že za rok 2019 byly u příslušného útvaru policie provedeny identifikační úkony ve smyslu § 65 odst. 1 písm. a) ZOPČR v 655 případech,²⁰² z toho 390 případů u odboru obecné kriminality služby kriminální policie a vyšetřování, 16 případů u odboru hospodářské kriminality služby kriminální policie a vyšetřování, a 249 případů bylo provedeno odděleními vnější služby (uniformovaná policie). Zároveň byly podány informace o počtu případů u jednotlivých oddělení.²⁰³ K jednotlivým případům byly poskytnuty další doplňující informace, konkrétně spisová značka, název spisu, útvar, který věc přijal, útvar, který věc šetří, doba spáchání, doba oznámení, datum založení do systému, datum ukončení, způsob ukončení, způsobená škoda a právní kvalifikace. Některé z těchto skutečností (způsob ukončení, právní kvalifikace) byly shrnuty v dalších poskytnutých tabulkách. Byly tedy zjištěny konkrétní „vstupní informace“ pro bližší posouzení zákonnosti a přiměřenosti provádění identifikačních úkonů v jednotlivých případech. Z poskytnutých informací dále vyplývá, že identifikační úkony v uvedeném roce nebyly provedeny u žádného subjektu vymezeného v § 65 odst. 1 písm. b), c), d) ZOPČR.

---

²⁰¹ V případě zveřejněných tabulek č. 1 a č. 2 se jedná o původní formu tak, jak byla poskytnuta k žádosti.

²⁰² Pro srovnání, z informací poskytnutých Oddělením analýz, informací a technické podpory kriminální služby Vojenské policie bylo v roce 2019 provedeno identifikačních úkonů ve smyslu § 11a zákona o VP celkem ve 29 případech (trestních věcech). Totožná žádost byla učiněna rovněž ke Generální inspekci bezpečnostních sborů, avšak bez odezvy.

²⁰³ Užití kódového označení 1210-1217, 1250-1251, 1271-1279, 1291-1293 označuje jednotlivá oddělení příslušného útvaru policie.

	<u>ukončeno způsobem podle § TR</u>
1271	172/1c 1x, 172/1d 1x, ZPŘ 1x, 307/1 6x, NPO 40x, prázdné pole 1x
1272	159a/1a 2x, 159a/2 - § 11/1d ml.15. 1x, 159a/5 (4) - nez. pach 1x, § 307/1 - podm.zast. 7x, NPO 43 x, předáno jinam 2x
1273	159a/1a 1x, § 159a/5 (4) - nez. pach 1x, § 171/1 1x, ZPŘ 2x, § 307/1 - podm.zast. 5x, § 309 - narovnáni 1x, NPO 31x, prázdné pole 1x
1274	§ 159a/1 1x, § 159a/5 (4) - nez. pach 4x, § 172/2a, b, c 1x, ZPŘ 25x, § 307/1 - podm.zast. 5x, NPO 32x, předáno jinam 1x, prázdné pole 1x
1275	NPO 15x, prázdné pole 3x
1276	§ 159a/5 (4) - nez. pach 1x, § 307/1 - podm.zast. 6x, NPO 9x
1277	§ 159a/1 3x, § 159a/5 (4) - nez. pach 2x, ZPŘ 1x, § 307/1 - podm.zast. 5x, NPO 38x
1278	bez případu
1279	§ 172/2a, b, c 1x, ZPŘ 22x, § 307/1 - podm.zast. 15x, NPO 44x, předáno jinam 1x, prázdné pole 5x
1291	172/1f 1x, NPO 3x, prázdné pole 2x
1292	NPO 1x, prázdné pole 1x
1293	§ 159a/2 - § 11/1b 1x, § 307/1 - podm.zast. 2x, NPO 5x
1210	§ 159a/1a 5x, § 159a/2 - § 11/1i 1x, § 159a/5 (4) - nez. pach 2x, ZPŘ 48x
1211	§ 159a/1a 3x, § 159a/5 (4) - nez. pach 1x, ZPŘ 34x
1212	§ 159a/1a 2x, ZPŘ 15x
1213	§ 159a/1a 2x, § 159a/5 (4) - nez. pach 1x, ZPŘ 42x
1214	ZPŘ 19x
1215	§ 159a/1a 1x, ZPŘ 15x
1216	§ 159a/1a 3x, ZPŘ 24x
1217	ZPŘ 17x
1250	ZPŘ 5x
1251	§ 159a/1a 1x, ZPŘ 9x

Tabulka č. 2 Způsoby ukončení trestního řízení (rozhodnutí policejního orgánu nebo státního zástupce)

Ze získaných informací bylo dále zjištěno, jak bylo v daném případě (dané trestní věci) po získání osobních údajů rozhodnuto dle trestního řádu, a to buď samotným policejním orgánem nebo příslušným státním zástupcem (tabulka č. 2). Odkaz na konečná rozhodnutí soudu poskytnuté informace neobsahovaly, stejně jako neposkytovaly legendu k vysvětlení pojmů „prázdné pole“ a „předáno jinam.“

Tabulka č. 3 následně znázorňuje o jaké skutkové podstaty trestných činů se v daném případě jednalo. Informace byly poskytnuty toliko v paragrafovém znění, není znám počet konkrétních skutků subsumovaných pod konkrétní skutkovou podstatu trestného činu.²⁰⁴

1210	146/1, 178/1, 2, 205/1a, b, 2, 206/1, 228/1, 2, 3c, 234/1, 274/1, 337/1a, 348/1, 353/1, 358/1
1211	178/1, 2, 205/1a, b, c, 228/1, 2, 234/1, 274/1, 2c, 337/1a, c
1212	205/1b, 206/1, 274/1, 337/1a
1213	146/1, 205/1a, b, 2, 3, 228/2, 234/1, 274/1, 337/1a, c, 358/1
1214	201/1b, 3b, c, 228/1, 274/1, 337/1a, 348/1, 358/1
1215	205/1a, 274/1, 2c, 337/1a
1216	205/1a, b, 2, 206/1, 228/1, 2, 274/1, 337/1a
1217	205/1a, 2, 3, 219/1, 274/1, 2a, 337/1a
1250	205/2, 234/1, 337/1c
1251	228/2, 234/1, 274/1, 337/1a, 358/1
1271	145/1, 146/1, 170/1, 171/1, 175/1, 2c, 178/1, 2, 185/1, 2a, 199/1, 2d, 205/1d, 228/1, 2, 279/1, 337/4, 353/1, 2c, 356/1, 3a
1272	146/1, 173/1, 175/1, 196/1, 205/1a, b, d, 2, 3, 209/1, 2, 3, 4d, 214/1b, 3b, 216/1, 228/1, 2, 3c, 234/1, 274/1, 279/1, 324/1a, 325/1a, b, 2b, 337/1a, b, f, 345/1, 2, 346/1, 348/1, 350/1, 353/1, 2c, 357/1, 2, 358/1, 2, 367/1
1273	178/1, 2, 205/1a, b, d, 2, 3, 206/1, 2, 3, 4d, 207/1, 209/1, 2, 3, 219/1, 228/1, 234/1, 274/1, 2a, 325/1a, 337/1a, 348/1, 358/1, 2a
1274	178/1,2, 205/1a, b, d, 2, 3, 4a, b, c, 209/1, 3, 219/1, 228/1, 234/1, 274/1, 337/1b, c, 350/1, 353/1, 358/1
1275	146/1,3, 173/1, 175/1, 186/1, 187/1, 191/2b, 193/1, 198/1, 2c, 201/1a, b, 228/1, 353/1, 358/1
1276	182/1b, 205/1a, 206/1, 209/1, 3, 4d, 211/1, 5c, 214/1a, 216/1, 230/1, 2a, 234/1

²⁰⁴ Tabulka č. 3 byla z důvodu formátování upravena a nejedná se tedy o její původní formát. Obsah zůstává totožný.

1277	146/1, 178/1, 182/1a, 5a, c, 205/1a, b, d, 2, 3, 206/1,3, 208/1, 209/1,3, 214/1a, 219/1, 228/1,2, 234/1, 276/1, 337/1c, 348/1, 358/1
1279	274/1, 283/1, 2b, c, 284/1, 2, 3, 285/1, 286/1, 288/1, 337/1c, 346/2a
1291	209/1, 4d, 240, 241/1, 254/2 alinea první
1292	211/1, 2, 5a, c, 240/1, 2c
1293	206/1, 3, 4d, 211/1, 4, 241/1, 2, 251/1, 2b

Tabulka č. 3 Skutkové podstaty trestných činů, pro které byly v roce 2019 u příslušného útvaru policie provedeny identifikační úkony

Z celkového počtu 655 případů byl dále vybrán vzorek 25 případů, který byl blíže analyzován s ohledem na v předchozích kapitolách uvedenou problematiku a jednotlivá uvedená východiska (správní uvážení, volba identifikačních úkonů, individualizace případu apod.). Jednalo se přitom o případy úmyslných trestných činů, které z hlediska povahy a závažnosti nelze zařadit do kategorie závažných (násilných, majetkových, hospodářských) trestných činů, ale primárně jde o trestné činy z autorova pohledu bagatelní (např. trestné činy maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, krádež, křivá výpověď, ohrožení pod vlivem návykové látky, zanedbání povinné výživy, poškození cizí věci, nepřekažení trestného činu, padělání a vystavení nepravdivé lékařské zprávy, posudku a nálezu apod.). Některé z nich by ani po novele trestního zákoníku provedeného zákonem č. 333/2020 Sb. nebyly trestnými činy (z důvodu změny hranice výše škody).

Kontrolé byl podroben vždy obsah úředního záznamu (žádosti o provedení identifikačních úkonů) u každého případu zvlášť a další jeho specifika. Jednalo se o následující případy:

- 1) trestný čin zkrácení daně a poplatku nebo jiné povinné platby podle § 240 odst. 1 TZ,
- 2) trestný čin neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby podle § 241 odst. 1 TZ,
- 3) trestný čin neoprávněné podnikání podle § 251 odst. 1, odst. 2 písm. b) TZ,
- 4) trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 TZ,
- 5) trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 TZ,

- 6) trestný čin neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 odst. 1 TZ,
- 7) trestný čin poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 TZ,
- 8) trestný čin zpronevěra podle § 206 odst. 1 TZ,
- 9) trestný čin krádež podle § 205 odst. 1 písm. a) TZ,
- 10) trestný čin poškození cizí věci podle § 228 odst. 2 TZ,
- 11) trestný čin výtržnictví podle § 358 odst. 1 TZ,
- 12) trestný čin poškození cizí věci podle § 228 odst. 2 TZ,
- 13) trestný čin zatajení věci podle § 219 odst. 1 TZ,
- 14) trestný čin podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 odst. 1, odst. 3 písm. a) TZ,
- 15) trestný čin nebezpečné vyhrožování podle § 353 odst. 1 TZ,
- 16) trestný čin šíření poplašné zprávy podle § 357 odst. 1, odst. 2 TZ,
- 17) trestný čin zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 1 TZ,
- 18) trestný čin krádež podle § 205 odst. 1, odst. 3 TZ,
- 19) trestný čin padělání a vystavení nepravdivé lékařské zprávy, posudku a nálezu podle § 350 odst. 1 TZ,
- 20) trestný čin zneužití dítěte k výrobě pornografie podle § 193 odst. 1 TZ,
- 21) trestný čin týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1, odst. 2 písm. c) TZ,
- 22) trestný čin neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 odst. 1 TZ,
- 23) trestný čin poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení podle § 276 odst. 1 TZ,
- 24) trestný čin nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. c) TZ,
- 25) trestný čin křivá výpověď a nepravdivý znalecký posudek podle § 346 odst. 2 písm. a) TZ.

Z uvedeného vzorku 25 případů bylo zjištěno, že celkem ve 23 případech správní orgán provedl u osoby obviněné nebo podezřelé veškeré identifikační úkony, aniž by bylo patrné, proč tak činí a jakou úvahou se řídí.²⁰⁵ Ve zbylých 2 případech byly provedeny veškeré identifikační úkony vyjma

---

²⁰⁵ Přílohu č. 8 této práce tvoří vyplněná anonymizovaná žádost o provedení identifikačních úkonů. Totožný obsah žádostí (úředních záznamů ve smyslu § 65 odst. 4 ZOPČR) je rovněž u výše uvedených případů č. 1-3, 5-24.

odebrání biologických vzorků (DNA).²⁰⁶ V těchto dvou případech se jednalo o trestné činy křivá výpověď a ohrožení pod vlivem návykové látky. Důvody, pro které nebyl proveden i odběr biologického materiálu, nejsou zřejmé, ale je dedukovat s ohledem na povahu a závažnost trestného činu.

Lze tedy usuzovat na to, že ve vybraných případech bylo oprávnění k získávání osobních údajů prováděno bezhlavě, automaticky a bez nutnosti individualizace konkrétního případu. Svědčí pro to ostatně i absolutně totožné vyplňování příslušné písemnosti.

Podstatným problémem z hlediska kvality celkového posouzení však byla nemožnost zjistit, zda, případně jak, jsou konkrétní osobní údaje získané postupem podle § 65 odst. 1 písm. a) ZOPČR dále zpracovávány. Příslušná žádost o poskytnutí informace podle zákona 106 byla odmítnuta²⁰⁷ a nebylo tak možné porovnat, zda stále dochází ke zpracování těchto osobních údajů v jednotlivých vybraných případech. Autor nemá jinou možnost, jak se k uvedeným datům dostat. Přitom se přímo nabízí z pohledu dalšího zpracování osobních údajů provést kontrolu zejména u těch případů, kde byla věc skončena z důvodů odložení podle § 159a odst. 1 písm. a) TR nebo § 159 odst. 5 TR.

---

²⁰⁶ Přílohu č. 9 této práce tvoří vyplněná anonymizovaná žádost o provedení identifikačních úkonů týkající se případů pod body č. 4 a 25.

²⁰⁷ Žádost o poskytnutí informace vedena pod sp. zn. PPR-24963/ČJ-2021-990810; rozhodnutí o odmítnutí vedeno pod č. j. PPR-24963-5/ČJ-2021-990810. Povinným subjektem bylo Policejní prezidium České republiky. Žadatel nevyužil opravných prostředků podle SR.

Závěr

Ve své diplomové práci jsem se zaměřil na činnost policie při výkonu oprávnění směřující k získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace podle § 65 ZOPČR a s ním spojeného dalšího zpracování takto získaných osobních údajů, včetně jejich ochrany. Práce představuje základní vhled do problematiky práce s informací u policie za využívání konkrétního oprávnění. Jedná se o oprávnění, které je policií, resp. jednotlivými policisty využíváno prakticky dennodenně. Z tohoto důvodu dle mého názoru hrozí riziko automatického výkonu oprávnění a s tím spojeného paušálního přístupu nejen při provádění identifikačních úkonů, ale také v případě dalšího zpracování osobních údajů. Je zřejmé, že uvedená problematika představuje citelný zásah do soukromí jednotlivce, hlavně tedy do práva na informační sebeurčení. Připomínám však, že v mnohých případech je takový zásah legitimní, ospravedlnitelný veřejným zájmem na ochraně společnosti před pácháním trestné činnosti. Připouštím, že existují (a budou existovat) i případy, kdy legitimita takového zásahu může být a bude (zdrárně) zpochybňována.

V úvodní kapitole diplomové práce jsem se zabýval porovnáním právních úprav sousedních zemí, členských států EU, na úseku ochrany osobních údajů. Oblast ochrany osobních údajů obsažená v právních řádech jednotlivých komparovaných členských států EU je po přijetí právních aktů EU, konkrétně GDPR a směrnice 2016/680, fakticky na totožné úrovni. V případech právní úpravy týkající se výkonu činnosti policie v dané problematice můžeme říci, že ani zde nejsou shledány takové rozdíly, které by mohly vést k úvahám o případné extrémní rozdílnosti. Vyjadřuji nesouhlas s kritikou, která se snaží na tuzemskou právní úpravu pro její údajnou nedostatečnost oproti jiným zahraničním úpravám. Výše uvedená evropská právní úprava klade mimo jiné důraz na stanovení přiměřených lhůt pro výmaz shromážděných osobních údajů a vymezení pravidel pro zpracování zvláštních kategorií osobních údajů. Přesné a přiměřené časové určení výmazu osobních údajů v konkrétních případech by zcela nepochybně podpořilo právní jistotu subjektu údajů, nicméně na druhé straně by mohlo docházet k narušení rovnováhy s ohledem na plnění zákonných povinností ze strany policie. Pro účely samotného zpracování a (eventuální) likvidace osobních údajů se tedy jeví za vhodnější z pohledu vnitrostátní právní úpravy zachovat současnou právní úpravu a individuálně

posuzovat jednotlivé případy s ohledem na jejich nezbytnost, tj. posuzovat je pohledem věcné potřeby.

V další kapitole je přiblížen institut sběru osobních údajů, správně řečeno získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace, a na něj navazující jejich další zpracování, potažmo likvidace. Autor postupoval od obecného ke zvláštnímu – nejprve byl vymezen výkon příslušného oprávnění z pohledu nauky správního práva, poskytnut náhled na smysl a účel obecné práce s informacemi u policie, a dále byla využita možnost porovnat předchozí právní úpravu uvedenou v pZOPČR se současnou. Paralela vyplývající z obou právních úprav je zřetelná, přičemž lze vysledovat i vývoj citovaného oprávnění jistě sledující proměny ve společnosti a vývoj trestné činnosti. Následně byl proveden bližší rozbor činnosti vykonavatele veřejné správy podle § 65 odst. 1–4 ZOPČR. Autor vyjadřuje nesouhlas s názorem, že pojem *identifikační úkony* není zákonu o policii znám.²⁰⁸ Vymezení identifikačních úkonů pro potřeby policie názoru autora přesné, dostatečně obecné a srozumitelné, a nemělo by tedy činit problém takové úkony definovat a chápat jejich smysl a účel v kontextu problematiky. Z taxativního vymezení okruhu subjektů, vůči kterým směřuje výkon oprávnění, se blíže zaměřuji na osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu a osoby, kterým bylo sděleno podezření z takového trestného činu. Autor zaujal dvojí možný výklad sběru informací, respektive primární podmínku spočívající v úmyslné formě zavinění, u osoby, které bylo sděleno podezření ze spáchání trestného činu. Porovnáním relativně totožné, avšak jasněji a srozumitelněji stanovené právní úpravy v oblasti sběru osobních údajů pro účely budoucí identifikace, konkrétně § 11a zákona o VP a § 34 zákona o GIBS, je zřejmé, že v případě „osoby podezřelé“ ze spáchání *takového* trestného činu má zákon na mysli rovněž podmínku úmyslného trestného činu. Je důležité zmínit, že právní úprava § 65 odst. 1 ZOPČR je právní úpravou v oblasti veřejné správy. Úkony vykonávané podle takové právní úpravy tedy spadají do působnosti veřejné správy. Policie v daném případě vystupuje jako správní orgán podle části čtvrté SŘ. Takový závěr je důležitý nejen pro vlastní činnost policie, ale zejména pro závěr o případné ochraně proti zásahům orgánů veřejné moci, zásahům správních orgánů, do veřejných subjektivních práv adresátů právních norem. Ve světle uvedeného

---

²⁰⁸ MATZNER, J. In: GRIVNA, T., ŠIMÁNOVÁ, H. (ed.) *Přípravné řízení dnes a zítra: sborník příspěvků z konference pořádané UOČR a FPR ZČU dne 20. června 2019*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. s. 216-217.

se vůči takovýmto zásahům poskytuje soudní ochrana podle § 82 a násl. SŘS. Správní a soudní praxe v případě užití předmětného oprávnění dospívají k závěru, za nutnou podmínku je považována úmyslná trestná činnost. Nelze však bez dalšího říci, že podmínka úmyslné formy zavinění sama o sobě postačí a není nutné zvažovat i kritéria další. Jedná se zejména o kritérium přiměřenosti úkonu zvažovaného policistou v každém jednotlivém případě a kritérium povahy a závažnosti trestného činu.

Další zpracování osobních údajů získaných postupem podle § 65 odst. 1 ZOPČR vychází z toho, zda jsou takové osobní údaje nezbytné za účelem předcházení, vyhledávání a odhalování trestné činnosti, stíhání trestných činů, zajišťování bezpečnosti České republiky nebo zajišťování veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti, včetně pátrání po osobách a věcech. Pojem nezbytnosti jako neurčitý právní pojem musí být v každém jednotlivém případě nejprve vyložen a až následně aplikován na každý jednotlivý případ. Opět je zřejmý přístup správní a soudní praxe k výkladu předmětné právní úpravy. Z jednotlivých uvedených soudních rozhodnutí vyplývá, že není možné zpracovávat osobní údaje paušálně pouze s ohledem na úmyslnou formu zavinění a nebrat v potaz další skutečnosti, jako například povahu a závažnost trestného činu, formu rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení, který se řízení končí apod.

Autor práce je policistou služebně činným u útvaru policie zřízeného v rámci Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy. Domnívá se, že zásadní roli při provádění identifikačních úkonů a dalším zpracování osobních údajů hraje služební předpis, konkrétně Pokyn č. 275/2016. Pochybnosti má přitom autor zejména vůči čl. 3 písm. b) daného Pokynu, který *de iure* stanoví povinnost policii (správnímu orgánu) provést bez dalšího veškeré identifikační úkony vůči taxativně vymezenému okruhu subjektů. Rozpor s právní úpravou je očividný, proto autor nechápe, proč přes veškeré apely – soudní i ryze služební²⁰⁹ - nebyla interní normativní instrukce uvedena do souladu se zákonem. Přitom uvedené znamená pro aplikační praxi podstatný problém. Policista je totiž za uvedených okolností povinen provést veškeré identifikační úkony bez dalšího nejen v případech, které snesou zákonná měřítká, ale taktéž i v případech byť formálně zákonných (*je-li dodržena podmínka*

---

²⁰⁹ Srov. Přílohu č. 6 této diplomové práce.

spočívající v úmyslné forma zavinění), avšak – materiálně nahlíženo – „malicherných“, bagatelních a nezávažných. Namísto toho, aby došlo k očekávané změně, argumentuje Policejní prezidium České republiky ve věci způsobem,²¹⁰ který dle názoru autora postrádá oporu v zákoně i v práci vymezené judikatuře. I kdyby se policista teoreticky rozhodoval dle svého nejlepšího vědomí a svědomí a posuzoval každý případ individuálně, tedy volil by mezi tím, jaký konkrétní identifikační úkon v konkrétním případě vůči konkrétní osobě užije, takové rozhodování bude ve finále vždy špatné. Buď provede všechny identifikační úkony, tj. jeho postup bude vycházet čistě ze služebního předpisu a jako takový tedy bude s velkou pravděpodobností v rozporu s § 11 písm. c) a § 65 odst. 1 písm. a) ZOPČR, anebo se rozhodne jinak a v rozporu se služebním předpisem zvolí například jenom jednu konkrétní formu identifikačního úkonu. Takové veškeré rozhodování se děje pod hrozbou možného spáchání disciplinárního deliktu policistou ve smyslu § 50 odst. 1 ZOSP. Uvedená hrozba a striktní dodržování služebního předpisu (*poznámka autora: Zbývá policistovi něco jiného?*) bez dalšího jednoznačně mohou vést k úvahám o tom, že policie skutečně provádí identifikační úkony bezhlavě v každém případě úmyslného trestného činu, resp. u osob obviněných či osob, kterým bylo sděleno podezření z úmyslného trestného činu, a její postup směřuje k plošnému shromažďování osobních údajů. Nelze jednoznačně říci, že takový závěr vyplývá i z provedené analýzy informací o provedených identifikačních úkonech za rok 2019. Autor však připouští, že se jedná o určité vodítko a varovný ukazatel, který na výše uvedené velmi zřetelně poukazuje. Jako za „beckettovské Čekání na Godota“ může být označeno „taktické vyčkávání“ na projednání věci vedené u Ústavního soudu pod sp. zn. Pl. ÚS 7/18. Minimálně případná změna příslušné interní úpravy měla proběhnout již dávno, její oddalování není ničím jiným než pohrdáním a neúctou k soudní moci a jednotlivci jako takovému. Autor si v této souvislosti vypůjčil slova bývalého předsedy Nejvyššího správního soudu JUDr. Josefa Baxy: „*Konfrontace s tím, že veřejná správa nějak postupuje, že vydá nějaké rozhodnutí a někdo se bude ptát, jaké k tomu má důvody, proč bylo takhle rozhodnuto a nebylo rozhodnuto jinak – a když v té zobecněné veřejné diskusi obstojí, tak to je součástí důvěryhodnosti*

---

²¹⁰ Příloha č. 7 této práce.

*veřejné správy jako představitele veřejné moci.*²¹¹

Ona důvěryhodnost pravděpodobně v tomto případě neobstojí.

---

²¹¹ Seznamzpravy.cz. *Přiznání z vedení daňových úřadů: Prohráváme soudy. A není jich málo.* [online]. Publikováno 7. 3. 2021. [cit. 2021-4-12]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/priznani-z-vedeni-danovych-uradu-prohravame-soudy-a-neni-jich-malo-145473>

Resumé

In my diploma thesis I focused on the activities of the police in the exercise of authorization to obtain personal data for the purposes of future identification under § 65 ZOPČR and the associated further processing of personal data obtained in this way, including their protection. The work represents a basic insight into the issue of working with information at the police using a specific authorization. This is an authorization, which is the police, respectively used by individual police officers practically on a daily basis. For this reason, in my opinion, there is a risk of automatic exercise of authorization and the associated flat-rate access not only when performing identification operations, but also in the case of further processing of personal data. It is obvious that this issue represents a significant invasion of the privacy of the individual, especially the right to informational self-determination. I would point out, however, that in many cases such an intervention is legitimate, justified by the public interest in protecting society from crime. I admit that there are (and will be) cases where the legitimacy of such an intervention can and will be (successfully) questioned.

In the introductory chapter of the diploma thesis I dealt with the comparison of legal regulations of neighboring countries, EU member states, in the field of personal data protection. The area of personal data protection contained in the legal systems of the individual compared EU Member States is virtually at the same level after the adoption of EU legal acts, namely the GDPR and Directive 2016/680. In the cases of legal regulations concerning the performance of police activities in the given issue, we can say that even here there are no such differences that could lead to considerations of possible extreme differences. I express my disagreement with the criticism that is leveled at the domestic legislation for its alleged inadequacy compared to other foreign regulations. The above-mentioned European legislation emphasizes, inter alia, the setting of reasonable time limits for the erasure of personal data collected and the definition of rules for the processing of specific categories of personal data. Accurate and proportionate timing of the erasure of personal data in specific cases would undoubtedly support the legal certainty of the data subject, but on the other hand it could upset the balance with regard to the fulfillment of legal obligations by the police. For the purposes of the processing and (possible) destruction of personal data, it therefore seems more appropriate from the point of view of national legislation to maintain the current legislation and to

assess individual cases individually with regard to their necessity, ie to assess them from a material need.

The next chapter describes the institute of personal data collection, correctly speaking, the collection of personal data for the purposes of future identification, and their subsequent further processing, and thus liquidation. The author proceeded from general to special – first, the exercise of the relevant authority was defined from the point of view of administrative law, an overview of the meaning and purpose of general work with information at the police, and the opportunity to compare the previous legislation in the pZOPČR with the current one. The parallel resulting from both legal regulations is clear, and it is also possible to trace the development of the cited authorization, which certainly follows the changes in society and the development of criminal activity. Subsequently, a closer analysis of the activities of the public administration executor was performed in accordance with Section 65, Paragraphs 1–4 of the ZOPČR. The author disagrees with the opinion that the concept of identification acts is not known to the Police Act.²⁰⁸ The definition of identification acts for the needs of the police of the author's opinion is accurate, sufficiently general and comprehensible, and it should therefore not be a problem to define such acts and understand their meaning and purpose in the context of the issue. From the exhaustive definition of the range of entities against which the exercise of authorization is directed, I focus in more detail on persons accused of committing an intentional criminal offense and persons who have been informed of a suspicion of such a criminal offense. The author took a double possible interpretation of the collection of information, respectively the primary condition consisting in the intentional form of culpability, in the case of a person who was informed of a suspicion of committing a criminal offense. By comparing the relatively identical but clearer and more comprehensible legislation in the field of personal data collection for future identification purposes, namely § 11a of the VP Act and § 34 of the GIBS Act, it is clear that in the case of a "suspect" of such a crime. the law also means the condition of intentional crime. It is important to mention that the legal regulation of § 65 par. 1 ZOPČR is a legal regulation in the field of public administration. Acts performed under such legislation therefore fall within the competence of the public administration. In this case, the police act as an administrative body according to Part Four of the Code of Civil Procedure (SŘ). Such a conclusion is important not only for the police's own activities, but

especially for the conclusion on possible protection against interference by public authorities, interference by administrative authorities, and the public subjective rights of the addressees of legal norms. In the light of the above, judicial protection is provided against such interventions pursuant to Section 82 et seq. SŘS. Administrative and judicial practice, in the case of the use of the authorization in question, concludes that intentional criminal activity is considered a necessary condition. However, it cannot be said without further ado that the condition of intentional form of fault is sufficient in itself and it is not necessary to consider other criteria. In particular, it is a criterion of the adequacy of the act considered by the police officer in each individual case and a criterion of the nature and seriousness of the criminal offense.

Further processing of personal data obtained in accordance with § 65 par.1 ZOPČR whether such personal data are necessary for the purpose of preventing, searching for and detecting criminal activity, prosecuting criminal offenses, ensuring the security of the Czech Republic or ensuring public order and internal security, searching for persons and things. The concept of necessity as a vague legal concept must first be interpreted in each individual case and only then applied to each individual case. Again, the approach of administrative and judicial practice to the interpretation of the legislation in question is obvious. It follows from the individual court decisions that it is not possible to process personal data on a flat-rate basis only with regard to the intentional form of fault and not to take into account other facts, such as the nature and seriousness of the crime, the form of the decision of the prosecuting authority terminating.

The author of the thesis is a police officer working for the police department established within the Regional Police Directorate of the Capital City of Prague. He considers that the Staff Regulations, namely Instruction No. 275/2016, play a crucial role in the performance of identification operations and further processing of personal data. At the same time, the author has doubts especially about Art. 3 par b) of the given Instruction, which de jure stipulates the obligation of the police (administrative body) to perform without further all identification actions against an exhaustively defined circle of entities. The discrepancy with the legal regulation is obvious, therefore the author does not understand why, despite all appeals – judicial and purely official – the internal normative instruction was not brought into line with the law. At the same time, this represents a significant problem for

application practice. In these circumstances, the police officer is obliged to perform all identification procedures without further ado, not only in cases that meet the legal standards, but also in cases that are formally legal (if the condition of intentional fault is met), but – materially viewed - "petty", Trivial and insignificant. Instead of the expected change, the Police Presidium of the Czech Republic argues in a way that, in the author's opinion, lacks support in the law. Even if a police officer theoretically makes decisions to the best of his knowledge and conscience and assesses each case individually, ie he would choose between what specific identification act to use in a particular case against a particular person, such a decision will always be wrong in the end. Either he will perform all identification acts, ie his procedure will be based purely on the service regulation and as such will therefore with high probability be in conflict with § 11 letter. c) and § 65 par. 1 let. a) ZOPČR, or decides otherwise and, in contravention of the Staff Regulations, chooses, for example, only one specific form of identification act. Such all decision-making takes place under the threat of a possible commission of a disciplinary offense by a police officer within the meaning of Section 50, Paragraph 1 of the ZOSP. The mentioned threat and strict observance of the service regulation (note: is there anything else for the police officer?) Can unequivocally lead to considerations that the police actually perform identification operations headless in each case of an intentional criminal offense, resp. for persons accused or persons who have been informed of a suspicion of an intentional criminal offense, and its procedure is aimed at the widespread collection of personal data. It cannot be said unequivocally that such a conclusion also follows from the performed analysis of information on the performed identification actions for the year 2019. However, the author admits that this is a certain guide and warning sign, which points very clearly to the above. "Beckett's Waiting for Godot" can be described as "tactical waiting" for the hearing of a case before the Constitutional Court under file no. stamp Pl. ÚS 7/18. At least a possible change in the relevant internal legislation should have taken place a long time ago, its postponement is nothing more than contempt and disrespect for the judiciary and the individual as such. In this context, the author borrowed the words of the former President of the Supreme Administrative Court JUDr. Josef Baxa: „The confrontation with the fact that the public administration is somehow proceeding, issuing a decision and someone will ask what its reasons are for this decision and it was not decided otherwise – and if it stands up to that generalized public debate, it is part of the public's credibility. administration as a

representative of public authority.” That credibility is unlikely to stand up in this case.

Zdroje

Prameny

České

Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Ústavní zákon České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Sdělení č. 209/1992 Sb., Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících

Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 283/1991 Sb., zákon o Policii ČR, č. 283/1991 Dz

Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 273/2008 Sb., zákon o Policii ČR, č. 273/2008 Dz

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů

Zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů

Cizojazyčné

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů). Úř. věst. L 119

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV. Úř. věst. L 119

Zákon č. 171/1993 Z. z., zákon Národnej rady Slovenskej republiky o Policajnom zbore

Zákon č. 417/2002 Z. z., zákon o používaní analýzy deoxyribonukleovej kyseliny na identifikáciu osob

Zákon č. 122/2013 Z. z., o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 18/2018 Z. z., zákon o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r., o Policji (zákon ze dne 6. května 1990, o Policii)

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r., o ochronie danych osobowych (zákon ze dne 29. srpna 1997, o ochraně osobních údajů)

Ustawa z 10 maja 2018 r., o ochronie danych osobowych (zákon ze dne 10. května 2018, o ochraně osobních údajů)

Ustawa z 14 grudnia 2018 r., o ochronie danych osobowych przetwarzanych w zw. z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (zákon ze dne 14. prosince 2019, o ochraně osobních údajů zpracovávaných v souvislosti s prevencí a potíráním kriminality)

Federal Law Gazette I No. 165/1999, Bundesgesetz zum Schutz natürlicher Personen bei der Verarbeitung personenbezogener Daten Nr. 165/1999 (Federální zákon na ochranu fyzických osob při zpracování osobních údajů)

BGBI. Nr. 566/1991 idF BGBI. Nr. 662/1992, Bundesgesetz über die Organisation der Sicherheitsverwaltung und die Ausübung der Sicherheitspolizei (Federální zákon o organizaci bezpečnostní správy a výkonu bezpečnostní policie)

Bundesdatenschutzgesetz vom 30. Juni 2017 (BGBI. I S. 2097), das durch Artikel 10 des Gesetzes vom 23. Juni 2021 (BGBI. I S. 1858) geändert worden ist. (Federální zákon o ochraně osobních údajů)

Bundespolizeigesetz vom 19. Oktober 1994 (BGBI. I S. 2978, 2979), das zuletzt durch Artikel 8 des Gesetzes vom 23. Juni 2021 (BGBI. I S. 1982) geändert worden ist. (Zákon o federální policii)

Bundeskriminalamtgesetz vom 1. Juni 2017 (BGBI. I S. 1354; 2019 I S. 400), das zuletzt durch Artikel 2 des Gesetzes vom 25. Juni 2021 (BGBI. I S. 2099) geändert worden ist. (Zákon o federálním úřadu kriminální policie a spolupráci mezi federací a spolkovými zeměmi v záležitostech kriminální policie)

Polizeigesetz vom 6. Oktober 2020 (Zákon o policii spolkové země Bádensko-Württembersko)

Literatura

Česká

GRIVNA, Tomáš, ŠIMÁNOVÁ, Hana (ed.). *Přípravné řízení dnes a zítra: sborník příspěvků z konference pořádané UOČR a FPR ZČU dne 20. června 2019*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. 352 s. ISBN 978-80-7380-787-0

HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání, Praha: C.H. Beck, 2016. Beckovy právnické učebnice, 599 s. ISBN: 978-80-7179-254-3

JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 7. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. 1000 s. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-380-3

JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo procesní*. 5. vydání. Praha: Leges, 2018. 864 s. ISBN 978-80-7502-278-3

JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára, BOHADLO, David. *Správní řád. Komentář*. 6. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019. Beckovy texty zákonů s komentářem. 1047 s. ISBN: 978-80-7400-157-4

KOPECKÝ, Martin. *Správní právo: obecná část*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2019. Beckovy právnické učebnice. 536 s. ISBN 978-80-7400-727-9

STRAUS, Jiří. a kol. *Kriminalistická technika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 431 s. ISBN 978-80-7380-052-9

ŠKODA, Jindřich, VAVERA, František, ŠMERDA, Radek. *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. 397 s. ISBN 978-80-7380-160-1

ŠKODA, Jindřich, VAVERA, František, ŠMERDA, Radek. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 479 s. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7380-447-3

VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. 483 s. ISBN 978-80-7400-543-5

VLACHOVÁ, Barbora, MAISNER, Martin. *Zákon o zpracování osobních údajů: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2019. Beckovy komentáře. 163 s. ISBN 978-80-7400-760-6

Odborné články

HLAVÁČEK, Jan. *Národní databáze DNA – pohled z druhé strany*. Trestněprávní revue 4/2004. s. 112

JAMBOROVÁ, Kateřina, ŠMÍD, Michal. *K právní úpravě zpracování DNA policií*. Právní rozhledy 23-24/2016. s. 841

LAUPY, Milan. *Forenzní genetická analýza DNA a její význam při dokazování*. Bulletin advokacie 4/2002. s. 48

MARTONÍK, Juraj. *Ještě k právní úpravě zpracování DNA*. Právní rozhledy 7/2017. s. 256

MATES, Pavel. *K některým otázkám ochrany soukromí ve správním právu*. Právní rozhledy. 8/2002. s. 367

NOVÝ, Dalibor. *Právní záruky a prostředky ochrany před policejními zásahy*. Právní rádce. 10/2005. s. 39.

Poslanecká sněmovna: *Návrh skupiny poslanců na vydání zákona o ochraně práv osob při nakládání s genetickými vzorky a profily v souvislosti s prováděním forenzní analýzy DNA (zákon o DNA)*. Právní rozhledy 2/2016. s. II

ŘEBŘINA, Jan. *Odběr a uchovávání DNA identifikačních údajů v Evropě a USA: Informační podklad č. 5. 189*. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky: Kancelář Poslanecké sněmovny [online]. Praha: Parlamentní institut. Publikováno březen 2003 [cit. 2021-7-26]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?lp=1>. ISSN 2533-4131

VANTUCH, Pavel. *Národní databáze DNA a odběr biologického materiálu obviněným*. Trestněprávní revue 1/2004. s. 1

VESELÁ, Hana. *Odebírání vzorků DNA, nakládání s nimi a následná identifikace osob: Srovnávací studie č. 5. 286*. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky: Kancelář Poslanecké sněmovny [online]. Praha: Parlamentní institut. Publikováno březen 2009 [cit. 2021-7-26]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=1&t=35>. ISSN 2533-413

VESMÍR: Přírodovědecký časopis Akademie věd České republik. *DNA v Poslanecké sněmovně*. 2011/12, Vesmír 90. Praha, 2011, str. 684. ISSN 0042-4544

VESMÍR: Přírodovědecký časopis Akademie věd České republiky. *Kde jsou uloženy naše genetické profily? A kdo je hlídá a používá? A kdo hlídá hlídače samé?* 2010/11, Vesmír 89. Praha, 2011, str. 659. ISSN 0042-4544

VOBOŘIL, Jan, FERJECKI, Vít. *DNA v policejní praxi: Analýza právní úpravy a praxe využívání DNA v sektoru policie*. Iuridicum Remedium [online]. Praha: Iuridicum Remedium, o. s. Publikováno 12. 12. 2014 [cit. 2021-4-27]. Dostupné z: <https://www.iure.org/d/15/942/vydali-jsme-unikatni-studii-o-vyuzivani-dna-v-policejni-praxi>

Úřad pro ochranu osobních údajů. *Informační bulletin 3/2006*. s. 12-14. [online]. Praha. Publikováno 2009-2021 [cit. 2021-4-11]. Dostupné z: https://www.uouu.cz/files/zpravodaj/bulletin_2006_03.pdf

Judikatura

Česká

Usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 11. 1993, sp. zn. II. ÚS 75/1993

Nález Ústavního soudu ze dne 18. 11. 2008, sp. zn. I. ÚS 1835/07

Nález Ústavního soudu ze dne 18. 2. 2010, sp. zn. I. ÚS 1849/08

Stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 30. 11. 2010, sp. zn. Pl. ÚS-st. 30/10

Usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 9. 2013, sp. zn. I. ÚS 2661/13

Usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 7. 2014, sp. zn. IV. ÚS 1202/14

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, sp. zn. 2 Aps 2/2004

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2005, sp. zn. 8 Aps 1/2005

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2009, sp. zn. 7 As 60/2007-63

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2009, sp. zn. 3 Aps 8/2009

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 11. 2009, sp. zn. 6 As 34/2009

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2014, sp. zn. 4 As 168/2013

Usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2014, sp. zn. Nad 224/2014

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2015, sp. zn. 9 As 168/2015

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2017, sp. zn. 8 As 134/2016

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 12. 2017, sp. zn. 1 As 13/2017

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2018, sp. zn. 3 As 335/2017

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020 sp. zn. 7 As 389/2019

Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2020, sp. zn. Nad 22/2020

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2020, sp. zn. 2 As 164/2019

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2003, sp. zn. 29 Ca 163/2003

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 9. 2013, sp. zn. 10 A 30/2010

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 5. 11. 2015, sp. zn. 48 A 57/2015-63

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 4. 2016, sp. zn. 3 A 86/2013

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 14. 12. 2016,
sp. zn. 10 A 21/2016

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. 9. 2017, sp. zn. 31 A 122/2017

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 5. 2019, sp. zn. 6 A 88/2018

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 21. 6. 2019, sp. zn. 3 A 37/2019

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24. 6. 2019, sp. zn. 5 A 38/2019

Cizojazyčná

S. a Marper proti Spojenému království, č. 30562/04 a 30566/04,
rozsudek velkého senátu ze dne 4. 12. 2008

Rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. G 76/12-7 ze dne 12. března 2013

Jiné zdroje

Kvalifikační práce

KOŽINA, Jiří. *Právní a kriminalistické aspekty identifikačních analýz DNA*. Praha, 2016. Rigorózní práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta.

Služební předpisy

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 88/2002 ze dne 29. 5. 2002, k naplňování,
provozování a využívání Národní databáze DNA

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 67/2009 ze dne 19. 5. 2009, o
identifikačních úkonech a provozování zkušebního provozu informačního systému
FODAGEN

Pokyn policejního prezidenta č. 250/2013 ze dne 3. 12. 2013, o identifikačních úkonech

Pokyn policejního prezidenta č. 250/2014 ze dne 2. 12. 2014, o identifikačních úkonech

Pokyn policejního prezidenta č. 275/2016 ze dne 15. 12. 2016, o identifikačních úkonech

Jiné

Doporučení Rady Evropy č. r (92) 1 Výboru ministrů členským státům o využívání analýzy deoxyribonukleové kyseliny (DNA) v rámci systému trestní justice

Internetové zdroje

Veřejný ochránce práv. *Souhrnná zpráva o činnosti veřejného ochránce práv za rok 2007*. [online]. s. 53. Publikováno 1. 1. 2010 [cit.2021-4-2]. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/dokument/2010/Souhrnna_zprava_VOP_2007.pdf

Veřejný ochránce práv. *Zpráva o šetření ve věci postupu Policie ČR při odběru biologických vzorků odsouzeným a obviněným. Sp. zn.: 3181/2007/VOP*. [online] Publikováno 2007. [cit.2021-4-2]. Dostupné z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/1844> nebo <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/1846>

Akademie věd České republiky. Ústav pro jazyk český. *Internetová jazyková příručka (IJP)*. [online]. Publikováno 2008–2020. [cit. 2021-4-7]. Dostupné z: <https://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=nezbytn%C3%BD>

Novinky.cz. *Velké případy české kriminalistiky: Nechtěl do vězení, tak vraždil*. [online]. Publikováno 22. 7. 2018. [cit. 2021-4-8]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/velke-pripady-ceske-kriminalistiky-nechtel-do-vezeni-tak-vrazdil-276608>

Novinky.cz. *Recidivista uškrtil v Olomouci majitelku domu, do něhož se vloupal*. [online]. Publikováno 30. 7. 2021. [cit. 2021-4-8]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/recidivista-uskrtil-v-olomouci-majitelku-domu-do-nehoz-se-vloupal-40367700>

Ústavní soud. *Projednávané plenární věci Pl. ÚS 7/18*. [online]. Publikováno 30. 7. 2021. [cit. 2021-4-8]. Dostupné z: https://www.usoud.cz/projednavane-plenarni-veci?tx_odroom%5Bdetail%5D=2577&cHash=02057eae71001a7e70903c3162b3f864

Úřad pro ochranu osobních údajů. *Průřezové oblasti zpracování osobních údajů*. [online]. Publikováno 23. 9. 2019. [cit. 2021-4-11]. Dostupné z: https://www.uouu.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=200144&id_ktg=1267&n=prurezove%2Doblasti%2Dzpracovani%2Dosobnich%2Dudaju

Úřad pro ochranu osobních údajů. *Policejní databáze*. [online]. Publikováno 13. 12. 2013. [cit. 2021-4-11]. Dostupné z: https://www.uouu.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=200144&id=6206&n=policejni%2Ddatabaze%2Ddna

Policie České republiky. *Statistické přehledy kriminality za rok 2020*. [online]. Publikováno 2020. [cit. 2021-4-12]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2020.aspx>

Seznamzpravy.cz. *Přiznání z vedení daňových úřadů: Prohráváme soudy. A není jich málo*. [online]. Publikováno 7. 3. 2021. [cit. 2021-4-12]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/priznani-z-vedeni-danovych-uradu-prohravame-soudy-a-neni-jich-malo-145473>

Přílohy

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Předvolání k provedení identifikačních úkonů (anonymizováno)

Příloha č. 2 – Vzor Žádosti o provedení identifikačních úkonů

Příloha č. 3 – Předvolání k provedení identifikačních úkonů (anonymizováno)

Příloha č. 4 – Předvolání k provedení identifikačních úkonů (anonymizováno)

Příloha č. 5 – Předvolání k provedení identifikačních úkonů (anonymizováno)

Příloha č. 6 – Zjištění systémových nedostatků – nesoulad § 65 odst. 1 písm. a) ZOPČR a čl. 3 písm. b) PPP č. 275/2016 (anonymizováno)

Příloha č. 7 – Sdělení Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky k nesouladu § 65 odst. 1 písm. a) ZOPČR a čl. 3 písm. b) PPP č. 275/2016 (anonymizováno)

Příloha č. 8 – Žádost o provedení identifikačních úkonů (anonymizováno)

Příloha č. 9 – Žádost o provedení identifikačních úkonů (anonymizováno)

Příloha č. 1 – Předvolání k provedení identifikačních úkonů (anonymizováno)¹

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Městské ředitelství policie Ostrava

Č. j. KRPT-

Ostrava 28. srpna 2019
Počet stran: 2

Předvolání k provedení identifikačních úkonů podle § 65 zákona č. 273/2008 Sb.

Podle § 59 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád Vás p ř e d v o l á v á m k získání osobních údajů pro účely budoucí identifikace podle § 65 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, tj.

- a) snímat daktyloskopické otisky,
- b) zjišťovat tělesné znaky,
- c) provádět měření těla,
- d) pořizovat obrazové, zvukové a jiné záznamy a
- e) odebrat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení,

na den [REDAKCE] v [REDAKCE] hodin

(kam): **oddělení obecné kriminality,**

700 30 Ostrava

Ve věci:

S sebou vezměte občanský (nebo jiný jej nahrazující) průkaz a toto předvolání.

Nemůžete-li se dostavit ve stanovenou dobu, zavolejte na telefonní číslo **974 726 320**, abychom s Vámi mohli dohodnout jiný termín.

Poučení:

Podle § 59 správního řádu (per analogiam) správní orgán (dále jen "policista") předvolá osobu, jejíž osobní účast při úkonu v řízení je k provedení úkonu nutná. Předvolání musí být písemné a doručuje se do vlastních rukou s dostatečným, zpravidla nejméně pětidenním předstihem. Předvolaný je povinen dostavit se včas na určené místo; nemůže-li tak ze závažných důvodů učinit, je povinen bezodkladně se s uvedením důvodů policistovi omluvit. Jestliže se předvolaná osoba bez náležité omluvy nebo bez dostatečných důvodů na předvolání nedostaví, může policista vydat příkaz, aby byla předvedena (§ 60 správního řádu - per analogiam). Policista může ve smyslu § 62 správního řádu (per analogiam) svým usnesením takové osobě uložit pořádkovou pokutu až do výše 50.000 Kč. Proti takovému usnesení je přípustné odvolání, které má odkladný účinek (§ 62 odst. 5 správního řádu).

Ve smyslu § 65 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky může policie při plnění svých úkolů pro účely budoucí identifikace provádět identifikační úkony u osob uvedených v odst. 1 písm. a) až d), a o provedených úkonech sepíše policista úřední záznam.

Podle § 112 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky zjišťování tělesných znaků a měření těla provádí policista nebo zaměstnanec stejného pohlaví nebo odborně způsobilý zdravotnický pracovník. Odběr biologického vzorku, který je spojen se zásahem do tělesné integrity, provádí na žádost policisty pouze odborně způsobilý zdravotnický pracovník. Odběr biologických vzorků se provádí způsobem, který neohrozí zdraví lidí. Podle § 114 tohoto zákona je každý povinen bez zbytečného odkladu a bezplatně uposlechnout výzvy anebo pokynu nebo vyhovět žádostí policie nebo policisty; to neplatí, pokud tento zákon nebo jiný právní předpis stanoví jinak.

Na základě ustanovení § 38g odst. 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, je daňové přiznání povinen podat poplatník, který měl souběžně v kalendářním měsíci více příjmů ze závislé činnosti dle § 6 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Potvrzení o zdanitelných příjmech za svědečné Vám vystaví mzdová účtárna, která vyplátla svědečné.

Nárok nemá ten, kdo se dostavil jen ve vlastním zájmu nebo pro své protiprávní jednání.

por. Mgr.
komisar

¹ Předvolání k provedení identifikačních úkonů. Informace poskytnutá podle zákona 106 pod č. j. KRPT-60663-1/ČJ-2021-0700PI v anonymizované podobě. Povinný subjekt Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje.

Příloha č. 2 – Vzor Žádosti o provedení identifikačních úkonů^{II}

Název (adresa) útvaru (organizačního článku)

Č. j. ....

Místo a datum vzniku

Počet listů:

ŽÁDOST O PROVEDENÍ IDENTIFIKAČNÍCH ÚKONŮ

Žádám o provedení identifikačních úkonů u osoby:

Jméno¹⁾ .....

Příjmení¹⁾ .....

Rodné příjmení .....

Datum narození ..... Koncovka rodného čísla ..... Pohlaví .....

Země narození .....

Státní příslušnost .....

Státní příslušnost (další) .....

Přezdívky²⁾ .....

Typ a číslo průkazu totožnosti .....

Adresa trvalého pobytu .....

POŽADOVANÝ IDENTIFIKAČNÍ ÚKON³⁾

popis	
kriminalistické fotografie	
daktyloskopické otisky	
odběr biologického materiálu (ústní stěr)	
jiný odběr biologického materiálu:	

KÓD OSOBY⁴⁾

--

Osoba byla poučena podle

a) § 63 odst. 5 zákona č. 273/2008 Sb.

b) § 65 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb.

c) § 114 odst. 4 zákona č. 141/1961 Sb.

ANO⁵⁾ – NE⁵⁾

ANO⁵⁾ – NE⁵⁾

ANO⁵⁾ – NE⁵⁾

Osoba prohlašuje, že se provedení identifikačních úkonů dobrovolně **PODROBÍ⁵⁾ – NEPODROBÍ⁵⁾**.

Osoba NETRPÍ⁵⁾ – TRPÍ⁵⁾ nakažlivou nemocí.....

Další sdělení pro specialistu .....

.....

1) Vyplňte všechna jména a příjmení.

2) Nevyplňujte u eliminačních osob.

3) Identifikační úkony, které požadujete provést, označte křížkem.

4) Uveďte odpovídající kód osoby, u níž požadujete provedení identifikačních úkonů.

5) Nehodící se škrtněte.

^{II} Žádost o provedení identifikačních úkonů. Příloha č. 6 Pokynu policejního prezidenta č. 275/2016, o identifikačních úkonech. Informace poskytnutá podle zákona 106 pod č. j. PPR-9652-3/ČJ-2021-990810. Povinný subjekt Policejní prezidium České republiky.

ZA PŘÍSLUŠNÝ ÚTVAR:

.....

.....
Hodnostní označení, titul, jméno a příjmení, OEČ.....
Podpis**SPECIALISTA:**Osoba se PODROBILA⁵⁾ – NEPODROBILA⁵⁾ provedení požadovaných identifikačních úkonů.

o popis	provedeno ⁵⁾ – neprovedeno ⁵⁾
o kriminalistické fotografie	provedeno ⁵⁾ – neprovedeno ⁵⁾
o daktyloskopické otisky	provedeno ⁵⁾ – neprovedeno ⁵⁾
o odběr biologického materiálu (ústní stěr)	provedeno ⁵⁾ – neprovedeno ⁵⁾
o jiný odběr biologického materiálu	provedeno ⁵⁾ – neprovedeno ⁵⁾

Další sdělení specialisty.....

.....

.....
Hodnostní označení, titul, jméno a příjmení, OEČ.....
Služební zařazení

Dne: .....

.....
Podpis**Kód osoby, u níž příslušný útvar žádá provedení identifikačních úkonů:**

- A1 osoba, u níž je provedení identifikačního úkonu nutné k objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán úmyslný trestný čin (§ 158 odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb.)
- A2 osoba, u níž je provedení identifikačního úkonu nutné k objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin z nedbalosti (§ 158 odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb.)
- B1 osoba, která byla obviněna ze spáchání úmyslného trestného činu (§ 65 odst. 1 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb.)
- B2 osoba, které bylo sděleno podezření ze spáchání úmyslného trestného činu (§ 65 odst. 1 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb.)
- B3 osoba, která se nachází ve výkonu trestu odnětí svobody za spáchání úmyslného trestného činu (§ 65 odst. 1 písm. b) zákona č. 273/2008 Sb.)
- B4 osoba, již bylo uloženo ochranné léčení nebo zabezpečovací detence (§ 65 odst. 1 písm. c) zákona č. 273/2008 Sb.)
- B5 osoba nalezená, po níž bylo vyhlášeno pátrání a jejíž svéprávnost je omezena (§ 65 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb.)
- C osoba, která odmítla nebo nemůže prokázat svoji totožnost (§ 63 odst. 4 zákona č. 273/2008 Sb.)
- D1 eliminační osoba – osoba, která se v době spáchání trestného činu nebo bezprostředně před jeho spácháním nebo po něm pohybovala na místě činu, kde mohla zanechat stopy (na základě jejího souhlasu)
- D2 eliminační osoba – osoba biologicky příbuzná s hledanou nebo pohřešovanou osobou, nebo osoba, podle níž lze určit biologickou příbuznost (na základě jejího souhlasu)
- D3 eliminační osoba – osoba, která se za účelem zjištění pachatele trestného činu podrobuje plošnému screeningu (na základě jejího souhlasu)
- D4 eliminační osoba – osoba pravděpodobně biologicky příbuzná s mrtvolou neznámé totožnosti nebo s osobou neznámé totožnosti, nebo osoba, podle níž lze určit biologickou příbuznost (na základě jejího souhlasu)
- E osoba, o níž je policii známo, že její totožnost byla zneužita jinou osobou, a která z důvodu předejití dalšímu zneužití své totožnosti projevila zájem podrobit se provedení identifikačních úkonů (na základě jejího souhlasu)

**Příloha č. 3 – Předvolání k provedení identifikačních úkonů
(anonymizováno)^{III}**

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Středočeského kraje
Služba kriminální policie a vyšetřování
Odbor hospodářské kriminality

Č. j. KRPS-:

Praha 5 Zbraslav
27. května 2015
Počet stran: 1

nar. [redacted]
[redacted]
[redacted]

[redacted] - Provedení identifikačních úkonů

Vážený pane [redacted]
dostavte se dne **10.6.2015 v 9:00 hod.** na výše uvedenou adresu zdejší součástí za účelem
provedení identifikačních úkonů s Vaší osobou.

kpt. Bc.
vrchní komisař

výtisk/kopie žádost podle zákona č. 106/1999 Sb.
vyhotovil 24.03.2021 23:01 mjr.

^{III} Předvolání k provedení identifikačních úkonů. . Informace poskytnutá podle zákona 106 pod č. j. KRPS-64892-1/ČJ-2021-0100AP-106 v anonymizované podobě. Povinný subjekt Krajské ředitelství policie Středočeského kraje.

**Příloha č. 4 – Předvolání k provedení identifikačních úkonů
(anonymizováno)^{IV}**

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje
Územní odbor Jindřichův Hradec

Č. j. KRPC-

Dačice 3. února 2016

Počet stran: 3

**Předvolání
k provedení identifikačních úkonů
podle § 65 zákona č. 273/2008 Sb.**

trvale bytem
dresa pro doručování dtto trvalý pobyt

Podle § 59 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád Vás p ř e d v o l á v á m k získání osobních údajů pro účely budoucí identifikace podle § 65 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, tj.

- a) snímat daktyloskopické otisky,
- b) zjišťovat tělesné znaky,
- c) provádět měření těla,
- d) pořizovat obrazové, zvukové a jiné záznamy a
- e) odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení,

na děl

(kam): **Policie ČR, Územní odbor Jindřichův Hradec, Odbor obecné kriminality, Skupina kriminalistické techniky,**

Ve věci:

Ustanovení § 65 odst. 1 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o Policii“) umožňuje Policii České republiky při plnění svých úkolů pro účely budoucí identifikace snímat daktyloskopické otisky, zjišťovat tělesné znaky, provádět měření těla, pořizovat obrazové, zvukové a obdobné záznamy a odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení u osoby, které bylo sděleno podezření pro spáchání úmyslného trestného činu.

Sdělením podezření ze spáchání úmyslného trestného činu

trestního zákoníku byla naplněna podmínka k získání vašich osobních údajů pro účely budoucí identifikace dle ustanovení § 65 odst. 1 písm. a) zákona o Policii.

S sebou vezměte občanský (nebo jiný jej nahrazující) průkaz a toto předvolání.

Nemůžete-li se dostavit ve stanovenou dobu, zavolejte na telefonní číslo **974 233 711**, abychom s Vámi mohli dohodnout jiný termín.

^{IV} Předvolání k provedení identifikačních úkonů. Informace poskytnutá podle zákona 106 pod č. j. KRPC-31065-2/ČJ-2021-0200AP v anonymizované podobě. Povinný subjekt Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje.

**Příloha č. 5 – Předvolání k provedení identifikačních úkonů
(anonymizováno)^V**

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie kraje Vysočina
Územní odbor Jihlava

Č. j. KRPJ-

Jihlava 2. května 2017

Počet stran: 2

**Předvolání
k provedení identifikačních úkonů
podle § 65 zákona č. 273/2008 Sb.**

nar. trvale bytem
přechodně bytem

Podle § 59 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád Vás p ř e d v o l á v á m k získání osobních údajů pro účely budoucí identifikace podle § 65 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, tj.

- a) snímat daktyloskopické otisky,
- b) zjišťovat tělesné znaky,
- c) provádět měření těla,
- d) pořizovat obrazové, zvukové a jiné záznamy a
- e) odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení,

na den **19.05.2017 v 08:30** hodin

(kam): **Územní odbor Jihlava, Oddělení hospodářské kriminality,
587 24 Jihlava**

Ve věci:

POJISTNÁ UDÁLOST

S sebou vezměte občanský (nebo jiný jej nahrazující) průkaz a toto předvolání.

Nemůžete-li se dostavit ve stanovenou dobu, zavolejte na telefonní číslo **974 266 345**, abychom s Vámi mohli dohodnout jiný termín.

Poučení:

Podle § 59 správního řádu (per analogiam) správní orgán (dále jen „policista“) předvolá osobu, jejíž osobní účast při úkonu v řízení je k provedení úkonu nutná. Předvolání musí být písemné a doručuje se do vlastních rukou s dostatečným, zpravidla nejméně pětidenním předstihem. Předvolaný je povinen dostavit se včas na určené místo; nemůže-li tak ze závažných důvodů učinit, je povinen bezodkladně se s uvedením důvodů policistovi omluvit. Jestliže se předvolaná osoba bez náležité omluvy nebo bez dostatečných důvodů na předvolání nedostaví, může policista vydat příkaz, aby byla předvedena (§ 60 správního řádu – per analogiam). Policista může ve smyslu § 62 správního řádu (per analogiam) svým usnesením takové osobě uložit pořádkovou pokutu až do výše 50.000 Kč. Proti takovému usnesení je přípustné odvolání, které má odkladný účinek (§ 62 odst. 5 správního řádu).

Ve smyslu § 65 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky může policie při plnění svých úkolů pro účely budoucí identifikace provádět identifikační úkony u osob uvedených v odst. 1 písm. a) až d), a o provedených úkonech sepiše policista úřední záznam.

Podle § 112 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky zjišťování tělesných znaků a měření těla provádí policista nebo zaměstnanec stejného pohlaví nebo odborně způsobilý zdravotnický pracovník. Odběr biologického vzorku, který je spojen se zásahem do tělesné integrity, provádí na žádost policisty pouze odborně způsobilý zdravotnický pracovník. Odběr biologických vzorků se provádí způsobem, který neohroží zdraví lidí. Podle § 114 tohoto zákona je každý povinen bez zbytečného odkladu a bezplatně uposlechnout výzvy anebo pokyny nebo vyhovět žádosti policie nebo policisty; to neplatí, pokud tento zákon nebo jiný právní předpis stanoví jinak.

Na základě ustanovení § 38g odst. 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, je daňově příznámi povinen podat poplatník, který měl souběžně v kalendářním měsíci více příjmů ze závislé činnosti dle § 6 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Potvrzení o zdanitelných příjmech za svědecké Vám vystaví mzdová účetárna, která vyplatila svědecké.

Do areálů Policie ČR je zákaz vstupu se zbraní.

por.
komisař

^V Předvolání k provedení identifikačních úkonů. Informace poskytnutá podle zákona 106 pod č. j. KRPJ-28240-2/ČJ-2021-1600PI v anonymizované podobě. Povinný subjekt Krajské ředitelství policie kraje Vysočina.

Šetřením bylo zjištěno, že uvedený PPP č. 275/2016 nebyl k dnešnímu dni novelizován tak, aby byl v souladu nejen s výše uvedeným právním názorem senátu Nejvyššího správního soudu, ale zejména aby byl v souladu s ust. § 65 odst. 1 písm. a) zákona o policii. Totožná interní normativní právní úprava, která dle námi zastávaného právního názoru byla v rozporu s ust. § 65 odst. 1 písm. a) zákona o policii, byla zjištěna i v „předchůdcích“ PPP č. 275/2016, konkrétně v PPP č. 250/2014, PPP č. 250/2013 a zčásti i Z PPP č. 67/2009.

Vzhledem k tomu, že shora uvedený PPP č. 275/2016 je pro policisty právně závazný (s odkazem na ust. § 5 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, v platném a účinném znění), existuje zde tedy riziko neustále se opakujícího porušování zákona. Policista si na základě nyní platné a účinné právní úpravy musí vybrat mezi tím, zda poruší zákon o policii, či zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

Na základě shora uvedeného Vám tento podnět jakožto zpracovateli uvedeného PPP č. 275/2016 postupuji k přijetí vlastních opatření.

Vyřizuje: por. Mgr. Michal Diviš

plk. Mgr.
ředitel

**Příloha č. 7 - Sdělení Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování
Policejního prezidia České republiky k nesouladu § 65 odst. 1 písm. a) ZOPČR
a čl. 3 písm. b) PPP č. 275/2016 (anonymizováno)^{VII}**

Pomáhat a chránit

POLICEJNÍ PREZIDIUM ČR

úřad služby kriminální policie a vyšetřování

Č. j. PPR-

Praha 6. září 2018

Počet stran: 4

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Obvodní ředitelství policie Praha
plk. Mgr.
ředitel

Nesoulad ust. § 65 odst. 1 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a čl. 3 písm. b) Pokynu policejního prezidenta č. 275/2016, o identifikačních úkonech – sdělení K č. j.

Úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky (*dále jen „úřad“*) obdržel dne 22. srpna 2018 podnět komisaře skupiny vnitřní kontroly, Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, obvodního ředitelství policie Praha , [redacted] k přijetí vlastního opatření v souvislosti s rozporom ust. § 65 odst. 1 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (*dále jen „zákon o policii“*) a čl. 3 písm. b) Pokynu policejního prezidenta č. 275/2016, o identifikačních úkonech (*dále jen „pokyn č. 275/2016“*).

V rámci vyřizování stížnosti, kterou podal stěžovatel k obvodnímu ředitelství policie Praha a ve které si stěžuje na nezákonný postup při předvolání jeho osoby k provedení identifikačních úkonů dle ust. § 65 zákona o policii, upozornil komisař [redacted] s odkazem na rozhodovací činnost soudů a vlastní právní názor, na nesoulad zmíněných norem. Konkrétně cituje z rozsudku Nejvyššího správního soudu, vedený pod sp. zn. 3 As 335/2017 ze dne 19. dubna 2018, který ve svém odůvodnění uvádí, že zmíněný článek vnitřní směrnice „...překračuje meze zákona [konkrétně ustanovení § 65 odst. 1 písm. a) zákona o policii] tím, že stanovuje povinnost (nikoli toliko oprávnění) policejního orgánu vyžádat u všech osob obviněných i podezřelých ze spáchání úmyslného trestného činu všechny identifikační úkony. Z uvedeného důvodu je citovaný pokyn v rozporu se zákonem [...] Provádění identifikačních úkonů na základě výše uvedeného pokynu bez dalšího, považuje Nejvyšší správní soud za nezákonný zásah, neboť jde nad rámec (mimo meze) pravomoci, která byla žalovanému, jakožto správnímu orgánu, svěřena zákonem (srov. § 2 odst. 2 správního řádu a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Předmětný pokyn policejního prezidenta by tedy měl být

^{VII} *Žádost o provedení identifikačních úkonů.* Příloha č. 6 Pokynu policejního prezidenta č. 275/2016, o identifikačních úkonech. Informace poskytnutá podle zákona 106 pod č. j. PPR-9652-3/ČJ-2021-990810. Povinný subjekt Policejní prezidium České republiky. Zvýraznění podtržením provedeno autorem.

uveden do souladu s výše citovaným ustanovením zákona o policii tak, aby jeho prováděním nedocházelo k porušování práv dotčených osob.

*K tomuto úřad sděluje, že si je plně vědom problematického ustanovení § 65 zákona o policii ve vztahu k čl. 3 písm. b) pokynu č. 275/2016, který de facto stanovuje povinnost u osob obviněných, podezřelých, odsouzených, osob, jimž bylo uloženo ochranné léčení a u osob s omezenou svéprávností, vyžádat provedení všech identifikačních úkonů. K těmto a navazujícím ustanovením byl v minulosti úřadem podáván výklad v rámci několika správních a soudních řízeních, kdy úřad konstantně setrvává na svém stanovisku a za stěžejní při odběru identifikačních údajů stejně jako při jejich zpracování a uchování v této souvislosti považuje **rozlišování trestních činů podle subjektivní stránky**. Právě subjektivní stránka trestného činu vypovídá o vnitřním vztahu pachatele k trestné činnosti. Úmyslně páchaná trestná činnost obsahuje složku vědění i volní, směřující k uskutečnění určitých skutečností zakládajících trestný čin. Zatímco pachatel úmyslného trestného činu chce spáchat trestný čin (je srozuměn s tím, že ho spáchá), vědomě tedy porušuje zákon, neboť ho porušit chce (je s tím srozuměn), u nedbalostního trestného činu chybí složka vůle a takový pachatel nechce svým činem způsobit následek a ani není srozuměn s tím, že ho způsobí. K tomuto názoru lze též odkázat například na rozsudek Městského soudu v Praze, vedený pod sp. zn. 9 A 92/2012-45, kde soud mimo jiné bez pochybností konstatuje, že „**postačí, aby limity oprávnění Policie ČR k uchování osobních údajů pro účely plnění uvedených úkolů Policie ČR byly dány povahou trestné činnosti, spočívající ve volním prvku**, tj. ve vztahu pachatele k trestné činnosti, neboť právě vztah pachatele k vlastnímu jednání je skutečností, která negarantuje, že se pachatel nedopustí dalšího porušení zákona jiným jednáním, kde využití jeho biologických stop bude nezbytné“. Soud na tomto místě také konstatoval, že „**Tím, že zásah do osobních práv žalobce postupem policie je ospravedlnitelný z hlediska předcházejícího úmyslného protiprávního jednání žalobce, je odůvodněna i přiměřenost zásahu z hlediska zásady proporcionality**. Žalobce se dopustil úmyslného trestného činu a musel si být vědom, že pro jeho jednání může být vedeno trestní řízení, může mu být uložen trest a v souvislosti s tím bude veden v Rejstříku trestů a v příslušných evidencích vedených Policií, tj. že musí nést negativní následky spojené se spácháním protiprávního jednání“. Obdobně se také vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku 4 As 168/2013. V této souvislosti je také možné zmínit rozsudek Nejvyššího správního soudu 8 As 134/2016 ze dne 24. října 2017, kde soud podává následující výklad: „**Otázka, kdy policie vůbec může u konkrétní osoby přistoupit k odebrání genetického vzorku, je upravena v § 65 zákona o policii a právě zde se v případech uvedených v odst. 1 písm. a) posuzuje oprávněnost odběru podle toho, zda daná osoba spáchala úmyslný trestný čin**. Problematiku toho, kdy může policie získané citlivé údaje dále zpracovávat bez souhlasu osoby, jíž se tyto údaje týkají, však upravuje § 79 zákona o policii. Z něj vyplývá, že tak policie může činit pouze, je-li to nezbytné k plnění jejích úkolů“.*

Ve světle nastíněné judikatury a ustáleného názoru úřadu lze gramatickým výkladem předmětného ust. § 65 odst. 1 písm. a) zákona o policii dojít pouze k tomu výkladu, že zákonodárce **opravňuje** Policii České republiky při plnění svých úkolů pro účely budoucí identifikace u osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu nebo osoby, které bylo sděleno podezření pro spáchání takového trestného činu, snímat daktyloskopické otisky, zjišťovat tělesné znaky, provádět měření těla, pořizovat obrazové, zvukové a obdobné záznamy a odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení. Výše uvedené zákonné ustanovení tedy není ve zřejmém rozporu s pokynem č. 275/2016, poněvadž tento ve svém čl. 3 písm. b) toto oprávnění pouze využívá, ergo pokyn č. 275/2016 lze v jistém slova smyslu považovat za takový, kterým se unifikuje správní rozhodování oprávněných policistů v těchto a obdobných případech.

této souvislosti je namístě zdůraznit také zásadu správního řízení, vyjádřenou v ust. § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004, správní řád, kdy má správní orgán dbát, aby přijaté řešení odpovídalo rozhodování skutkově shodných nebo obdobných případů tak, aby nevznikaly nedůvodné rozdíly. V kontextu tohoto nelze naopak připustit zcela libovolný postup v rámci správního uvážení, kterým by byli policisté vystaveni tlaku (čehož je příkladem i předmětná stížnost) právních zástupců a pod tíhou jejich jednostranné argumentace by vytvářeli neodůvodněné precedenty posouvající (nebo spíše zužující) mantinely správní úvahy až ke zcela jednoznačným případům (např. těžké ublížení na zdraví, vražda apod.). Nutno podotknout, že rozhodovací praxe soudů zaznamenává právě opačný trend a za přiměřené a odůvodněné shledává získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace nejen u závažných trestných činů ohrožujících život, zdraví nebo bezpečnost osob, ale také například u trestných činů hospodářské povahy (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu 4 As 168/2013 nebo rozsudek Městského soudu v Praze 11 A 50/2015). Nadto lze také zmínit, že samotný zásah, v podobě provedení identifikačních úkonů, lze přezkoumat v rámci ust. § 83 odst. 2 zákona o policii, kdy může žadatel písemně požádat o likvidaci osobních údajů nebo v rámci správního soudnictví žalobou proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení správního orgánu ve smyslu ust. § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní. Na základě shora tvrzeného nelze souhlasit s názorem, že si „policista musí vybrat mezi tím, zda poruší zákon o policii, či zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů“.

I přes výše uvedenou stručnou argumentaci si je úřad vědom, že aplikace ustanovení § 65 zákona o policii v souvislosti s uvedeným čl. 3 písm. b) přináší aplikační problémy. V rámci připravované komplexní novelizace zákona o policii úřad inicioval upřesnění textu tak, aby bylo zřejmé, že zásada proporcionality je v tomto ustanovení vyjádřena již samotným omezením provedení identifikačních úkonů pro účely budoucí identifikace, a to tak, že je lze provést výhradně u osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu nebo osoby, které bylo sděleno podezření pro spáchání takového trestného činu, osoby ve výkonu trestu odnětí svobody za spáchání úmyslného trestného činu, osoby, již bylo uloženo ochranné léčení nebo zabezpečovací detence, nebo osoby nalezené, po níž bylo vyhlášeno pátrání a jejíž svéprávnost je omezena. Zákonný korektiv je v tomto případě kategoricky vyjádřen v ustanovení samotném a předmětnou novelizací by došlo k odstranění záměrných deformací právního výkladu tohoto ustanovení. Navrhovaná úprava ust. § 65 zákona by měla přispět k jasnějšímu gramatickému výkladu, kterým nebude popírán jeho teleologický výklad.

Mimo výše uvedené je v současné době zcela zásadní návrh na zrušení ust. § 65 odst. 1 ve slovech „odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení“ a § 65 odst. 5 zákona o policii, který byl podán Městským soudem v Praze dne 16. ledna 2018 u Ústavního soudu. Nález Ústavního soudu bude mít zcela jistě zásadní vliv na možnosti odběru a uchování osobních údajů v souvislosti s identifikačními úkony a Policie České republiky bude muset na tuto situaci adekvátně reagovat.

Na základě těchto skutečností sdělujeme, že Váš podnět bere úřad na vědomí a v návaznosti na výše uvedené přijme vlastní opatření k jasnějšímu výkladu předmětných ustanovení.

Příloha č. 8 – Žádost o provedení identifikačních úkonů (anonymizováno)^{VIII}

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Č. j.

Praha 12. června 2019

Počet stran: 2

Žádost o provedení identifikačních úkonů

Žádám o provedení identifikačních úkonů u osoby:

jméno:	
příjmení:	
rodné příjmení:	
datum narození:	
koncovka rodného čísla:	
pohlaví:	žena
země narození:	CZE
státní příslušnost:	Česko
státní příslušnost (další):	
přezdívký:	
typ a číslo průkazu totožnosti:	občanský průkaz
adresa trvalého pobytu:	

Úkony:	Kód osoby:
☒ popis	B2
☒ kriminalistické fotografie	
☒ daktyloskopické otisky	
☒ odběr biologického materiálu (ústní stěr)	
☐ jiný odběr biologického materiálu:	

Osoba byla poučena podle:

- a) § 63 odst. 5 zákona č. 273/2008 Sb. **ANO**
- b) § 65 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb. **ANO**
- c) § 114 odst. 4 zákona č. 141/1961 Sb. **ANO**

Osoba prohlašuje, že se provedení identifikačních úkonů dobrovolně **podrobí**.

Osoba nakažlivou nemocí.

Další sdělení pro specialistu

Dále žádám o vložení záznamu o provedeném identifikačním úkonu do informačního systému FODAGEN.

za příslušný útvar:

prap.

^{VIII} Žádost o provedení identifikačních úkonů. Informace poskytnuta podle zákona 106, sp. zn. KRPA-195507/ČJ-2021-0012KR v anonymizované podobě. Povinný subjekt Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy. Zvýraznění provedeno autorem.-

Příloha č. 9 – Žádost o provedení identifikačních úkonů (anonymizováno)^{IX}

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Č. j.

Praha 5. prosince 2019

Počet stran: 2

Žádost o provedení identifikačních úkonů

Žádám o provedení identifikačních úkonů u osoby:

jméno:	
příjmení:	
rodné příjmení:	
datum narození:	
koncovka rodného čísla:	
pohlaví:	muž
země narození:	CZE
státní příslušnost:	Česko
státní příslušnost (další):	
přezdívky:	
typ a číslo průkazu totožnosti:	občanský průkaz
adresa trvalého pobytu:	

Úkony:	Kód osoby:
☒ popis	B1
☒ kriminalistické fotografie	
☒ daktyloskopické otisky	
odběr biologického materiálu (ústní stěr)	
jiný odběr biologického materiálu:	

Osoba byla poučena podle:

- a) § 63 odst. 5 zákona č. 273/2008 Sb. **ANO**
- b) § 65 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb. **ANO**
- c) § 114 odst. 4 zákona č. 141/1961 Sb. **ANO**

Osoba prohlašuje, že se provedení identifikačních úkonů dobrovolně **podrobí**.

Osoba _____ nakažlivou nemocí.

Další sdělení pro specialistu

Dále žádám o vložení záznamu o provedeném identifikačním úkonu do informačního systému FODAGEN.

za příslušný útvar:

por. Bc.

^{IX} Žádost o provedení identifikačních úkonů. Informace poskytnuta podle zákona 106, sp. zn. KRPA-195507/ČJ-2021-0012KR v anonymizované podobě. Povinný subjekt Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy. Zvýraznění provedeno autorem.-

Č. j.

Praha 21. srpna 2019
Počet stran: 2**Žádost o provedení identifikačních úkonů**

Žádám o provedení identifikačních úkonů u osoby:

jméno:	
příjmení:	
rodné příjmení:	
datum narození:	
koncovka rodného čísla:	
pohlaví:	muž
země narození:	CZE
státní příslušnost:	Česko
státní příslušnost (další):	
přezdívký:	
typ a číslo průkazu totožnosti:	
adresa trvalého pobytu:	

Úkony:	Kód osoby:
☒ popis	B1
☒ kriminalistické fotografie	
☒ daktyloskopické otisky	
☐ odběr biologického materiálu (ústní stěr)	
☐ jiný odběr biologického materiálu:	

Osoba byla poučena podle:

- a) § 63 odst. 5 zákona č. 273/2008 Sb. **ANO**
- b) § 65 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb. **ANO**
- c) § 114 odst. 4 zákona č. 141/1961 Sb. **ANO**

Osoba prohlašuje, že se provedení identifikačních úkonů dobrovolně **podrobí**.

Osoba nakažlivou nemocí.

Další sdělení pro specialistu

Dále žádám o vložení záznamu o provedeném identifikačním úkonu do informačního systému FODAGEN.

za příslušný útvar:
por. Bc.